

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Økonomien i landbruket i Trøndelag 2016

Utviklingstrekk 2007–2016

Tabellsamling 2012–2016

NIBIO RAPPORT | VOL. 4 | NR. 15 | 2018

Siv Karin Paulsen Rye, Kjell Staven, Jostein Vasseljen
Divisjon for kart og statistikk

TITTEL/TITLE

Økonomien i landbruket i Trøndelag 2016

FORFATTER(E)/AUTHOR(S)

Siv Karin Paulsen Rye, Kjell Staven, Jostein Vasseljen

DATO/DATE:	RAPPORT NR./ REPORT NO.:	TILGJENGELIGHET/AVAILABILITY:	PROSJEKTNR./PROJECT NO.:	SAKSNR./ARCHIVE NO.:
12.02.2018	4/15/2018	Åpen	14306	17/01029
ISBN:		ISSN:	ANTALL SIDER/ NO. OF PAGES:	ANTALL VEDLEGG/ NO. OF APPENDICES:
978-82-17-02039-4		2464-1162	88	

OPPDRAAGSGIVER/EMPLOYER:

Landbruks- og matdepartementet

KONTAKTPERSON/CONTACT PERSON:

Jostein Vasseljen

STIKKORD/KEYWORDS:

Driftsøkonomi, foretaksøkonomi, Trøndelag

FAGOMRÅDE/FIELD OF WORK:

Driftsøkonomisk analyse

SAMMENDRAG/SUMMARY:

Rapporten viser det økonomiske resultat for gårdsbruk i Trøndelag i 2016, og utviklingen i sentrale økonomiske nøkkeltall fra 2007 til 2016. For skogbruket viser rapporten resultater for et større geografisk område der også Helgeland og kommunene nord for Romsdalsfjorden er med.

Resultatene er basert på gårdsbruk som har vært med i driftsgranskningene i disse regionene.

LAND/COUNTRY:

Norge

FYLKE/COUNTY:

Trøndelag

KOMMUNE/MUNICIPALITY:

Trondheim

STED/LOKALITET:

Trondheim

GODKJENT /APPROVED

HILDEGUNN NORHEIM

PROSJEKTLEDER /PROJECT LEADER

JOSTEIN VASSELJEN

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Forord

«Driftsgranskinger i jord- og skogbruk» er en årlig regnskapsundersøkelse, der det på landsbasis er med 920 gårdsregnskap i 2016. Av disse var 138 med i de spesielle driftsgranskinger i skogbruket.

I tillegg til hovedpublikasjonen fra regnskapsundersøkelsen, har vi siden slutten av 1950-tallet publisert oversikt over økonomien i jordbruket i Trøndelag. Denne rapporten inneholder data fra Trøndelag og den omfatter 149 bruk.

Resultatmessig har forskjellene mellom Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag vært uvesentlige, og vi har derfor brukt tallmaterialet for Trøndelag samlet. Det gir bedre muligheter til å utarbeide resultater fra enkeltproduksjoner som melkeproduksjon, korn, korn/svin, sauehold og spesialisert storfekjøttproduksjon.

De regnskapsdataene som hentes inn, er supplert med avlings-, ytelses- og arbeidsnoteringer. I tillegg utføres det en spesiell skogbruksgransking på grunnlag av data fra de brukene som har minst 50 m³ balansekvantum. I den spesielle skogbruksgranskningen brukes det tall for Midt-Norge (Helgeland og kommunene nord for Romsdalsfjorden i tillegg til Trøndelag). Ved siden av data for landbruket er det også lagt vekt på å beskrive totaløkonomien for brukerfamilien.

NIBIOs kontor i Trondheim har ansvaret for driftsgranskingsarbeidet i Midt-Norge og de nordligste kommunene i Hedmark og Oppland.

Grunnlagsmaterialet for årets notat om økonomien i jordbruket i Trøndelag er utarbeidet av Siv Karin Paulsen Rye, Svein Olav Holien, Therese Hunstad, Eystein Ystad og Jostein Vasseljen.

Siv Karin Paulsen Rye, Kjell Staven og Jostein Vasseljen har i samarbeid utarbeidet rapporten. Geir-Harald Strand og Torbjørn Haukås har kommet med verdifulle innspill til rapporten. Anne Bente Ellevold har bistått med klargjøring av manuskriptet for publisering.

Ås, 12.02.18

Torbjørn Haukås

Innhold

1	Innledning.....	5
1.1	Definisjoner	5
2	Landbruket I Trøndelag	8
3	Melkeproduksjon.....	13
3.1	Lønnsomhet og nettoinntekt.....	13
3.2	Nettoinvesteringer og gjeldsutvikling.....	14
3.3	Melkeproduksjon – forskjeller basert på bruksstørrelse.....	14
3.4	Melkeproduksjon - sammenligning av grupper basert på resultat før avskrivning.....	15
3.5	Samdrifter i melkeproduksjon.....	18
3.6	Gårdsbruk med melkerobot i Trøndelag og landet	19
3.7	Høy- og lavgrupper på bruk med robot.....	22
4	Spesialisert storfekjøttproduksjon	25
4.1	Lønnsomhet og nettoinntekt.....	25
4.2	Nettoinvestering og gjeldsutvikling.....	26
5	Korn	28
5.1	Lønnsomhet og nettoinntekt.....	28
5.2	Nettoinvestering og gjeldsutvikling.....	29
6	Kombinert kornproduksjon/svinehold	30
6.1	Lønnsomhet og nettoinntekt.....	30
6.2	Nettoinvestering og gjeldsutvikling.....	31
7	Sauehold	33
7.1	Lønnsomhet og nettoinntekt.....	33
7.2	Nettoinvestering og gjeldsutvikling.....	34
8	Gårdsskogbruket.....	35
9	Kunnskapsgrunnlag for trøndersk landbruk.....	39
10	Tabellsamling 2012 – 2016	42
11	Forklaring på faguttrykk	85

1 Innledning

«Driftsgranskinger i jord- og skogbruk» er en årlig, landsomfattende regnskapsundersøkelse. I 2016 omfattet undersøkelsen 920 regnskap, hvorav 149 fra gårdsbruk i Trøndelagsfylkene. I tillegg kommer regnskap fra samdrifter i melkeproduksjonen. Gårdsbrukene er valgt ut for å gi et tverrsnitt av det yrkesmessig drevne jordbruket i Norge. Utvalgsbruk med tilstrekkelig størrelse på gårdsskogen er også med i granskningene av gårdsskogbruket. For å sikre et større tallgrunnlag for skogbruksgranskningene i Midt-Norge er brukene med gårdsskog fra Helgeland og kommunene nord for Romsdalsfjorden med i materialet.

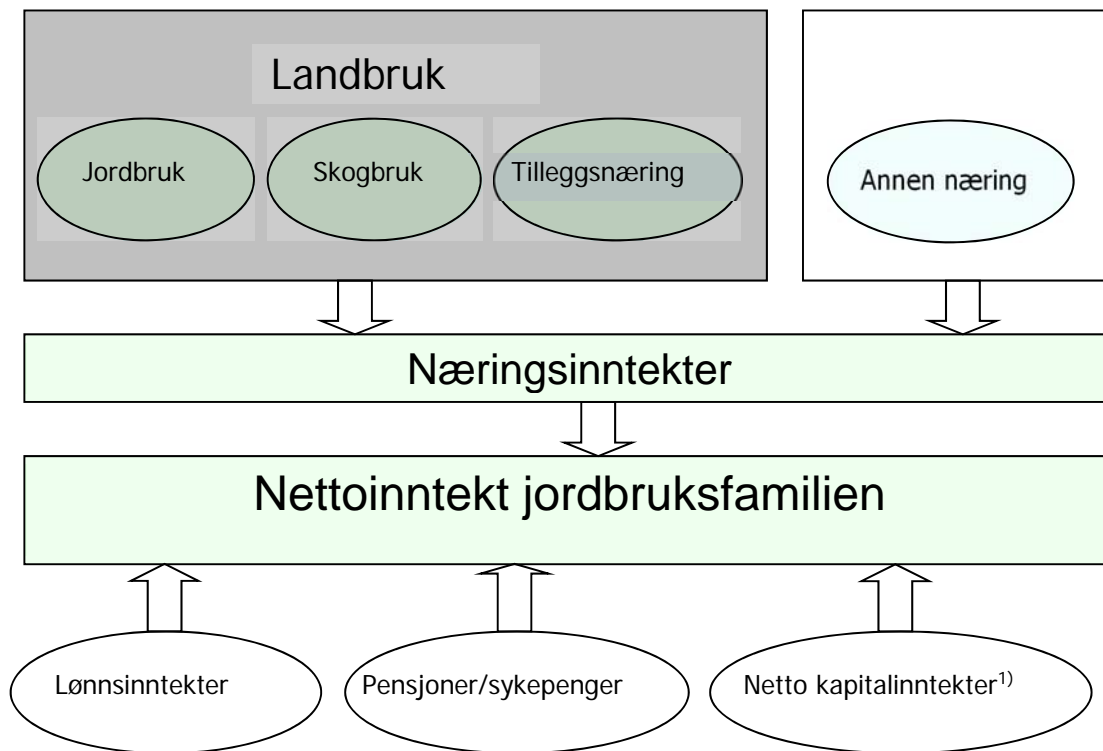
Hovedvekten i regnskapsundersøkelsene er på virksomheten i jord- og skogbruk, men også annen næringsvirksomhet tas med. I tillegg til regnskapstallene inneholder materialet data om avlinger, ytelse og arbeidsforbruk. Gårdsbruket blir sett på som en familiebedrift, og de foretaksøkonomiske resultatmålene gjenspeiler dette. Det er ikke tatt hensyn til inntektsvirkningen av jordbruks-fradraget ved beregningene av resultatmålene.

Viktige definisjoner som brukes er omtalt i delkapittel 1.1, mens de ulike faguttrykkene som brukes er forklart i kapittel 10.

1.1 Definisjoner

I driftsgranskningene deles næringsaktiviteten på bruket inn i fire yrkesgreiner: Jordbruk, skogbruk, tilleggsnæringer og annen næring (Figur 1.1). «Tilleggsnæring» er næringsvirksomhet som tar utgangspunkt i gårdens driftsapparat, mens «annen næring» er næringsvirksomhet som er uavhengig av driftsapparatet. Det er viktig med klare definisjoner av yrkesgreinene for at fordelingen av inntekter og kostnader mellom disse skal bli riktig.

Jordbruk, skogbruk og tilleggsnæringer er basert på bruk av gårdens driftsapparat eller landbruksressurser: Areal, bygninger, maskiner og råvarer. Utnyttelse av brukernes kompetanse og menneskelige ressurser vil også inngå som en viktig del av tilleggsnæringerne, men bruken av landbruksressursene er en forutsetning for tilleggsnæringsaktiviteten. Annen næring er basert på brukerfamiliens økonomiske og menneskelige ressurser til næringsaktivitet utenfor bruket, og kunne potensielt vært drevet uten landbruksressurser på eiendommen.

Figur 1.1 Skjematisk oversikt over brukerfamiliens nettoinntekt

1) Netto kapitalinntekter består av renteinntekt + aksjeinntekt + familiens arbeid på nyanlegg – rentekostnad – kår.

Jordbruk

Jordbruk er produksjon av jord- og hagebruksråvarer som melk, kjøtt, ull, honning, egg, korn, oljefrø, erter, frukt, bær, poteter, grønnsaker, blomster og lignende jordbruksprodukter. Jordbruk omfatter også utleie av jordbruksareal til jordbruksaktivitet og utleie av maskiner i mindre målestokk, slik det er definert i driftsgranskingene. I den grad jordbruksressurser inngår som produksjonsfaktor i andre næringsgreiner, godtgjøres jordbruket for bruk av disse ressursene.

Skogbruk

Skogbruk er tradisjonell produksjon av skogbruksråvarer som skurtømmer og massevirke. Vedproduksjon, juletreproduksjon og produksjon av pyntegrønt defineres som tilleggsnæring. Hvis det drives vedproduksjon på bruket og virket hentes fra egen skog, godtgjøres skogbruket for råvarene, og råvarene utgjør da en kostnad i tilleggsnæringen.

Tilleggsnæring

Tilleggsnæring er næringsaktivitet på gårdsbruk/landbrukseiendom som drives i tillegg til eller ved siden av tradisjonelt jord- og skogbruk, hvor en eller flere av brukets landbruksressurser (areal, bygninger, maskiner og landbruksråvarer) inngår og er nødvendig som faktorinnsats i produksjonen. Utleie av jordbruksareal til jordbruksaktivitet og utleie av maskiner defineres som nevnt ikke som tilleggsnæring, men som jordbruk.

Annen næring

Annen næring er annen næringsvirksomhet enn jordbruk, skogbruk og tilleggsnæring, hvor det ikke benyttes og er behov for landbruksressurser som innsatsfaktor i produksjonen.

Resultatmål

I notatet benyttes ulike resultatmål. De resultatmålene som nyttes mest i notatet, blir beskrevet her.

Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk. Dette resultatmålet er sentralt i arbeidet til Budsjettnemda for jordbruket og nyttes i jordbruksforhandlingene. Vederlag til arbeid og egenkapital (beregnes bare for jordbruket) omfatter driftsoverskuddet pluss kostnadene til leid arbeid minus jordbrukets andel av utgifter til renter og kår. Jordbrukets andel av utgifter til renter og kår settes lik den prosentandelen som verdien av eiendelene i jordbruket utgjør av sumverdien av alle eiendeler.

Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk brukes i omtalen av de enkelte produksjonene. Familiens arbeidsfortjeneste (beregnes bare for jordbruket) er driftsoverskuddet fratrukket kalkulert rente av eiendelene i jordbruket. Dette resultatmålet viser hva familien har igjen som godtgjørelse for egen arbeidsinnsats og for innsatsen til eventuelt ubetalt leid arbeidskraft. Som uttrykk for jordbruks-eiendelenes verdi brukes gjennomsnittet av inngående og utgående balanse.

Driftsoverskudd per bruk beregnes for jordbruk, skogbruk, tilleggsnæringer og andre næringer. Driftsoverskuddet er produksjonsinntekter minus kostnader.

Driftsoverskudd landbruk brukes som betegnelse på summen av driftsoverskudd fra jordbruk, skogbruk, tilleggsnæring og familiens arbeid på nyanlegg.

2 Landbruket I Trøndelag

Trønderske gårdsbruk oppnådde 327 300 kr i familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i 2016. Dette er en oppgang på 11,2 prosent fra året før. Størst økning hadde brukene med kombinert korn/svin, korn og melk. Det var et dårlig kornår i Trøndelag i 2015 med vanskelige værforhold på våren og forsommeren som ga lave avlinger. 2016 ble et år mer på normalen for kornproduksjonen, og det ga bedre økonomisk resultatet. For brukene med kombinert korn/svin økte også inntektene fra kornproduksjonen, men inntektene fra svineproduksjonen hadde større innvirkning på resultatet. Melkeproduksjonsbrukene har hatt en jevn økning i inntektene de siste årene. Resultatet i Trøndelag økte betydelig mer enn landsgjennomsnittet som økte med 2 prosent.

Kalkulasjonsrenten ble satt ned fra 3 prosent til 2 prosent fra 2014 til 2015. Den er holdt uendret på 2 prosent i 2016. Denne nedgangen påvirker familiens arbeidsfortjeneste positivt.

Produksjonsinntektene økte med 8,4 prosent fra 2015 til 2016, mens kostnadene økte med 7,4 prosent i samme periode. Gjennomgående bedre priser på melk og kjøtt samt større omsatte mengder ga høyere inntekter. De variable kostnadene økte mer enn de faste dette året. Av enkeltkostnader økte innkjøp av dyr og forbruksartikler mer enn gjennomsnittet. Kraftfôr som er en stor kostnad i husdyrholdet, økte med 4 prosent som er mindre enn gjennomsnittet. Av faste kostnader økte vedlikehold av traktorer mye, og det samme med vedlikehold av driftsbygninger. Den teknologiske utviklingen går framover i jordbruket. Det kan en se ved at kostnadene til vedlikehold av teknisk utstyr i driftsbygninger øker mer enn for andre kostnader og det samme gjelder leasingkostnader.

Resultat for hver driftsform

Gårdsbruk med melkeproduksjon oppnådde 338 500 kr i familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i 2016, en oppgang på 30 700 kr fra året før. Økningen det siste året skyldes både økt omfang, høyere priser og økte tilskudd.

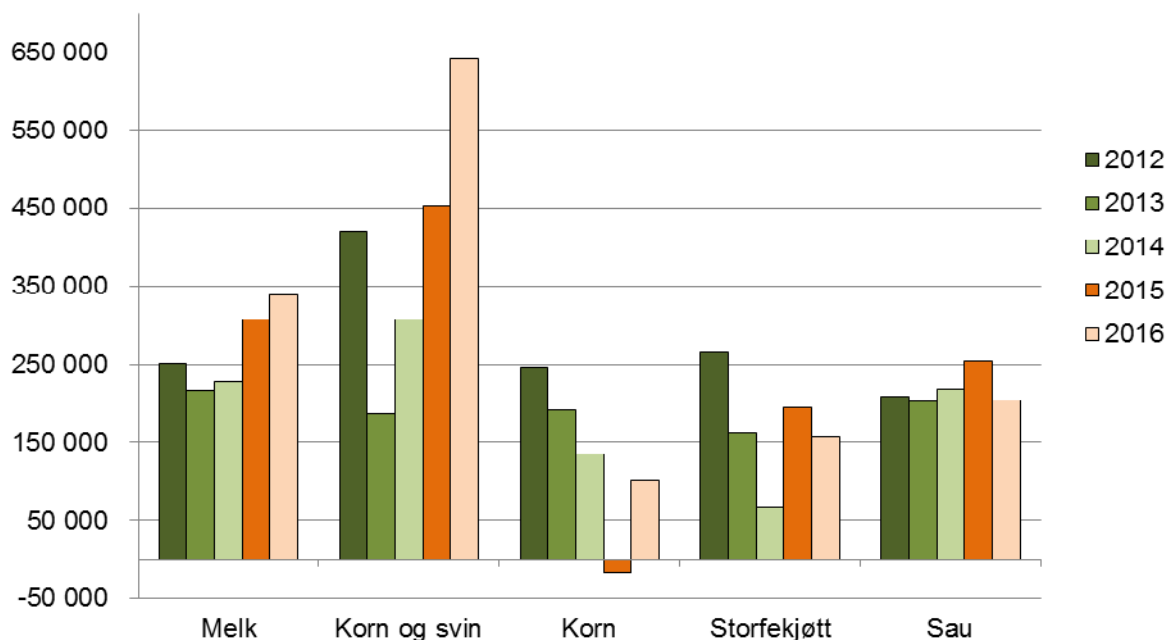
Bruk med kombinasjonen korn/svin hadde størst økning av brukene i Trøndelag. Denne gruppen hadde en betydelig oppgang også i årene 2014 og 2015. I 2016 økte familiens arbeidsfortjeneste per årsverk til 641 300 kr fra 453 500 kr i 2015. Det var prisnedgang både på slaktegris og smågris, men det ble omsatt mer svinekjøtt, og antall solgte smågris økte. Produksjonsinntektene fra husdyrholdet økte med 19,8 prosent. Inntektene fra kornproduksjonen økte også betydelig, hovedsakelig som følge av at 2015 var et dårlig kornår, men også ved økt areal. De totale kostnadene økte med 26,5 prosent. Kraftfôr er den største kostnadsposten, og den økte med 18,7 prosent.

Bruk med ensidig kornproduksjon oppnådde et resultat på 102 000 kr når en ser på familiens arbeidsfortjeneste per årsverk. Dette var en oppgang på 118 900 kr fra 2015 da resultatet var negativt. Det var betydelig avlingsøkning på bygg som er den viktigste kornsorten i Trøndelag. Produksjonsinntektene økte med 21,2 prosent, mens de totale kostnadene økte med 2,4 prosent. Kostnadene til gjødsel er den største enkeltposten, og den økte med 9,4 prosent.

Gårdsbruk med spesialisert storfekjøttproduksjon fikk et svakere resultat i 2016 enn i 2015. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk ble 157 400 kr en nedgang fra 194 800 kr. Dette til tross for at produksjonsinntektene økte med 2 prosent. Kostnadsøkningen var på 6 prosent, og førkostnader og maskinleie hadde de største økningene. Storfekjøttproduksjonen er den produksjonen som har størst variasjon i lønnsomhet fra bruk til bruk.

Sauebruk oppnådde 203 700 kr per årsverk i familiens arbeidsfortjeneste, en nedgang på 50 000 kr fra året før. Dette bryter med tendensen for sauebrukene de siste årene der de har hatt en stigning av inntektene fra 2013. Prisen per kilo lammekjøtt har gått ned med over 3,50 kr, mens for sauekjøtt er prisreduksjonen på 2,30 kr per kilo. Kostnadene har økt med 7,4 prosent og det er de variable kostnadene som har økt mest.

Figur 2.1 viser utvikling i familiens arbeidsfortjeneste per årsverk for de ulike driftsformene siste 5 års periode.

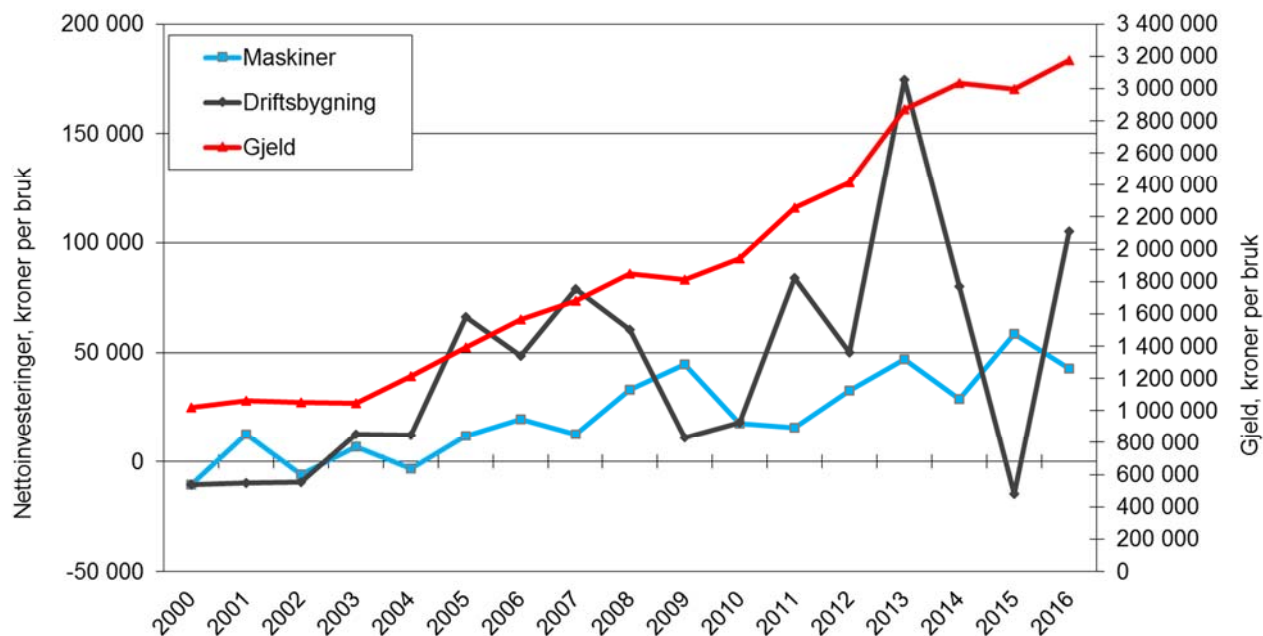
Figur 2.1 Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i jordbruket etter driftsform i perioden 2012 – 2016.
Løpende kroner

Økte investeringer og økt gjeld

I gjennomsnitt var nettoinvesteringene per bruk i Trøndelag 159 500 kr i 2016. Dette er en økning fra 66 200 kr per bruk i 2015. I snitt for alle bruk er det hovedsakelig driftsbygninger det investeres i dette året. Det er bruk med driftsformen korn/svin som investerer mest. Både på bruk med ensidig korn og på bruk med storfekjøttproduksjon var det negativ nettoinvestering i 2015 og 2016. På landsbasis var nettoinvesteringen 150 700 kr i 2016.

Gjelda økte med 10 prosent fra året før, mens egenkapitalandelen holdt seg på 52 prosent, som i 2015. Gjennomsnittsgjeld for alle bruk i trøndelagsgranskingene er 3 174 600 kr per bruk i 2016.

Figur 2.2 viser utviklingen i gjeld samt nettoinvesteringer i bygninger og maskiner på alle bruk i Trøndelag.

Figur 2.2 Nettoinvestering og gjeld, alle bruk i Trøndelag. Faste 2016-kr.

Jordbruksfradrag, arbeidsinnsats og jordbruksareal

Inntektsvirkningen av jordbruksfradraget inngår ikke i resultatmålene, og utgjorde 36 500 kr per årsverk i jordbruket i Trøndelag. Maksimalt jordbruksfradrag i 2016 var 166 400 kr, og i Trøndelag var fradraget i gjennomsnitt 138 900 kr per bruk, en økning på kr 3 100 fra 2015. På landsbasis var fradraget 133 100 kr per bruk, dvs. 80 prosent av maksimalt fradrag, og en nedgang på kr 700 fra året før.

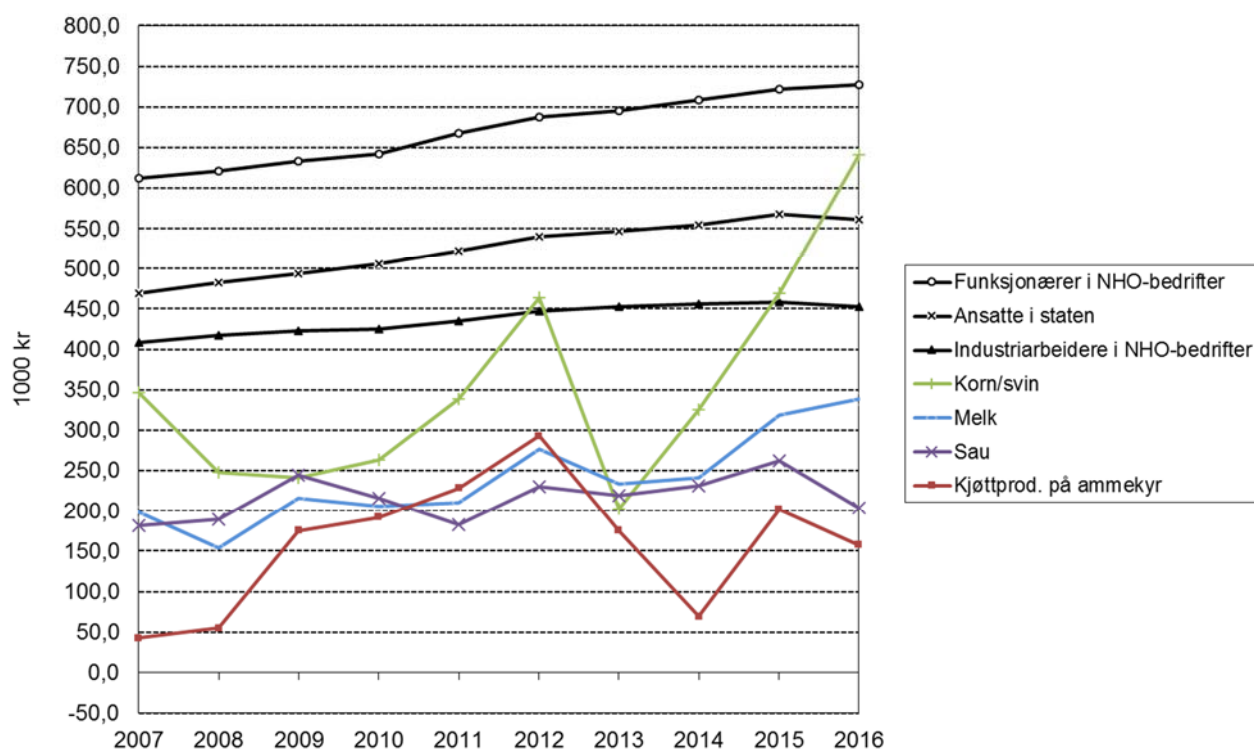
Brukerfamiliens samlede arbeidsinnsats var på ca 1,2 årsverk (1 årsverk = 1845 arbeidstimer). Gjennomsnittsalder blant deltakerne i Trøndelag er 48 år.

Jordbruksareal i snitt per bruk økte med 9 dekar til 388 dekar i 2016. Leid areal utgjør 155 dekar per bruk.

Sammenligning med andre yrker

I Figur 2.3 er utviklingen i familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i fire driftsformer i jordbruket presentert sammen med «Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene» sine resultat for gjennomsnittlig årslønn for heltidstilsatte innenfor ulike yrker.

Driftsformen korn og svin er den driftsformen i jordbruket som stort sett har ligget høyest i hele perioden. Med unntak av denne driftsformen viser driftsgranskingene at det er store inntektsforskjell mellom jordbruket og de andre yrkesgruppene som er vist i figuren. Ett årsverk er beregnet etter 1845 timer for jordbruket og 1750 timer for andre yrkesgrupper.

Figur 2.3 Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk for ulike driftsformer i Trøndelag sammenlignet med andre yrkesgrupper, faste 2016-kroner

Kilde: Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene og Driftsgranskingene

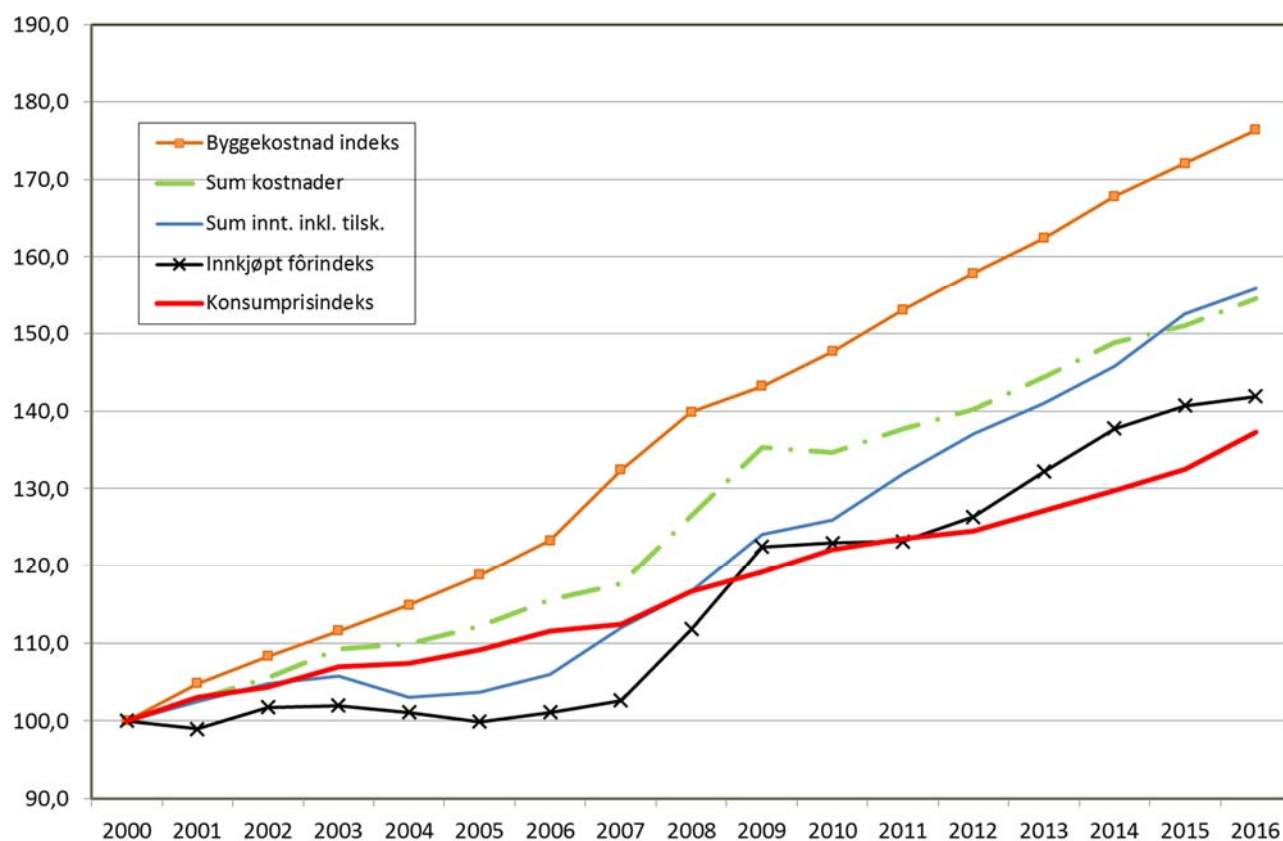
Figur 2.4 viser relativ prisutvikling for viktige innsatsfaktorer i jordbruket i perioden 2000-2016.

For jordbruket fram til 2013, var den relative økningen på sum kostnader større enn sum inntekter inkludert tilskudd. I 2014 var økningen tilnærmet lik. I 2015 hadde jordbruket stor inntektsøkning. Det gjorde at den relative økningen i inntekter for første gang var høyere enn relativ økning i kostnader for perioden fra år 2000. Fra 2015 til 2016 har utviklingen i inntekter og kostnader for jordbruket vært tilnærmet lik. Sett for hele perioden fra 2000 til 2016 har sum jordbruksinntekter og sum kostnader hatt en tilnærmet lik utvikling.

De ulike kostnadselementene har likevel hatt ulik utvikling i perioden fra 2000 til 2016.

Byggekostnadene har i hele perioden økt relativt mer enn andre kostnader. Sum kostnader har økt med 55 prosent i perioden, mens byggekostnadene har økt med 76 prosent i samme periode. Lønn utgjør over halvparten av byggekostnadene.

Kostnadene til innkjøpt fôr har i hele perioden vært lavere enn for sum kostnader. I 2016 økte fôrkostnadene mindre enn sum kostnader. Den relative økningen på fôrkostnadene var på 1,2 prosentpoeng, mens sum kostnader hadde en relativ økning på 3,6 prosentpoeng.

Figur 2.4 Relativ prisutvikling for viktige faktorer i jordbruket. 2000-2016. Tall for hele landet

Kilde: SSB og Budsjettnemda for jordbruket

3 Melkeproduksjon

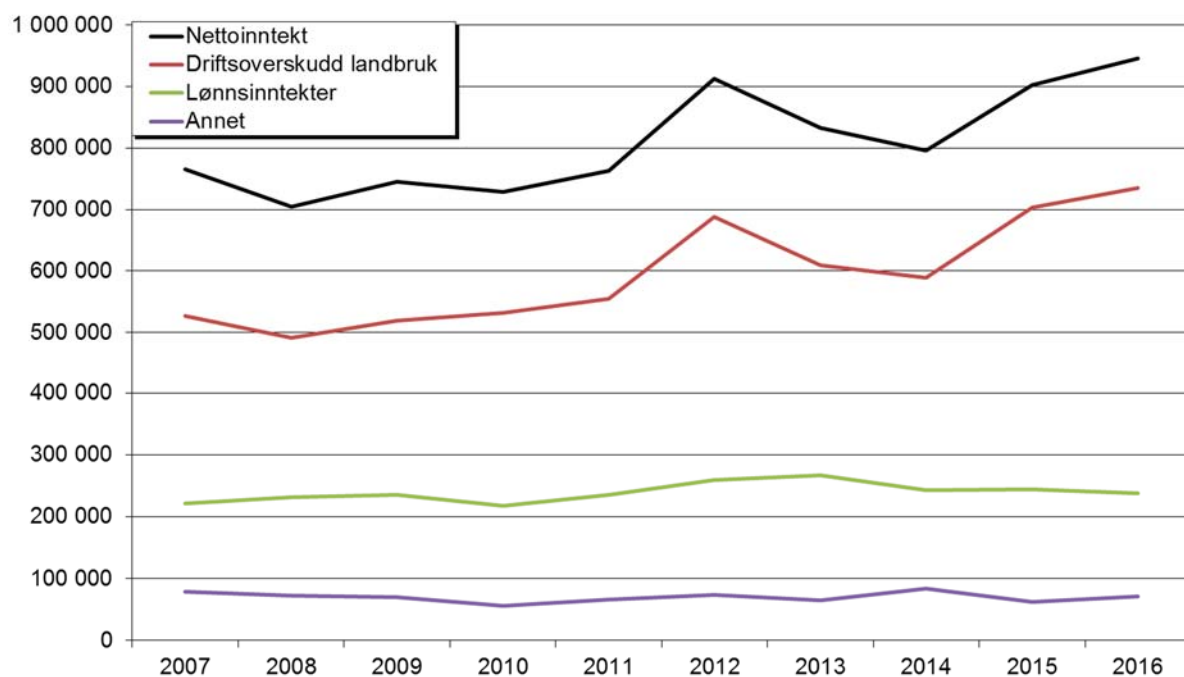
Melkeproduksjon er den viktigste driftsformen i trøndersk landbruk, noe som også gjenspeiles i driftsgranskingene. I perioden fra 2007 har antall deltakere i denne gruppen i Trøndelag variert mellom 63 og 78 bruk. I 2016 var 64 melkebruk med i undersøkelsen. Resultatene er gjennomsnittstall for alle melkebrukene i det enkelte år. I tillegg er det gjort en sammenligning av grupper av bruk basert på økonomisk resultat, der brukene er sortert etter resultat før avskrivning per kuenhet.

3.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

Det ble nok et år med oppgang i lønnsomhet i trøndersk melkeproduksjon i 2016. Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk gikk opp med 30 700 kr fra 2015, og endte på 338 500 kr. Familiens arbeidsinnsats ble redusert med 53 timer til 2 823 timer per bruk.

Økte melkeinntekter er hovedårsaken til bedringen i resultatet. Omsatt mengde melk økte med 8 100 liter fra 2015, og gjennomsnittet er nå på 213 300 liter. Prisen per liter melk var 17 øre høyere i 2016 enn i 2015. For kjøtt var det en liten reduksjon i mengde omsatt storfekjøtt med ca 150 kg og kjøttprisen for «annet storfekjøtt» var omtrent 90 øre høyere i 2016 enn i 2015. Produksjonsinntektene økte med 94 400 kr (4 prosent). Tilskuddene bidro til økningen med kr 10 100. Både variable og faste kostnader økte. De variable kostnadene økte med kr 8 100 kr (1 prosent). Det var gjødsel og andre forbruksartikler inklusive veterinær og medisin som økte. De faste kostnadene økte med 41 100 kr (5 prosent). Det var leid hjelp, vedlikehold av driftsbygning og kvoteleie som var viktigste årsaker til økningen av de faste kostnadene.

Utvikling av driftsoverskudd og nettoinntekt på melkebruk er vist i Figur 3.1. Etter at det var nedgang i nettoinntekten i 2013 og 2014, gikk nettoinntekten opp igjen i 2015 og 2016, og er nå på kr 946 100. Driftsoverskuddet fra jordbruket ble 652 000 kr, en oppgang på 45 200 kr fra 2015. Både lønnsinntekt og driftsoverskuddet fra tilleggsnæringer var tilnærmet likt året før. Driftsoverskudd fra skogen økte med kr 9 000 det siste året.

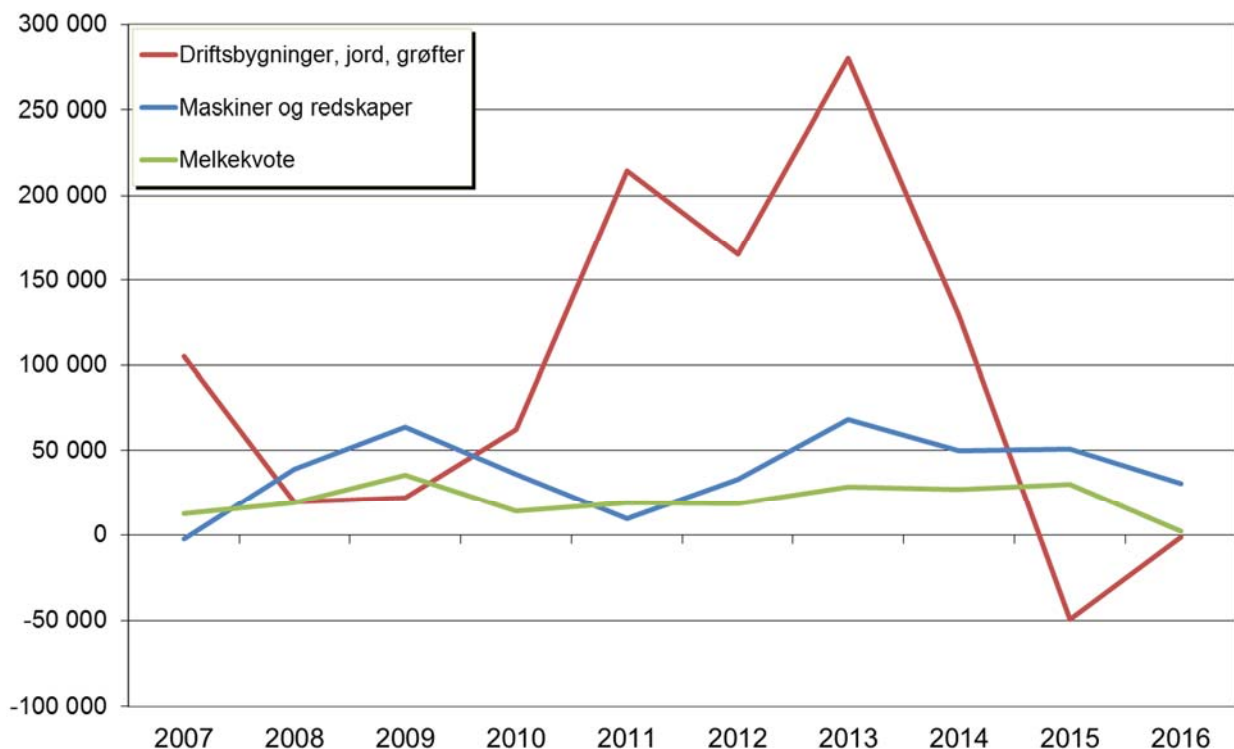
Figur 3.1 Nettoinntekt, driftsoverskudd og lønnsinntekt på melkeproduksjonsbruk i Trøndelag, 2007-2016. Kroner per bruk. 2016-kroner

3.2 Nettoinvesteringer og gjeldsutvikling

Figur 3.2 viser utviklingen i nettoinvesteringer på melkeproduksjonsbruk i Trøndelag etter 2007. Kapitalen øker når årets investeringer er større enn summen av avskrivninger, tilskudd og frasalg.

For driftsbygninger var det en nedgang i nettoinvestering i forbindelse med finanskrisen i 2008/2009. Deretter har investeringene stort sett vært økende fram til 2013 som hadde spesielt stor aktivitet. Fra 2014 har investeringene i driftsbygning blitt sterkt redusert, og i 2015 var nettoinvesteringen negativ, med en liten oppgang igjen i 2016.

Maskininvesteringene har vært positive etter 2007, og har variert mellom 9 800 og 68 400. Investeringer i melkekvote har vært relativt stabil, men hadde en nedgang i 2016

Figur 3.2 Nettoinvesteringer på melkeproduksjonsbruk i Trøndelag. 2007-2016. Kroner per bruk. 2016-kroner

Samlet gjeld på et melkeproduksjonsbruk i Trøndelag var over 3 mill. kr for første gang i 2014. I 2016 var gjelden på disse brukene i gjennomsnitt på kr 3 081 00 kr, en økning på 1 prosent fra 2015. I 2007 var gjelda på 1 562 800 kr (faste 2016-kroner), altså en dobling på 9 år. Utviklingen viser at både gjeld og gjeldsprosent stiger med økende bruksstørrelse. Egenkapitalprosenten økte til 57 prosent av totalkapitalen i 2016, dette er 2 prosentpoeng opp fra 2015.

3.3 Melkeproduksjon – forskjeller basert på bruksstørrelse

Strukturendringen i melkeproduksjonen fortsetter. Fra 2012 til 2016 har besetningene i gjennom-snitt gått opp med 4 årskyr, til 30. I 2016 leverte brukene i snitt 213 300 liter melk, mens i 2012 ble det levert 173 400 liter. Dette er en økning på 23 prosent.

Gårdsbruk med melkeproduksjon er inndelt i tre størrelsesgrupper; under 20 årskyr, bruk mellom 20 og 30 årskyr og bruk over 30 årskyr. Bruk i ulike størrelsesgrupper tilpasser seg ulikt både i forhold til hvordan de innretter drifta på eget bruk og hvor brukerfamilien henter inntektene.

Størrelsesgruppen under 20 årskyr er sannsynligvis en ganske sammensatt gruppe. Her finner vi noen bruk som er i avviklingsfasen hvor produksjonen reduseres og investeringer holdes på et lavt nivå. Men vi har også bruk som bygger ut og som har planer om å satse videre. For mange produksjonsparametere ligger denne gruppen fullt på høyde med større melkeproduksjonsbruk. De har høy kvotefylling og høyest pris per liter melk sammen med gruppen med mellom 20 og 30 årskyr. De har mer i tilskudd per årsku enn de andre gruppene og var dermed den gruppen som hadde høyest produksjonsinntekter per årsku. Gruppen hadde det høyeste dekningsbidraget per årsku når en tar med tilskuddene.

Størrelsesgruppen under 20 årskyr henter en større andel av sine inntekter gjennom tilleggsnæringer og andre næringer. Lavere lønnsinntekter gjør at denne gruppen likevel har en nettoinntekt som er lavere enn de andre gruppene.

Melkeproduksjonsbrukene mellom 20 og 30 årskyr ligger i mellom de to andre gruppene på mange inntektsparametere og det samme for kraftfôr. For kostnader for øvrig, både variable og faste, ligger denne gruppen høyest målt per årsku. Denne gruppen har et driftsomfang der det kreves en del investeringer, men omfanget er ikke så stort at de kan hente ut alle stordriftsfordelene. Denne gruppen har de høyeste netto mekaniseringskostnadene av de tre gruppene.

Melkebrukene over 30 årskyr har høyest avdratt av de ulike størrelsesgruppene. Dette oppnås blant annet med bruk av mer kraftfôr per årsku, og forskjellen i kraftfôrkostnad fra gruppen under 20 årskyr er 1 600 kr per årsku. Grovfôravlingen per dekar er en god del høyere hos gruppen over 30 årskyr enn i de to andre gruppene. De største melkebrukene har de største investeringene i maskiner og redskaper. Dette gir blant annet store avskrivninger og høye faste kostnader, men denne gruppen har likevel de laveste faste kostnadene per årsku.

Verdien av eiendelene i jordbruket på brukene med mer enn 30 årskyr var omtrent dobbelt så høye som i de to andre gruppene. Det var anleggsmidlene som utgjorde den største forskjellen.

Melkebrukene over 30 årskyr har også betydelig høyere gjeld enn de to andre gruppene. De har 2,5 ganger så høy gjeld som brukene mellom 20 og 30 årskyr. Egenkapitalprosenten til den største gruppen var 47, mens for gruppen mellom 20 og 30 årskyr var den 61 og for gruppen under 20 årskyr var den 83. Det må likevel bemerkes at en egenkapitalprosent på 47 er et uttrykk for god soliditet.

Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk var kr 123 000 høyere for brukene over 30 årskyr i forhold til brukene mellom 20 og 30 årskyr. Forskjellen mellom gruppen med færrest årskyr og gruppen med flest årskyr var kr 72 000 i favør de største brukene.

Lønnsevnene per time var kr 188 for brukene under 20 årskyr, kr 163 for brukene mellom 20 og 30 årskyr og kr 220 for brukene over 30 årskyr.

3.4 Melkeproduksjon - sammenligning av grupper basert på resultat før avskrivning

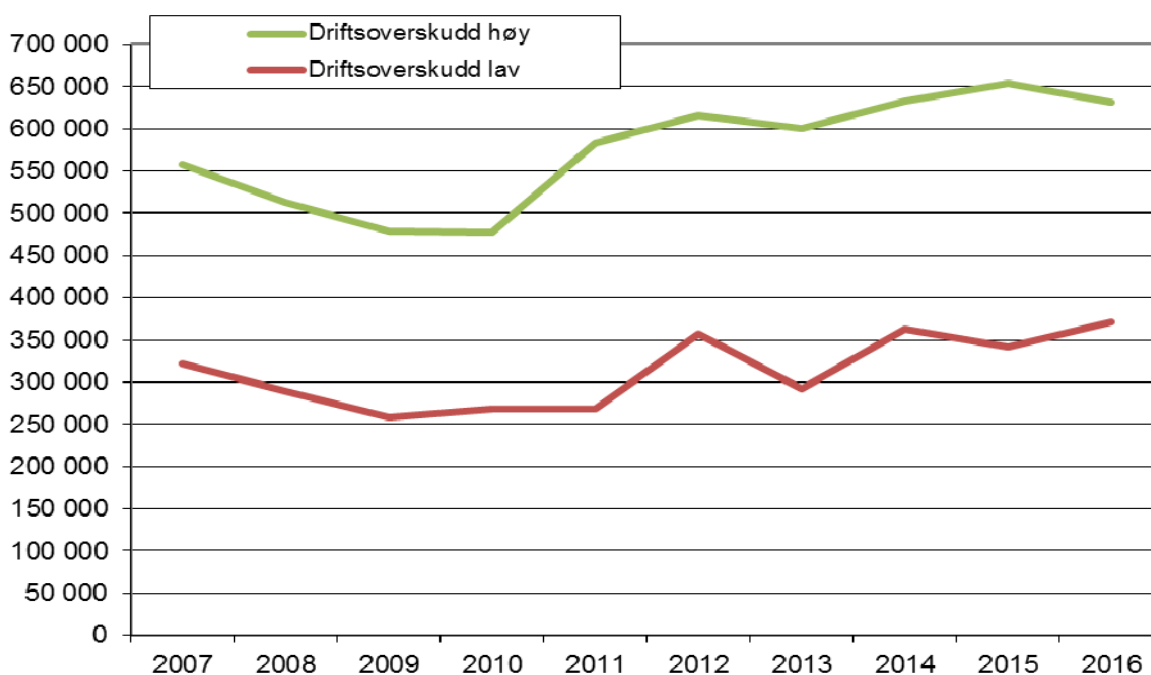
Tallene fra driftsgranskningene viser at det er stor variasjon i resultat mellom gårdsbruk, også mellom de med tilnærmet like forutsetninger for produksjonen. Det var 64 melkebruk med i driftsgranskningene for Trøndelag i 2016. For å få sammenlignbare grupper, er alle bruk med over 35 kuenheter¹ tatt ut, slik at vi sto igjen med 38 melkebruk. Brukene er deretter sortert etter resultat før avskrivning per kuenhet, og delt inn i tre like store grupper, en høygruppe (13 bruk), en mellomgruppe (12 bruk) og en lavgruppe (13 bruk). Gruppen med høyest resultat før avskrivning per kuenhet er

¹ En kuenhet er lik en årsku eller fire slaktedyr à 300 kg (omsatt kg storfekjøtt/1200)

benevnt som høygruppa, og gruppa med lavest resultat før avskrivning per kuenhet er benevnt som lavgruppa. Resultatene av sammenligningen er vist i tabellene 3 a – f i kapittel 10.

Buskapsstørrelsene i 2016 var 18,8 årskyr i høygruppa og 22,7 årskyr i lavgruppa. Brukene i høygruppa hadde mindre jordbruksareal, noe som skyldes lavere omfang av jordleie. Høygruppa hadde høyere melkeavdrått og høyere kvotefylling enn lavgruppa, men lavgruppa omsatte 22 700 liter mer melk enn høygruppa. Omsatt mengde storfekjøtt var også høyere i lavgruppa. Resultat før avskrivninger per årsku kom på kr 40 900 i høygruppa mot lavgruppas kr 22 800.

Det samlede driftsoverskuddet fra jordbruket i 2016 var kr 630 700 i høygruppa mot kr 371 400 i lavgruppa. Figur 3.3 viser utviklingen av driftsoverskuddet i høy- og lavgruppa i perioden 2007 til 2016.

Figur 3.3 Driftsoverskudd i lav- og høygruppe i melkeproduksjon i Trøndelag, 2007-2016. Kroner per bruk. 2016-kroner

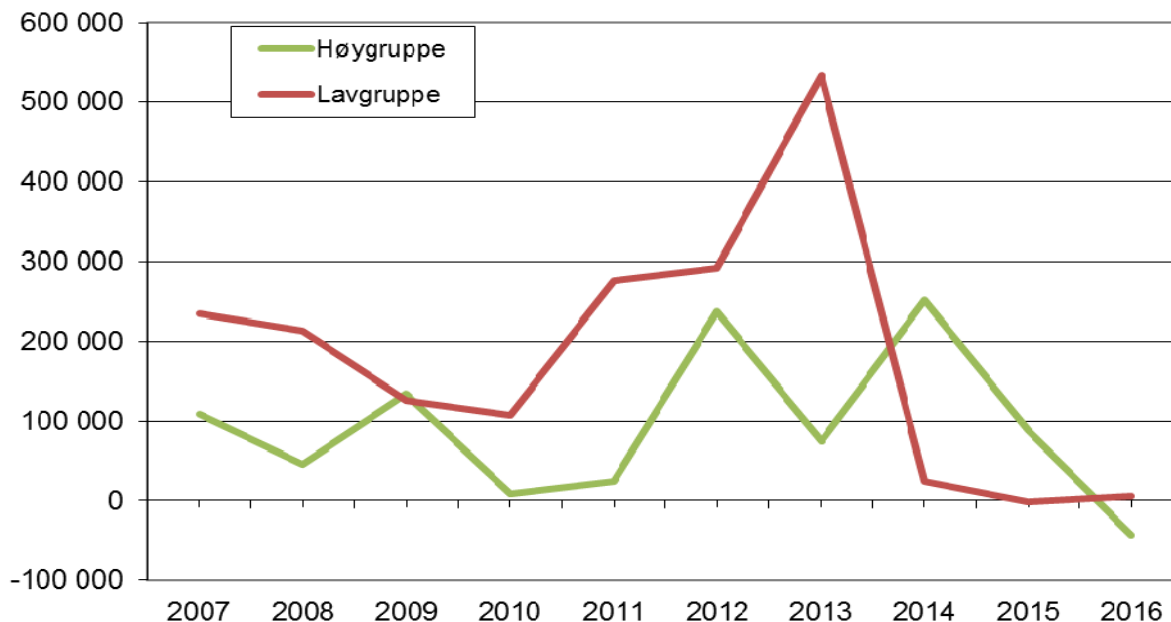
Melkeavdrått per årsku var størst i høygruppa, og begge gruppene hadde en økning i avdrått på ca 150 kg per årsku fra 2015 til 2016. De samlede produksjonsinntektene var kr 176 500 høyere i lavgruppa enn i høygruppa. Større melkeleveranse er den viktigste årsaken. Høygruppa oppnådde 12 øre mer per liter melk.

Hovedårsaken til forskjellen mellom gruppene ligger i de samlede kostnadene. Lavgruppa har de høyeste kostnadene, og de var kr 435 900 høyere enn kostnadene i høygruppa. Kraftförcostnaden er kr 1 000 høyere per årsku i lavgruppa enn i høygruppa. Lavgruppa har kr 73 000 mer i utgifter til leid hjelp enn høygruppa, og kr 80 900 mer i maskinleie.

I lavgruppa utgjør totale kostnader 79 prosent av inntektene, mens i høygruppa er tilsvarende tall 60 prosent.

Arbeidsforbruket i jordbruket var 541 timer høyere i lavgruppa og disse timene var det hovedsaklig leid hjelp som utførte. Lavgruppa har et større omfang enn høygruppa, så om en ser timene per årsku, har lavgruppa 172 timer, mens høygruppa har noe mer med 179 timer per årsku.

Figur 3.4 viser sum nettoinvesteringer i høygruppa og lavgruppa fra 2007 til 2016. De siste årene har hovedtyngden av investeringene vært i driftsbygninger, men i 2015 var det høyest investering i maskiner og redskaper i høygruppa og melkekvote i lavgruppa. Begge gruppene har lave investeringer i 2016, med kr 42 400 i negativ nettoinvestering i høygruppa.

Figur 3.4 Sammenligning av høy- og lavgruppe i melkeproduksjon i Trøndelag. Sum nettoinvestering, 2007-2016. Kroner per bruk. 2016-kroner

Tabell 3.1 gir en oversikt over utviklingen i driftsoverskudd for jordbruk, skog og tilleggsnæring, lønnsinntekt, renteutgifter og nettoinntekt i høy- og lavgruppa fra 2008 til 2016. Lavgruppa hadde fram til 2012 høyere lønnsinntekt enn høygruppa, men etter dette har høygruppa hatt høyest lønnsinntekt. Lavgruppa har høyere inntekter fra tilleggsnæring, men dette har blitt mer jevnt i løpet av perioden. Lavgruppa har en høyere verdi på eiendeler i jordbruket, men eiendeler i alt er likevel høyere i høygruppa, og det skyldes i hovedsak større beløp på bankinnskudd og krav.

Renteutgiftene til lavgruppa er mye høyere enn for høygruppa, og dette henger sammen med gjeldsnivået. Gjelda til lavgruppa er ca. 3,5 ganger så stor som høygruppa. Dette tyder på at investeringene på brukene i høygruppa ble foretatt på et tidligere tidspunkt enn på brukene i lavgruppa. Noe også alderen på brukeren tilsier, med en gjennomsnittsalder på 49 år i lavgruppa og 56 år i høygruppa.

Forskjellen i nettoinntekt har økt mellom de to gruppene. Fra 2008 har lavgruppa hatt en negativ trend, mens det har vært motsatt for høygruppa. Dette har ført til et større gap mellom gruppene. I 2008 hadde høygruppa en nettoinntekt som var 8 prosent høyere enn lavgruppa. I 2016 hadde denne forskjellen økt til 69 prosent.

Tabell 3.1 Driftsoverskudd, lønnsinntekt, renteutgifter og nettoinntekt for høy- og lavgruppe i utvalgte år.
Tall i hele tusen. 2016-kroner

	Lavgruppe			Høygruppe		
	2008	2012	2016	2008	2012	2016
Driftsoverskudd jordbruk	290	337	371	512	616	630
Driftsoverskudd skog	91	7	-2	10	19	38
Driftsoversk. tilleggsnæring	115	94	48	26	52	43
Renteutgifter	111	102	88	49	35	18
Lønnsinntekt	271	259	156	194	166	219
Nettoinntekt	724	677	581	780	917	980

3.5 Samdrifter i melkeproduksjon

Antall samdrifter i melkeproduksjon økte mye fram til 2008. Etter at ordningen med leie av melkekvoter ble innført i 2009 har et stort antall samdrifter blitt oppløst. Dette tyder på at en stor andel samdriftsdeltakere har vært passive. Fra 2008 til 2016 har antall samdrifter på landsbasis sunket fra 2 068 til 954. I samme periode er antallet samdrifter i Trøndelag redusert fra 452 til 221.

Fra og med regnskapsåret 2005 er det samlet inn regnskap fra samdrifter med to deltakere i driftsgranskningene. Til og med 2015 var det med mange nok samdrifter i undersøkelsen til at vi kunne presentere egne tall for Midt-Norge (Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Helgeland). Fra og med 2016 har antall deltakende samdrifter i Midt-Norge blitt så få at vi ikke lenger kan presentere tallene. Vi presenterer i stedet tallene for samdrifter i hele landet, se tabell 10a – 10f i tabellsamlingen i kapittel 10 for detaljer.

Fra 2012 til 2016 har antall årskyr per samdrift økt fra 44,1 til 51,1. I samme perioden har omsatt melkemengde steget fra 315 400 til 390 500 liter. Melkekvoten har i samme tidsrom økt fra 347 900 til 400 200 liter. I 2012 var samla jordbruksareal 649 dekar, dette steg til 800 dekar i 2016. Vi ser at samdriftene har hatt en betydelig vekst i størrelse, målt både i antall årskyr og dekar.

Samdriftene fikk et driftsoverskudd i 2016 på 1 131 500 kr. Det var en økning på 116 700 kr fra 2015, en økning på 11,5 prosent.

Produksjonsinntektene økte med kr 457 200. Inntekter fra melkeproduksjonen utgjør den største økningen. Det ble produsert 25 800 liter mer melk og melkeprisen var 25 øre høyere. Inntektene fra kjøttproduksjonen økte også fra 2015 til 2016. Det ble produsert 1250 kg mer kjøtt per samdrift og kjøttpris gikk opp med nesten kr 1,50 per kilo. Tilskuddene økte med i overkant av kr 20 000.

Kostnadene økte i 2016 til kr 3 211 200, en økning på 11,2 prosent fra 2015. De faste kostnadene økte mer enn de variable kostnadene. Det var kostnader til leid hjelp, maskinleie og vedlikehold som hadde den største økningen. Kraftfôr og forbruksartikler stod for den største økningen av variable kostnader. Kostnadene til gjødsel og kalk var tilnærmet de samme i 2016 som i 2015.

Nettoinntekten hos samdriftene økte til 1 858 900 kr i 2016. I tillegg til økt driftsoverskudd fra jordbruket, økte også inntektene fra andre næringer og pensjoner noe.

I 2016 hadde samdriftene i gjennomsnitt en nettoinvestering på kr 280 100. Det var størst investering i driftsbygninger, men også investeringen i maskiner og redskaper var betydelig. Det ble nesten ikke investert i melkekvote 2016, i motsetning til årene før.

I Tabell 3.2 sammenlignes nøkkeltall fra samdriftene med store melkebruk med omtrent like mange årskyr. De store melkebrukene er fra hele landet og drives som enkeltpersonforetak. Samdriftene har noe større produksjon enn store melkebruk, men de har mindre investert kapital. Samdriftene har høyere melkeytelse per årsku enn store melkebruk. De har også større melkekvote, mens utnyttelses-

graden av melkekvoten er tilnærmet lik mellom de to gruppene. Samdriftene produserer mer kjøtt per årsku.

I gjennomsnitt har samdriftene et driftsoverskudd som var kr 213 000 høyere enn store melkebruk.

Antall arbeidstimer var mye høyere hos samdriftene enn på store melkebruk. Delvis skyldes det at samdriftene har større produksjon og betydelig mer areal. Men når en ser på familiens arbeidsfortjeneste per årsverk var den bare litt høyere for samdriftene. Målt etter nøkkeltallet lønnsevne per time var det de store melkebrukene som kom litt bedre ut enn samdriftene.

De store melkebrukene har investert betydelig mer kapital i jordbruket enn det samdriftene har. Differansen var på nesten 1,4 mill. kr. Egenkapitalprosenten har i 2016 vært 50 hos samdriftene og 39 hos de store melkebrukene. Selv om tabellen ikke viser det direkte, har de store melkebrukene finansiert forskjellen i innsatt kapital, og vel så det, med lånte midler.

Tabell 3.2 Samdrifter sammenlignet med store enkeltbruk, nøkkeltall 2016

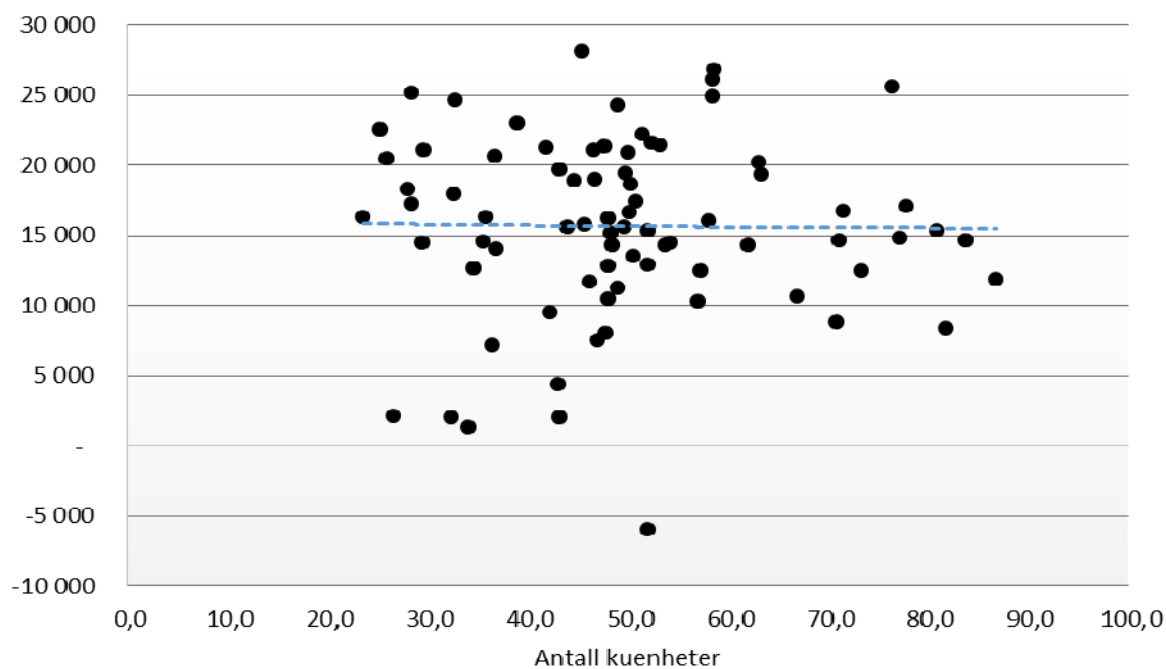
	Samdrifter Landet	Store melkebruk, Landet
Antall bruk	19	59
Antall årskyr	51,1	50,3
Antall daa	800	609
Levert melk, liter	390 500	367 000
Melkekvote, liter	400 200	377 000
Ytelse, kg melk per årsku	8 357	7 961
Kg kjøtt per årsku	278	213
Driftsoverskudd	1 131 500	918 100
Arbeidstimer jordbruket	5 702	4 259
Familiens arb.fortj. per årsverk	425 700	411 400
Lønnsevne per time	214	222
Innsatt kapital i jordbruket	7 975 800	9 349 500
Egenkapitalprosent	50 %	39 %

3.6 Gårdsbruk med melkerobot i Trøndelag og landet

NIBIO har fra og med 2013 registrert hvilket melkesystem deltagerne i driftsgranskningene bruker. I 2013 var 48 bruk registrert med melkerobot på landsbasis, og i 2016 hadde dette økte til 76 bruk, og det utgjør 25 prosent av brukene med melkeproduksjon. Av disse brukene ligger 19 i Trøndelag, og det utgjør 30 prosent av melkebrukene i dette området.

Figur 3.5 viser spredningen av driftsoverskudd per kuenhet² på alle bruk med melkerobot i 2016, og vi kan se at det er betydelig variasjon. Ett bruk har negativt resultat, og dette er et av brukene som investerte i melkerobot i 2016.

² En kuenhet er lik en årsku eller fire slaktedyr à 300 kg (omsatt kg storfekjøtt/1200)

Figur 3.5 Spredning av driftsoverskudd per kuenhet på bruk med melkerobot, 2016

Tabell 3.3 viser nøkkeltall for bruk i Trøndelag og landet de to siste årene. Alle bruk med melkerobot har i gjennomsnitt 42,9 årskyr i 2016, og for brukene i Trøndelag er tilsvarende tall 45,5 årskyr.

På de trønderske brukene er det noe mindre innsatt kapital i jordbruket, og det er brukt 73 timer per kuenhet, mot 77 timer per kuenhet på landsbasis. Antall timer per kuenhet går ned fra 2015 til 2016.

Tabell 3.4 viser at produksjonsinntekter og kostnader økte både i Trøndelag og landet fra 2015 til 2016. Driftsoverskuddet økte med kr 11 600 i Trøndelag og kr 35 200 for landet i perioden.

Driftsoverskuddet er likevel kr 112 900 større i Trøndelag enn for landet i 2016. Det er mindre forskjeller hvis en ser på familiens arbeidsfortjeneste per årsverk.

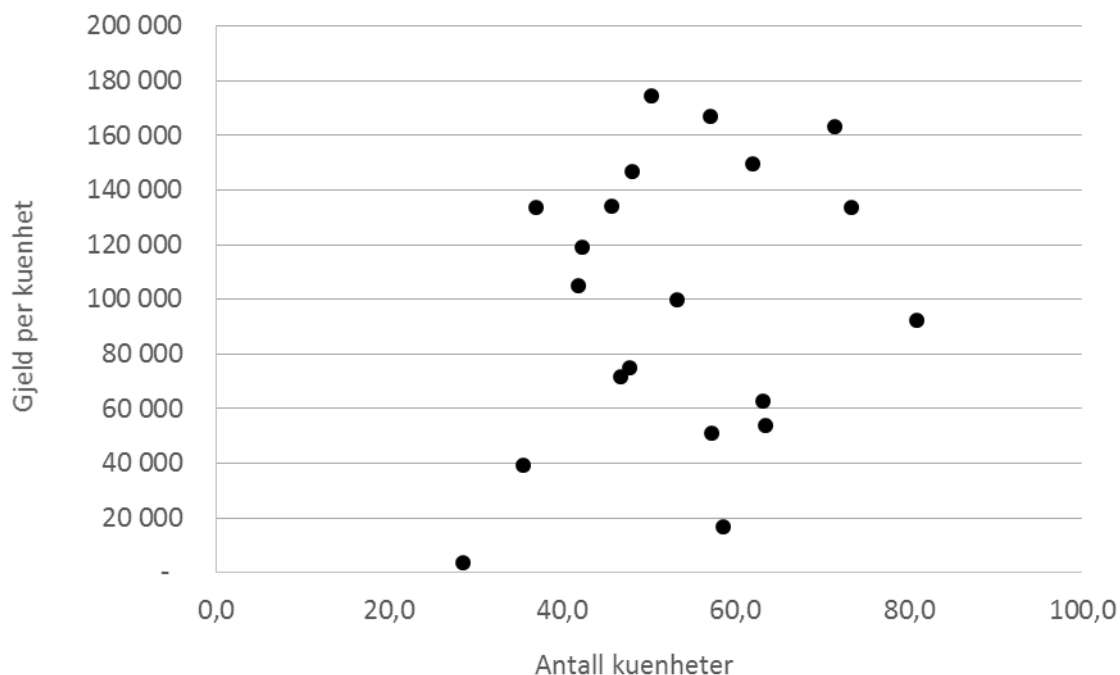
I gjennomsnitt har gårdsbruk med robot i Trøndelag 5,5 mill. i gjeld i 2016, men det er stor spredning fra bruk til bruk. Figur 3.6 viser spredningen av gjeld per kuenhet på disse brukene.

Tabell 3.3 Produksjonsdata og ressursinnsats på bruk med melkerobot fra 2015 til 2016, Trøndelag og landet

	Med robot, Trøndelag		Med robot, landet	
	2015	2016	2015	2016
Antall bruk	18	19	72	76
Antall årskyr	44,3	45,5	41,1	42,9
Areal daa	509	508	494	524
Leid areal	236	240	253	277
Leverert melk, liter	335 000	341 000	307 100	323 700
Melkekvote, liter	340 407	344 861	322 200	333 700
Ytelse, kg melk per årsku	8 326	8 183	8 200	8 252
Kg kjøtt per årsku	218	205	193	191
Innsatt kapital i jordbruket	7 930 100	7 989 400	8 086 900	8 512 000
Timer per kuenhet ¹⁾	76	73	80	76

Tabell 3.4 Økonomisk resultat fra melkeproduksjonsbruk med robot i Trøndelag og landet, 2015 og 2016

	Med robot, Trøndelag		Med robot, landet	
	2015	2016	2015	2016
Produksjonsinntekter	3 149 700	3 241 000	3 051 600	3 201 200
Variable kostnader	1 089 000	1 113 700	1 053 600	1 089 900
Dekningsbidrag	2 060 700	2 127 300	1 998 000	2 111 300
Faste kostn. eks. avskrivninger	805 700	849 700	872 500	923 500
Resultat før avskrivninger	1 255 000	1 277 700	1 125 500	1 187 700
Avskrivninger	376 900	388 000	384 000	411 000
Driftsoverskudd	878 100	889 700	741 600	776 800
Renteutgifter	189 400	175 000	221 300	210 700
Lønnsevne per time	209	217	199	208
Fam. arb.fortj. per årsverk	385 500	398 800	365 400	382 300

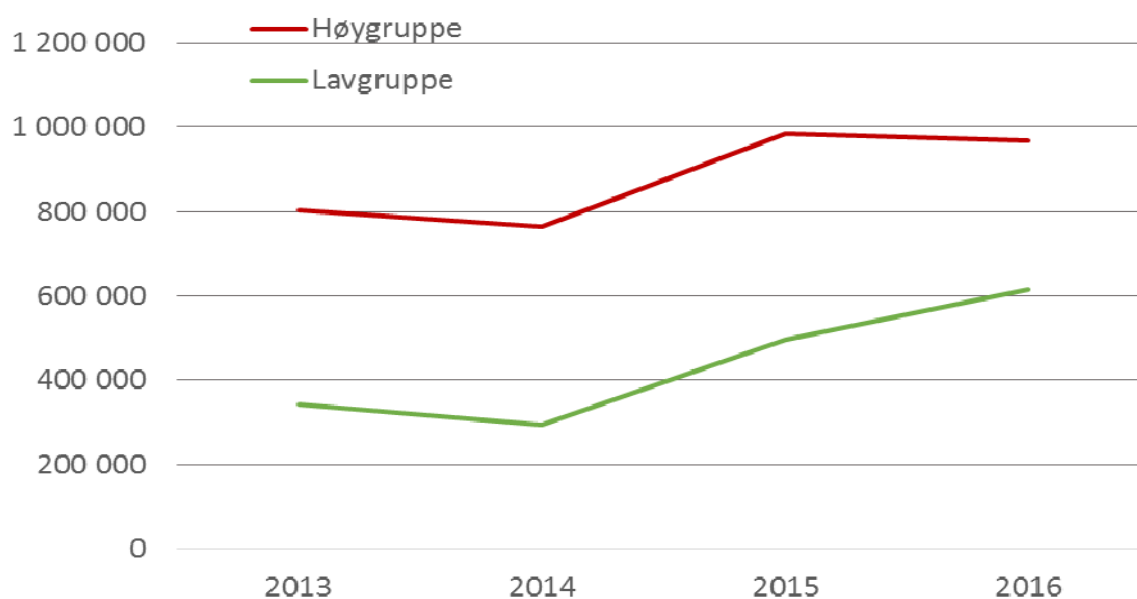
Figur 3.6 Spredning av gjeld per kuenhet på bruk med robot i Trøndelag, 2016

3.7 Høy- og lavgrupper på bruk med robot

I kapittel 3.4 viser vi at det er stor variasjon i resultat mellom gårdsbruk, også mellom de med tilnærmet like forutsetninger for produksjonen. I dette kapitlet tar vi for oss bruk med melkerobot, og for å få sikrere resultat tar vi alle bruk i landet (76 bruk) med i beregningene.

Disse brukene er sortert etter driftsoverskudd per kuenhet, og delt inn i to grupper, en høygruppe og en lavgruppe. Gruppen med høyest resultat per kuenhet er benevnt som høygruppen, og gruppen med lavest resultat per kuenhet er benevnt som lavgruppen. Buskapsstørrelsene i 2016 var 39,9 årskyr i høygruppen og 45,6 årskyr i lavgruppen. Høygruppen hadde en avdrått på 8 577 kg melk per årsku i 2016, mens lavgruppen hadde 7 985 kg melk per årsku, men lavgruppen omsatte 19 700 liter mer melk enn høygruppen. Omsatt mengde storfekjøtt var også høyere i lavgruppen. Driftsoverskudd per kuenhet i 2016 kom på kr 20 700 i høygruppen mot lavgruppen på kr 11 700.

Det samlede driftsoverskuddet fra jordbruket i 2016 var 967 500 kr per bruk i høygruppen mot 614 500 kr i lavgruppen. Figur 3.7 viser utviklingen av driftsoverskuddet i høy- og lavgruppen i perioden 2013 til 2016.

Figur 3.7 Driftsoverskudd i høy- og lavgruppe på bruk med melkerobot, landet. Kroner per bruk. Løpende kroner.

Melkeavdråten per årsku var noe større i høygruppa, men lavgruppa omsatte 19 700 liter mer melk. De samlede produksjonsinntektene var 110 100 kr høyere i lavgruppa enn i høygruppa, og større melkeleveranse var den viktigste årsaken.

Hovedårsaken til forskjellen mellom gruppene ligger i de samlede kostnadene. Lavgruppa har de høyeste kostnadene, og de var 463 200 kr høyere enn kostnadene i høygruppa i 2016. Lavgruppa har kr 123 600 mer i utgifter til maskinleie og leasing enn høygruppa, og kr 51 300 mer i vedlikehold av maskiner og bygninger.

I lavgruppa utgjør totale kostnader 81 prosent av inntektene, mens i høygruppa er tilsvarende tall 69 prosent.

Arbeidsforbruket i jordbruket var 200 timer høyere i lavgruppa, om en ser timene per kuenhet har lavgruppa 74 timer, mens høygruppa har noe mer med 80 timer per kuenhet.

Tabell 3.5 gir en oversikt over utviklingen av ulike nøkkeltall i høy- og lavgruppa fra 2013 til 2016. Driftsoverskudd fra jordbruket er betydelig høyere i høygruppa i hele perioden. Dette utgjør hoveddelen av nettoinntekten i begge grupper, så derfor er nettoinntekten også høyere i høygruppa.

Renteutgiftene i lavgruppa er ca. kr 100 000 større enn i høygruppa, og dette henger sammen med gjeldsnivået. I lavgruppa er gjelda på kr 7,6 mill. i 2016, og på kr 5,1 mill. i høygruppa. Egenkapitalprosenten er betydelig høyere i høygruppa med 53 prosent, mot 32 prosent i lavgruppa.

Vi har også sett på investeringsår for robotbrukene, fordi det kan ha stor betydning for lønnsomheten. Når vi deler inn brukene i høy- og lavgruppe på denne måten ble det imidlertid liten forskjell i investeringsår for de to gruppene. Høygruppa investerte i robot ca. et halvt år tidligere enn lavgruppa. Det er som nevnt store individuelle forskjeller, og når en ser på de brukene som investerte i robot i 2016 så er det over 1,5 mill. i forskjell på driftsoverskuddet på det «beste» og det «dårligste» bruket.

Tabell 3.5 Driftsoverskudd, lønnsinntekt, renteutgifter, nettoinntekt, eiendeler og egenkapitalprosent for høy- og lavgruppe i utvalgte år. Tall i hele tusen. 2016-kroner

	Lavgruppe			Høygruppe		
	2013	2015	2016	2013	2015	2016
Driftsoverskudd jordbruk	368	513	614	868	1 022	967
Driftsoverskudd skog	18	1	10	11	9	6
Driftsoversk. tilleggsnæring	68	112	76	60	33	55
Lønnsinntekt	295	250	245	275	270	228
Renteutgifter	307	300	259	225	158	156
Nettoinntekt	565	659	751	1109	1 275	1 186
Sum eiendeler jordbruk	8 309	8 892	8 624	8 528	7 871	8 161
Egenkapitalprosent	27	30	32	46	53	53

4 Spesialisert storfekjøttproduksjon

Antall bruk som driver ensidig kjøttproduksjon har økt de siste årene. En del av besetningene er i en avlsprosess der NRF-kua krysses med andre storferaser. Andre bruk er i ferd med å øke dyretallet. I Tabell 4.1 er det satt opp en oversikt over fire utvalgte år. Mengde omsatt kjøtt er nesten doblet på driftsgranskingsbrukene siden 2009. Antall kalvinger og areal på brukene har også økt mye i perioden. Tabellen viser at resultatmålene varierer betydelig mellom år.

Tabell 4.1 Utvikling i storfekjøttproduksjonen i utvalgte år fra 2009 til 2016, faste2016-kro

Per bruk	2009	2012	2015	2016
Antall bruk	13	15	22	22
Antall kalvinger	24,5	33,3	33,0	32,7
Storfekjøtt omsatt kg	5 325	8 664	8 134	9 027
Arbeidstimer jordbruk	1 748	2 010	2 182	2 193
Jordbruksareal daa	345	405	468	471
Herav leid daa	115	158	249	254
Driftsoverskudd jordbruk	197 600	332 300	271 900	226 300
Fam.arbeidsfortj. per årsverk	175 200	292 900	201 800	157 400
Eiendeler i jordbruket 31.12	1 890 100	2 648 400	3 872 300	3 721 000
Egenkapitalprosent	67	55	47	49

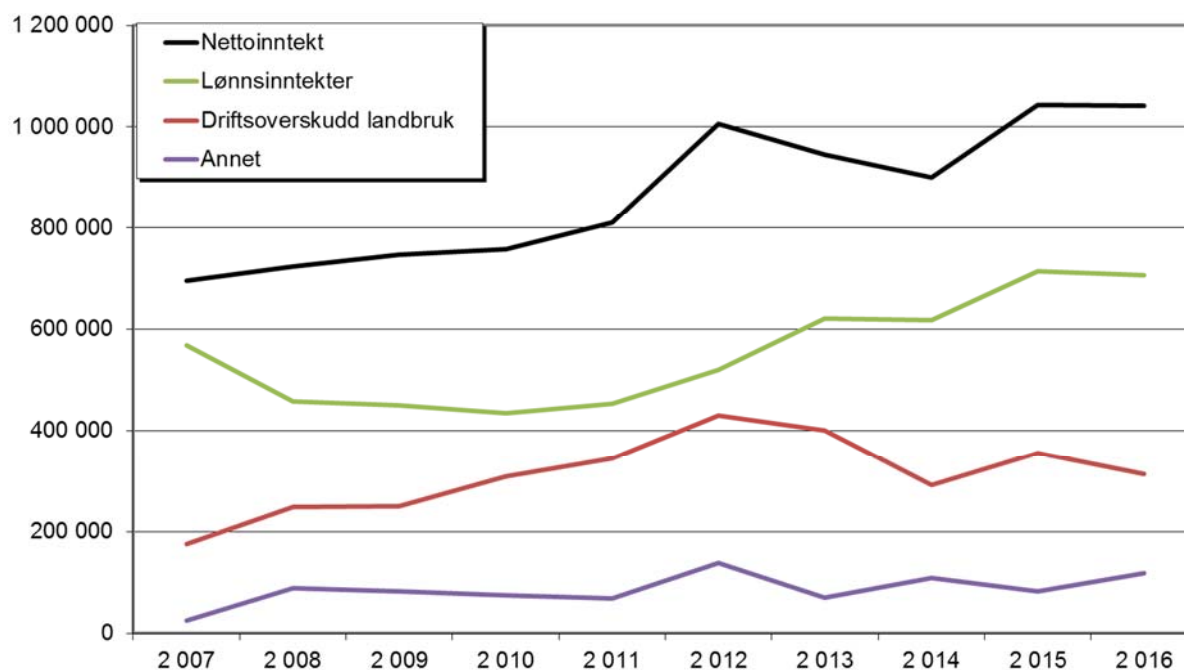
4.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

I årets (2016) driftsgranskinger inngår data fra 22 bruk i gruppen spesialisert storfekjøtt-produksjon i Trøndelag. Det er en økning i produksjonsinntekter på ca. 2 prosent fra 2015, mens sum kostnader økte med ca. 6 prosent. Dette gir i sum en reduksjon i driftsoverskudd på 36 300 kr, og familiens arbeidsfortjeneste per årsverk ble redusert med kr 37 400 til 157 400 kr i 2016.

Det totale timeforbruket er tilnærmet likt i 2015 og 2016, men familiens egen arbeidsinnsats har økt noe. I 2011 og 2012 lå familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i spesialisert storfekjøttproduksjon over tilsvarende resultatmål i melkeproduksjonen, men i årene etter dette har utviklingen gått i ulik retning i disse produksjonene. I 2016 er familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i melkeproduksjonen kr 181 100 høyere enn i storfekjøttproduksjonen.

Figur 4.1 iser fordeling av brukerfamiliens samlede inntekt i perioden 2007-2016. På bruk med storfekjøttproduksjon er det lønnsinntekter utenom bruket som står for den største andelen av nettoinntekten. Fra 2012 til 2014 bidro nedgang i landbruksinntekta til lavere nettoinntekt. De siste to årene har økte lønnsinntekter bidratt mest til økningen i nettoinntekt.

Storfekjøttproduksjon er den produksjonen som har den største variasjonen i lønnsomhet fra bruk til bruk. Det er store variasjoner både i omfang, investeringsnivå, investeringstidspunkt og arbeidsforbruk.

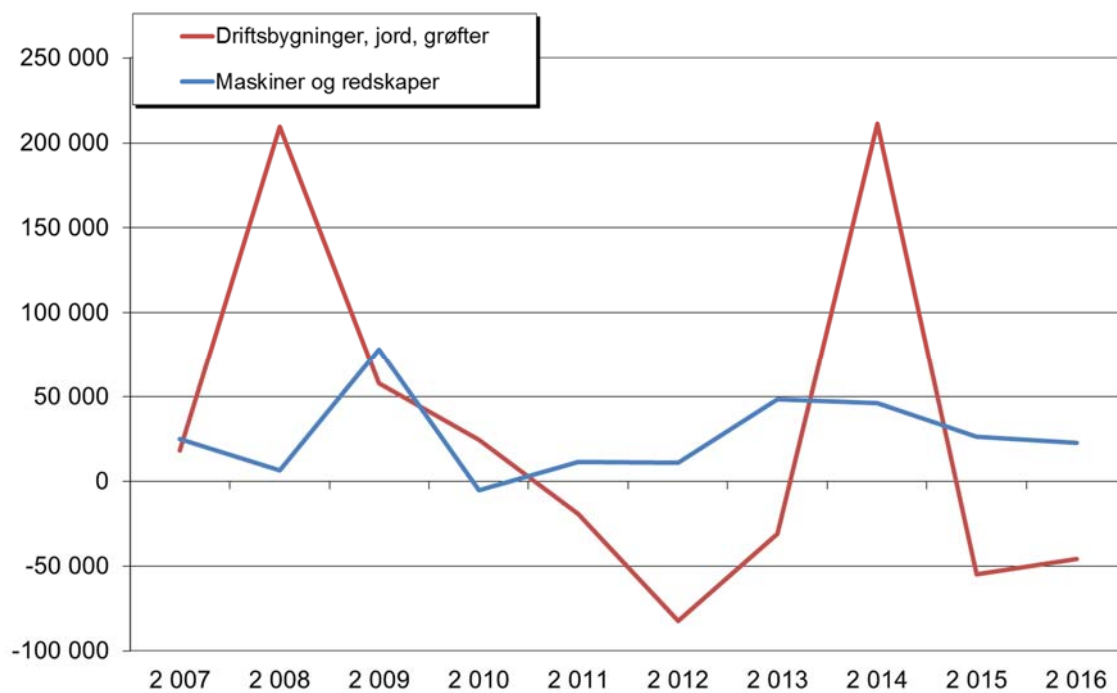
Figur 4.1 Nettoinntekt og driftsoverskudd mv. på bruk med storfekjøttproduksjon. 2007-2016. Kroner per bruk. 2016-kroner

4.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling

Mange av de 22 brukene i gruppen spesialisert storfekjøttproduksjon i Trøndelag har tidligere drevet med melkeproduksjon, og har derfor fremdeles store faste kostnader knyttet til bygninger og mekanisk utstyr. Brukene har derfor vært preget av lite nyinvesteringer, men relativt store avskrivninger slik at nettoinvesteringene i flere av årene har vært lave eller negative (Figur 4.2). Den store økningen i 2008 skyldes at ett bruk i gruppa investerte i ny driftsbygning.

I 2014 hadde to bruk betydelige investeringer i driftsbygning, noe som gjør at gjennomsnittlig nettoinvestering i driftsbygninger blir høy dette året. Både i 2015 og 2016 er det positiv nettoinvestering på jord og grøfter og maskiner og redskap, mens det er negativ nettoinvestering i driftsbygninger. Sum nettoinvestering blir negativ begge år, med minus 22 800 kr i 2016.

Gjelda i 2016 er på knapt 3,3 mill. kroner, en økning på kr 90 000 fra 2015. I 2016 var renteutgiftene på 99 800 kr, en nedgang på 10 000 kr fra 2015. Egenkapitalprosenten var på 47 prosent i 2015 og 49 prosent i 2016.

Figur 4.2 Nettoinvesteringer på bruk med storfekjøttproduksjon. 2007-2016. Kroner per bruk. 2016-kroner

5 Korn

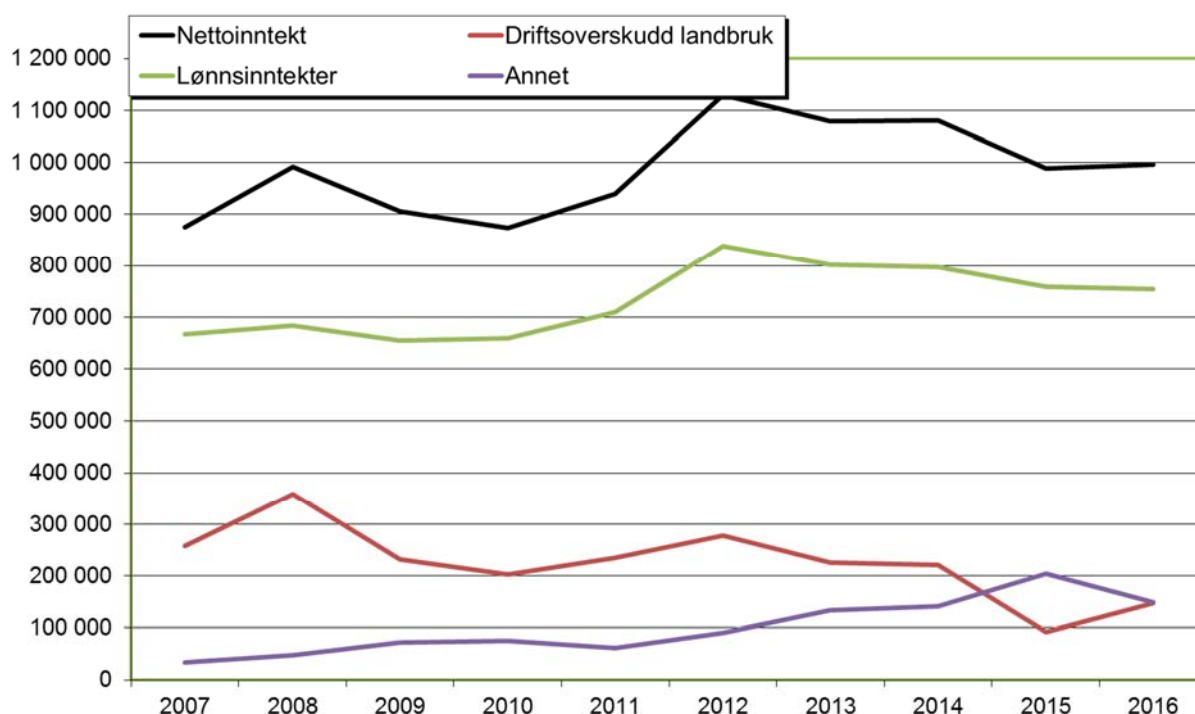
I 2016 var det 17 bruk med ensidig kornproduksjon som var med i driftsgranskingsmaterialet i Trøndelag. Bygg utgjør 87 prosent av kornarealet i snitt for disse brukene. Det er i 2016 noe innslag av havre og hvete. Totalt kornareal har ligget rundt 320 dekar per bruk de siste årene.

5.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

I Trøndelag i 2016 var familiens arbeidsfortjeneste per årsverk på kornbrukene på kr 102 000. I 2015 var tilsvarende resultatmål negativt, og årsaken til det var at 2015 var et svært dårlig kornår i Trøndelag, med låge avlinger. På disse brukene har gjennomsnittsavlingen på bygg økt fra 343 kg per dekar i 2015 til 412 kg per dekar i 2016. Økning i avling er hovedårsaken til at inntektene fra planteproduksjonen har økt med kr 74 300 det siste året. Sum kostnader har økt med 17 400 kr i samme periode.

Sum arbeidstimer i jordbruket minka med 77 timer per bruk det siste året, til totalt 923 timer. Det er mest nedgang på leid arbeid.

Lønnsomheten i kornproduksjonen er direkte avhengig av avlingsnivå og kornkvalitet, og varierer derfor mye fra år til år. (Figur 5.1). Likevel kan en si at det er felles for kornbrukene at driftsoverskudd i landbruket er lavt, men nettoinntekten høy.

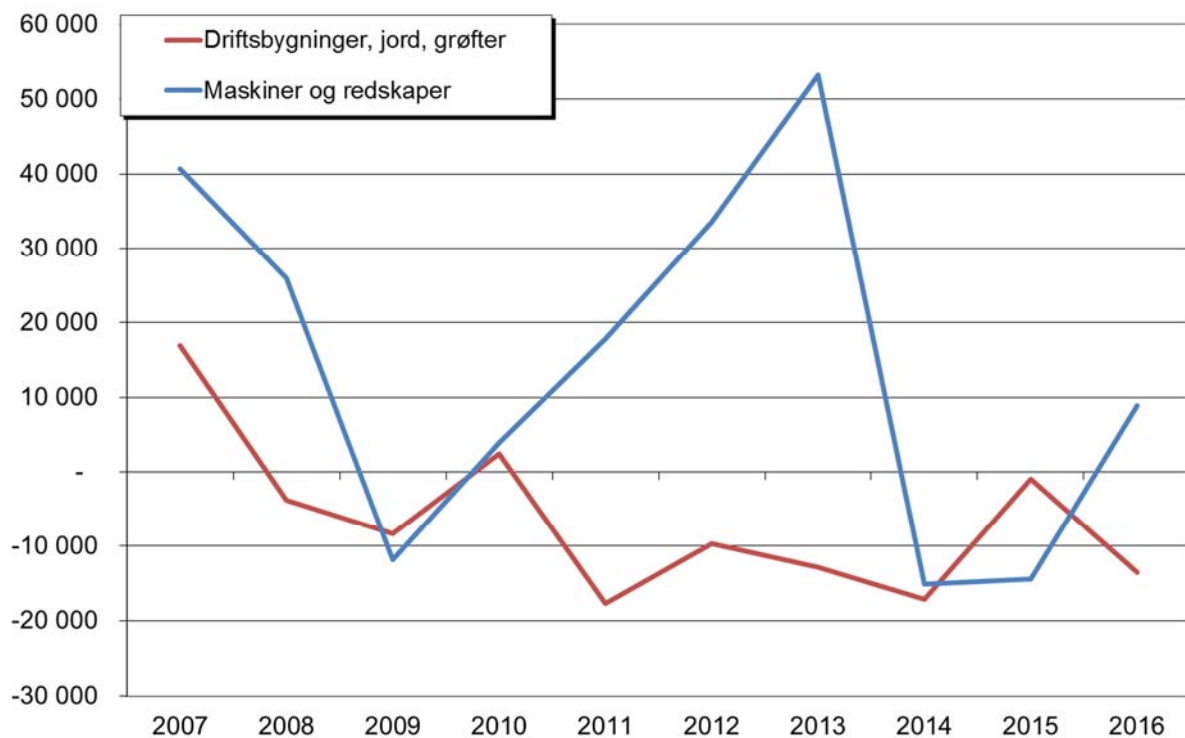

Figur 5.1 Nettoinntekt og driftsoverskudd m.m. på bruk med korn. 2007-2016. Kroner per bruk. 2016-kroner

Arbeidsmessig utgjør kornproduksjonen på de brukene vi har med i statistikken litt mer enn et halvt årsverk for brukerfamilien, mens arbeidsinnsatsen i lønnet arbeid utenom bruket, utgjør litt under ett og et halvt årsverk.

5.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling

Figur 5.2 viser at nettoinvesteringene på kornbrukene er relativt lave. I 2013 ble det investert relativt mye i maskiner og redskap, mens det var negativ nettoinvestering på driftsbygning. I 2014 og 2015 var det negativ nettoinvestering på både maskiner og driftsbygninger, men i 2016 var det positiv nettoinvestering i maskiner og redskap. Det er maskininvesteringene som varierer mest fra år til år. I ei lita gruppe kan utslagene på gjennomsnittstallene bli store når flere brukere investerer samtidig. Gjelda er på 1 692 100 kr i snitt i 2016 og har minket de to siste årene.

Figur 5.2 Nettoinvesteringer på bruk med korn. 2007-2016. Kroner per bruk. 2016-kroner

6 Kombinert kornproduksjon/svinehold

Som for kornproduksjon, har lønnsomheten i kombinasjonen korn/svin tradisjonelt variert mye. Dette er et resultat av svingninger både i kornavlinger og prisen på svinekjøtt. Kombinert kornproduksjon/svinehold er den produksjonen som i 2016 har størst økning i lønnsomhet i driftsgranskingene i Trøndelag. Over tid har fôrforbruket per kg tilvekst gått ned, besetningene har blitt større og drifta mer effektiv. I statistikken for Trøndelag økte besetningene fra 53 avlsgris per bruk i 2009 til 61 avlsgris per bruk i 2013 men gikk ned til hhv. 52 og 54 avlsgris per bruk i 2015 og 2016. På landsbasis er det 31 bruk med i driftsgranskingene i denne produksjonen og 12 av dem er fra Trøndelag.

6.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

I Trøndelag i 2016 var familiens arbeidsfortjeneste per årsverk på korn- og svinebrukene på 641 300 kr, og det er en økning på 187 800 kr fra 2015. Gårdsbrukene med kombinert korn og svineproduksjon hadde en stor avlingsøkning på bygg, fra 251 kg per dekar i 2015 til 425 kg per dekar i 2016. Havre dyrkes bare på 9 prosent av arealet. Inntektene fra planteproduksjon økte med 290 500 kr fra 2015.

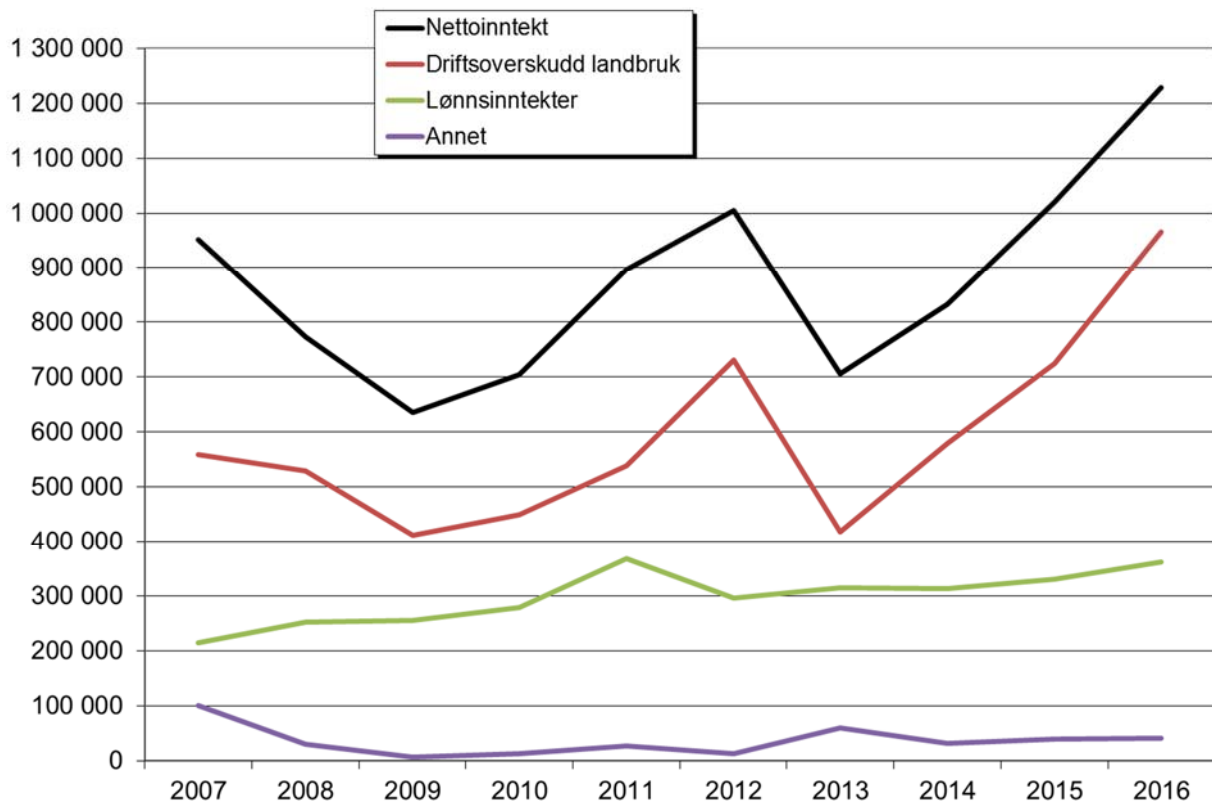
I svineproduksjonen var det en betydelig økning i mengde omsatt kjøtt på slaktegris, og antall salgbar smågris gikk også opp. Tilskuddene økte med 7,7 prosent. Kjøttprisen på slaktegris gikk svakt ned det siste året, men på grunn av økt mengde økte inntekten fra husdyrprodukter med 466 200 fra 2015 til 2016. Totalt sett økte produksjonsinntektene med 834 500 kr det siste året, til kr 3 651 900.

Variable kostnader økte med 381 000 kr fra 2015, hovedsakelig grunnet høyere kostnad på kraftfôr. Sum faste kostnader økte med 196 000 det siste året, og økte kostnader til avskrivninger og maskinleie utgjør en stor del av økningen.

Sum arbeidstimer i jordbruket økte med 84 timer og var på 2 907 timer i gjennomsnitt i 2016. Økningen kom i hovedsak på leid arbeid.

Nettoinntekten for svinebøndene svinger mer i takt med endringene i driftsoverskudd fra landbruket enn for de andre driftsformene (Figur 6.1). Dette kommer av at inntekta fra jordbruket utgjør en større andel av totalinntekta enn for de andre driftsformene.

Lønnsinntektene i denne gruppa er relativt stabile i hele perioden fra 2007 til 2016.

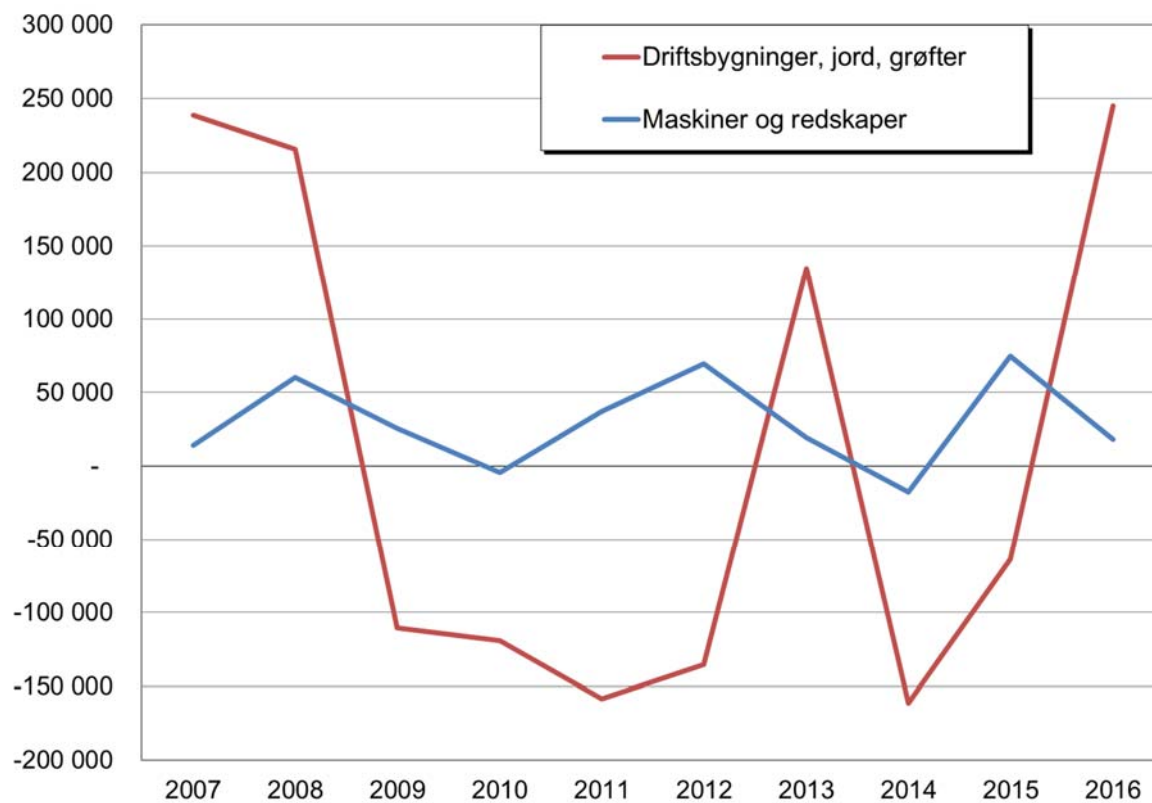
Figur 6.1 Nettoinntekt og driftsoverskudd mm på bruk med kornproduksjon/svinehold. 2007-2016. Kroner per bruk. 2016-kroner

6.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling

Nettoinvesteringene for bruk med kombinert korn- og svineproduksjon er vist i Figur 6.2.

I og med at det her er snakk om en forholdsvis liten gruppe bruk (12 stk), vil nettoinvesteringene kunne påvirkes sterkt selv om det er få bruk som står for investeringene. Nettoinvesteringen i maskiner og redskap har stort sett vært positive i perioden, mens nettoinvesteringen i driftsbygninger vil variere etter som enkeltbruk i undersøkelsen gjør større investeringer.

Total gjeld var på ca. 4,3 mill. kr, noe som er en økning på 786 000 kr fra året før. Renteutgiftene var på 134 600 kr i 2016, en økning på 21 700 kr fra 2015.

Figur 6.2 Nettoinvesteringer på bruk med kornproduksjon/svinehold. 2007-2016. Kroner per bruk. 2016-kroner

7 Sauehold

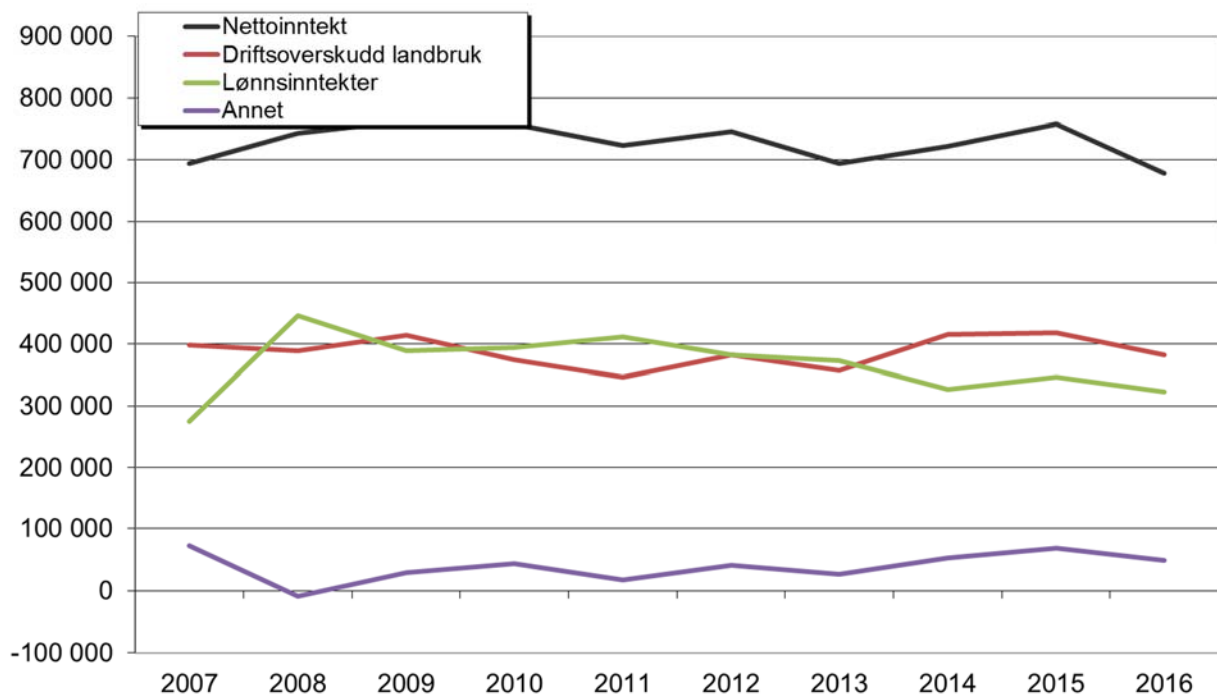
Det var 16 bruk med driftsformen sau i driftsgranskingsmaterialet for Trøndelag i 2016. Disse brukene hadde i gjennomsnitt 223 vinterføra sau (vfs.) med et totalareal på 336 dekar.

7.1 Lønnsomhet og nettoinntekt

Driftsoverskuddet på gårdsbruk med sau gikk ned med 42 300 kr fra 2015 til 2016 (Figur 7.1). Totalt sett økte produksjonsinntektene litt også det siste året, med kr 9 500, men inntektene fra saue- og lammeslakt gikk ned, forårsaket av både lavere priser og mindre kjøtt per vfs. Sum tilskudd og leieinntekter økte. De variable kostnadene økte med 14 400 kr, mens de faste kostnadene økte med 38 400 kr.

Arbeidsforbruket i jordbruket var på 2 750 timer. Det var en økning på 137 timer fra 2015, og det var leid arbeid som økte.

Nettoinntekten gikk ned med 53 000 kr fra 2015 til 2016. Driftsoverskudd i tilleggsnæringer gikk opp, men ettersom resultatet for jordbruket gikk ned, ble utviklingen totalt sett for landbruket negativ. Lønnsinntektene gikk også noe ned det siste året.

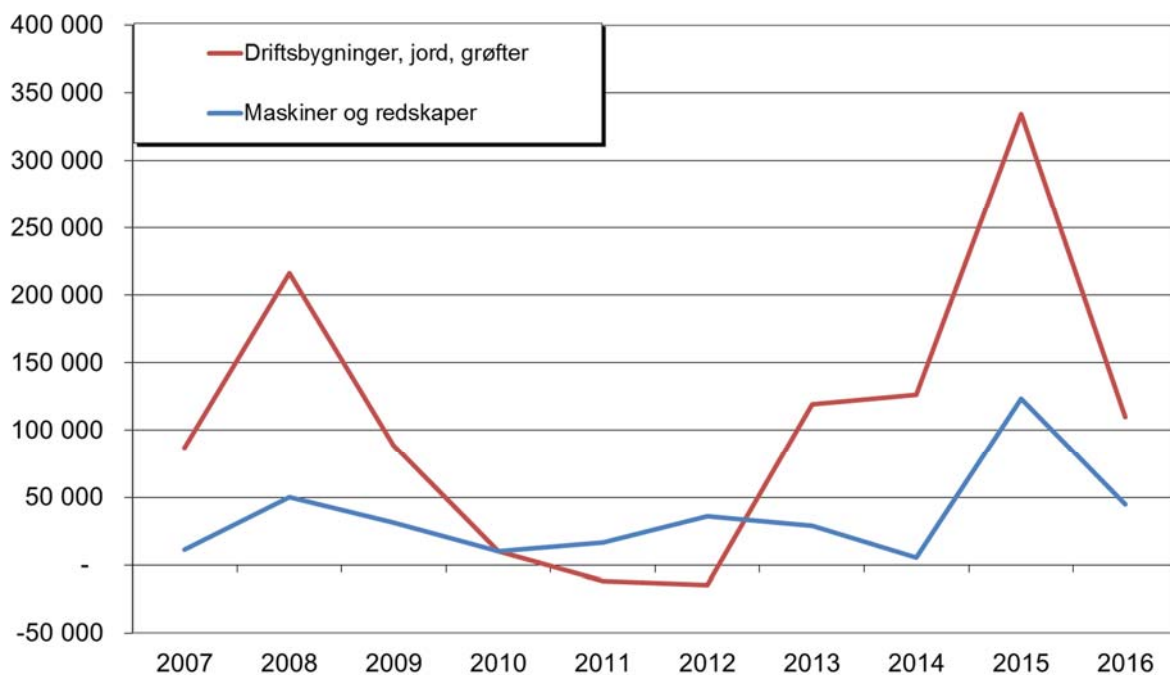
Figur 7.1 Nettoinntekt og driftsoverskudd m.m. på bruk med korn. 2007-2016. Kroner per bruk. 2016-kroner

7.2 Nettoinvestering og gjeldsutvikling

De samlede nettoinvesteringene var på kr 154 600 i 2016 (figur 7.2). I 2015 var det flere bruk som investerte i nye driftsbygninger, så nettoinvesteringen var ekstra høy dette året, og det ble en nedgang til 2016.

Nettoinvesteringene i maskiner og redskaper har i årene 2007-2014 ligget mellom null og 50 000 kr. I 2015 var nettoinvesteringen i maskiner på kr 119 400, og kr 44 500 i 2016.

Gjelda på sauebrukene gikk ned med 44 700 kr i 2016 til 2 124 00 kr. Egenkapitalprosenten i 2016 ble på 52 prosent, mot 53 prosent året før.

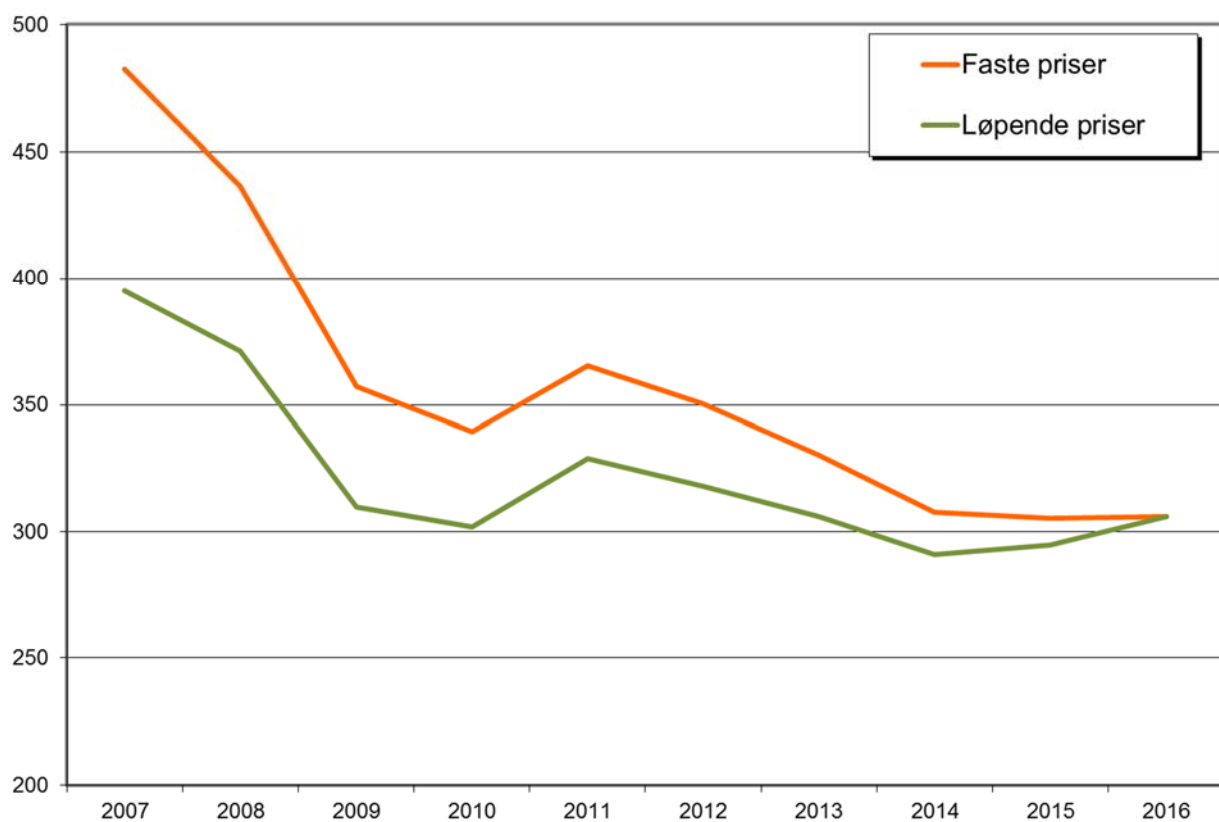
Figur 7.2 Nettoinvesteringer på bruk med sau. 2007-2016. Kroner per bruk. 2016-kroner

8 Gårdsskogbruket

Gårdsskogbruket er representert ved et eget utvalg blant de brukene som er med i drifts-granskingene for jordbruket, der det er satt spesielle krav til skogsstørrelse (minst 50 m³ balansekvantum).

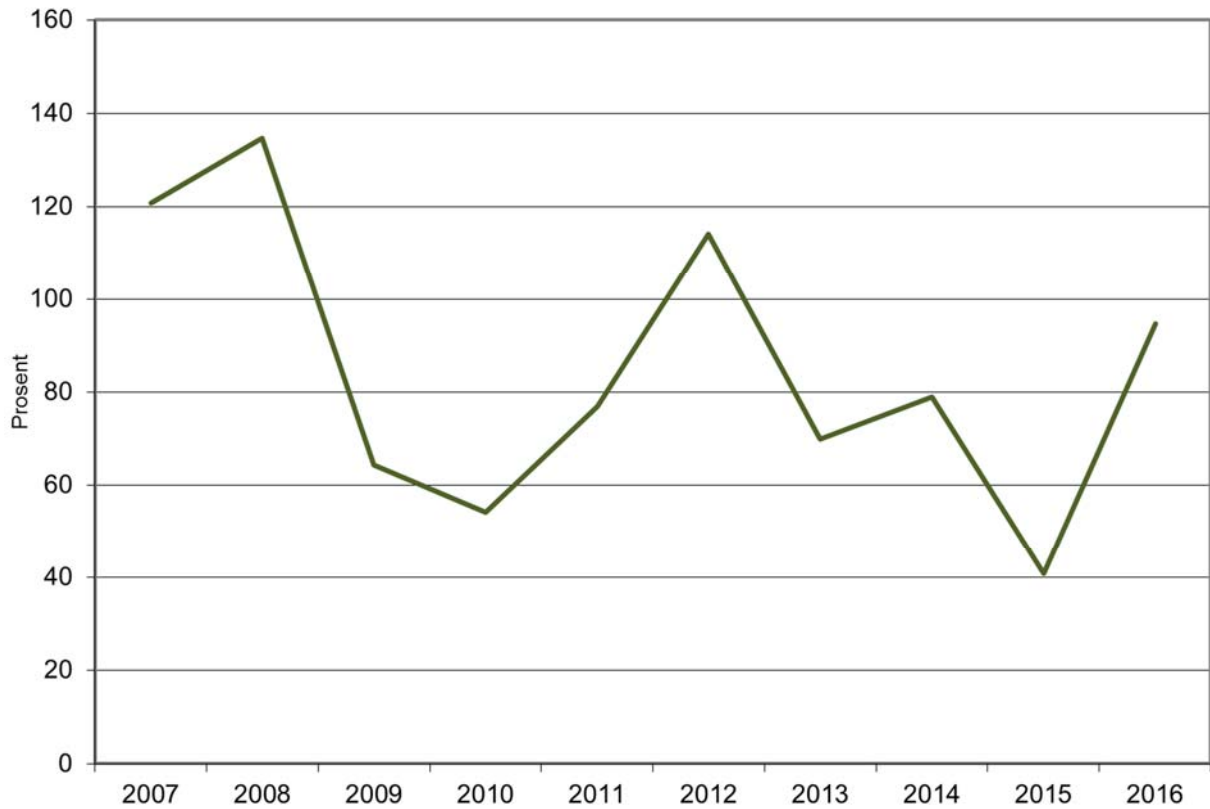
Nedenfor er det presentert noen resultater for Midt-Norge, som foruten de to Trøndelagsfylkene også omfatter kommunene nord for Romsdalsfjorden i Møre og Romsdal fylke og Helgeland i Nordland fylke.

I skogbruksgranskingene for 2016 var det med 34 bruk fra Midt-Norge. På disse brukene ble det i gjennomsnitt avvirket 209 m³ i 2016, mot 92 m³ i 2015. I gjennomsnitt for den siste 10-årsperioden ble det avvirket 179 m³ per år.

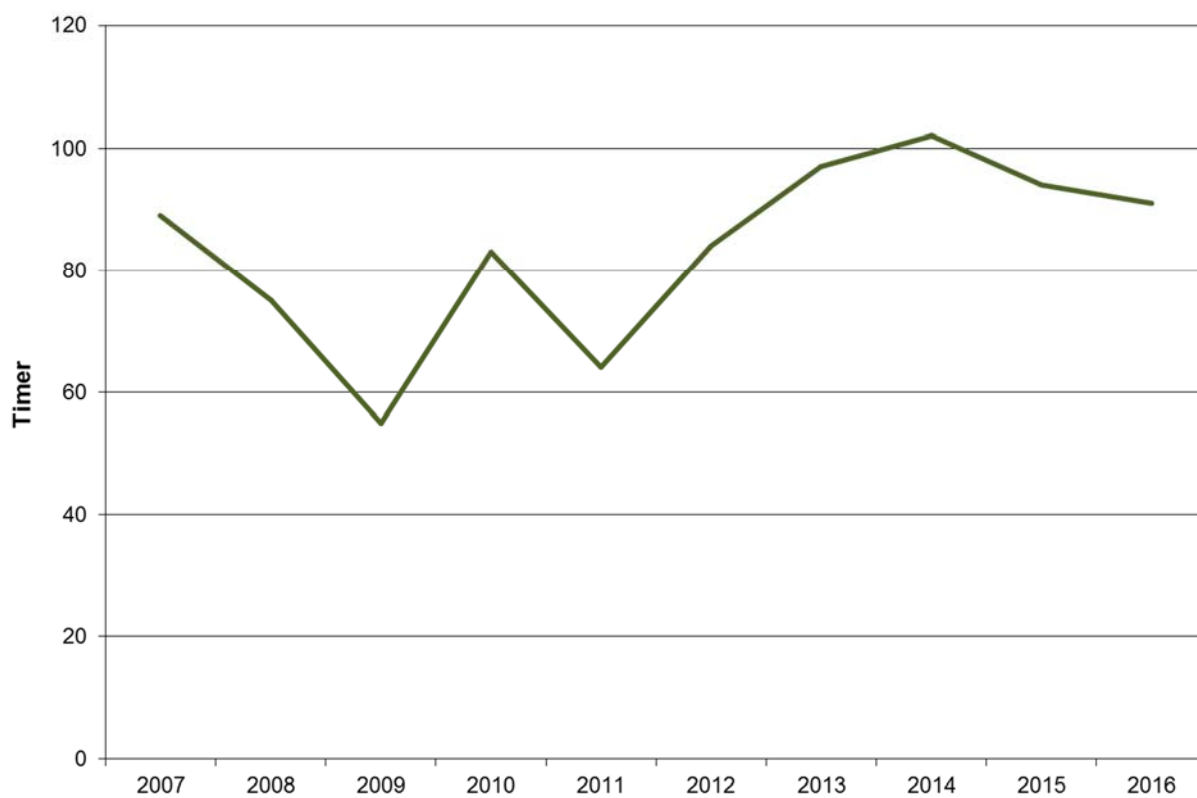
Figur 8.1 Oppnådd pris på bartrevirke 2007-2016. Kroner per m³

Figur 8.1 viser oppnådd pris på bartrevirke i perioden 2007 til 2016. Fra og med 2008 har det vært en synkende trend med et bunnår i 2015. Året 2007 hadde de beste prisene i 10-årsperioden.

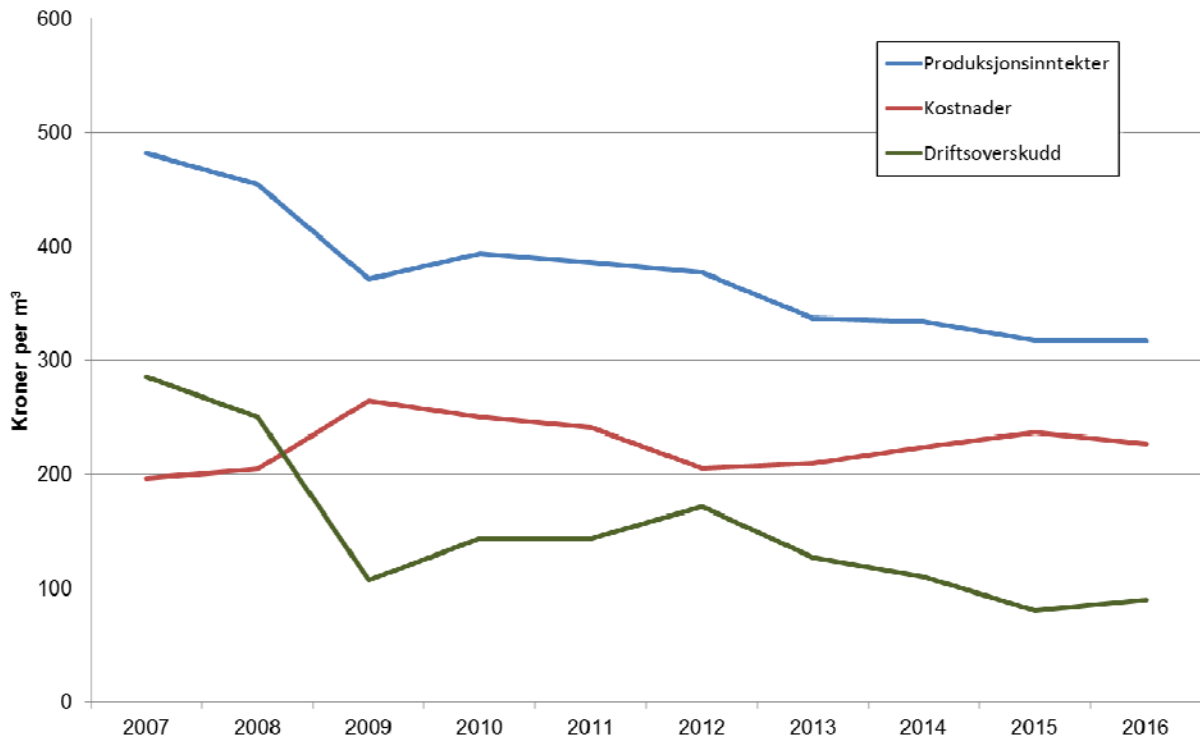
Figur 8.2 Avvirkning i prosent av balansekvantum 2007-2016

Figur 8.2 viser avvirkningen uttrykt i prosent av balansekvantum i perioden 2007 til 2016. Figuren viser at avvirkningsprosenten varierer mye. Avvirkningsprosenten svinger stort sett i takt med tømmerprisene. Høyest avvirkningsprosent var det i 2008 da den var 135 prosent av det tømmerkvantum som kan tas ut, uten å forringe skogen på lang sikt (balansekvantum). Avvirkningsprosenten nådde et bunnivå i 2015 med 41 prosent.

Figur 8.3 Familiens arbeidsinnsats i skogen i timer 2007-2016

Figur 8.3 viser familiens arbeidsinnsats i skogen. Arbeidsinnsatsen har vært varierende i perioden, og i 2016 var den på i overkant av 90 timer. Lavere arbeidsinnsats de siste årene har sammenheng med at skogeierne i større grad velger å sette bort arbeidet til entreprenører.

Figur 8.4 Produksjonsinntekter, kostnader og driftsoverskudd per m³ i gårdsskogbruket 2007-2016. 2016-kroner

Figur 8.4 viser produksjonsinntekter, kostnader og driftsoverskudd per m³ i faste kroner i perioden 2007 til 2016. Både i 2015 og 2016 var produksjonsinntektene 317 kr per m³. Målt i faste kroner er dette det laveste i hele tiårsperioden. Inntektene var høyest i 2007 da de var på 482 kr målt i faste kroner. I gjennomsnitt var produksjonsinntektene for tiårsperioden 377 kr målt i faste kroner.

I 2016 var kostnadene 227 kr per m³ eller 72 prosent av produksjonsinntektene. I gjennomsnitt for tiårsperioden utgjorde kostnadene 61 prosent av produksjonsinntektene (variasjonen mellom år er fra 41 til 75 prosent). Det er naturlig at i år med høyere avvirking, vil kostnadsandelen bli lavere da de faste kostnadene kan deles ut på flere kubikkmeter avvirket. I år med gode priser og høyere avvirking vil dermed kostnadene synke og inntektene stige per m³.

Differansen mellom produksjonsinntektene og kostnadene utgjør driftsoverskuddet. I 2015 var dette bare 80 kr per m³, som er det laveste for hele 10-årsperioden.

9 Kunnskapsgrunnlag for trøndersk landbruk

I 2017 gjennomførte Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) og Trøndelag Forskning og Utvikling AS (TFoU) en utredning av kunnskapsgrunnlaget for trøndersk landbruk, på oppdrag fra de to fylkeskommunene i Trøndelag. Utredningen gir en oversikt over status og utviklingstrekk for jord- og skogbruksbasert virksomhet i regionen. Det ble også gjennomført beregninger av verdiskaping og sysselsetting på primærleddet og det er gjort beregninger for relatert virksomhet.

Utredningen i sin helhet kan finnes på NIBIOs nettsider som NIBIO-rapport nr. 154 (2017). Nedenfor har vi tatt med sammendraget fra rapporten.

Sammendrag

Bakgrunn, problemstillinger og gjennomføring

Landbruk og landbruksbasert virksomhet har stor betydning for sysselsetting og verdiskaping i Trøndelag. Dette prosjektet gir en oversikt over status og utviklingstrekk for jord- og skogbruksbasert virksomhet i regionen.

For å belyse aktuelle problemstillinger har NIBIO og TFoU gjennomført beregninger av verdiskaping og sysselsetting på primærleddet og det er gjort beregninger for landbruksrelatert virksomhet. I beregningene som omtales i dette notatet, er det bruttoprodukt inkludert tilskudd som brukes når verdiskaping omtales. Beregningene for jordbruket er i hovedsak basert på data fra produksjonstilskuddsdatabasen til Landbruksdirektoratet og driftsgranskinger i jord- og skogbruk (NIBIO).

For tilleggsnæringer er det i hovedsak brukt data fra SSB og NIBIO.

For landbruksrelaterte bedrifter og næringer er det gjennomført en totalkartlegging av alle bedrifter innen næringsmiddelindustri og treindustri/treforedlingsindustri i Trøndelag, samt at det er beregnet generelle ringvirkninger for øvrige bedrifter og offentlig sektor.

Landbruket i Trøndelag

I 2015 var det 2 916 jordbruksbedrifter i drift i Sør-Trøndelag og 3 176 i Nord-Trøndelag. Det er henholdsvis 6,9 og 7,6 prosent av jordbruksbedriftene i landet. I Sør-Trøndelag var gjennomsnittsstørrelsen på jordbruksarealet på 252 dekar og i Nord-Trøndelag 273 dekar i 2015. Gjennomsnitt for landet var 235 dekar.

Fra 2000 til 2015 har registrert jordbruksareal i drift gått ned med 4 prosent i Sør-Trøndelag og 2 prosent i Nord-Trøndelag. Det er en lavere nedgang enn for landet som helhet, der nedgangen i samme periode har vært seks prosent. Arealstatistikken tilbake til 2000 er usikker pga. manglende digitalisering og grunnlag. En ny studie har avdekket at i perioden 2004–2015 ble 12 618 dekar jordbruksareal nedbygd i Trøndelag. Det meste av nedbyggingen er tilnærmet irreversibel.

For de fleste driftsformene i jordbruket fortsetter utviklingen i retning av større og færre bruk. I begge fylkene er det stor nedgang i antall søkere som driver med kornproduksjon og grovfôr. Det er også mange som har sluttet med melkeproduksjon, mens antall eggprodusenter har økt i begge fylkene.

Trøndelags andel av melkeproduksjonen i landet har vært relativt stabil gjennom hele 2000-tallet, og var på 21,4 prosent i 2016. I alt ble det produsert 150 mill. liter melk i Sør-Trøndelag og 176 mill. liter i Nord-Trøndelag. Trøndelags andel av produksjon av storfekjøtt, svinekjøtt og fjørfekjøtt er redusert, mens andelen sauekjøtt er økt. Også eggproduksjonen er økt.

Økonomien i jordbruket i Trøndelag følger omtrent samme utvikling som for landet som helhet. Noen år ligger landsgjennomsnittet litt høyere enn gjennomsnittet for Trøndelag, mens det andre år er

Trøndelag som ligger høyest. Sammenlignet med landet oppnådde trøndelagsjordbruket særlig gode resultater i 2012 og 2015.

Syssetning og verdiskaping i primærledd og relatert næring

Verdiskaping i jordbruket er beregnet på basis av tall fra 2015. Resultatene for 2015 er sammenlignet med resultater fra 2010. Samla verdiskaping i Trøndelag var kr 3,2 mrd. kroner. Sammenlignet med beregningene som ble gjort for 2010, har verdiskapingen økt med rundt 16 prosent.

I Nord-Trøndelag er samla verdiskaping (bruttoprodukt) i jordbruket beregnet til kr 1,9 mrd. kr og i Sør-Trøndelag er samla verdiskaping beregnet til kr 1,3 mrd. kr. Levanger (kr 335 mill.), Steinkjer (kr 311 mill.) og Verdal (kr 174 mill.) var kommunene i Nord-Trøndelag med høyest verdiskaping i 2015. Tilsvarende hadde Midtre-Gauldal (kr 122 mill.), Oppdal (kr. 112 mill.) og Melhus (kr 110 mill.) høyest verdiskaping i Sør-Trøndelag.

Melkeproduksjon er den største produksjonen i begge fylkene. Av totalt bruttoprodukt utgjør melkeproduksjon 47 prosent i Nord-Trøndelag og 60 prosent i Sør-Trøndelag. I Nord-Trøndelag utgjør bruttoproduktet fra hagebruk 12 prosent og fra svinehold 11 prosent. Sauehold er nest størst i Sør-Trøndelag med 15 prosent, deretter følger kjøttproduksjon med ammeku med 7 prosent.

I modellen for beregning av verdiskaping i jordbruket er arbeidsforbruk beregnet ut fra registrert arbeidsforbruk på de brukene som ligger til grunn for beregningene. Det er beregnet totalt 3 856 årsverk i Nord-Trøndelag og 2 786 årsverk i Sør-Trøndelag i 2015. Dette er en nedgang på hhv. 475 (11 prosent) og 768 (15 prosent) årsverk siden 2010, og en enda større nedgang siden 2007. Husdyrhold inkl. birøkt står for 77 prosent av sysselsettingen og 79 prosent av verdiskapingen i jordbruket i Nord-Trøndelag i 2015, mens tilsvarende for Sør-Trøndelag er 90 prosent av sysselsettingen og 91 prosent av verdiskapingen i jordbruket.

Totalt er verdiskaping fra pelsdyrhold beregnet til 17,9 mill. kr i Sør-Trøndelag og 2,2 mill. kr i Nord-Trøndelag. Sysselsetting er beregnet til 52,2 årsverk à 1 845 timer i Trøndelag, 47,3 årsverk i Sør-Trøndelag og 5,2 i Nord-Trøndelag.

Verdiskaping fra reindrift er beregnet til 28,7 mill. kr i Trøndelag. Sysselsetting er beregnet til 92,3 årsverk à 1 845 timer i Trøndelag, noe som gir en verdiskaping pr årsverk på 311 000 kroner. Dette er en bedre utvikling enn landet for øvrig.

Totalt er verdiskaping fra primærskogbruket eksklusive verdien av tilvekst, formuesendringer og tilleggsnæringer, beregnet til 251 mill. kr i Trøndelag fordelt på 66 mill. kr i Sør-Trøndelag og 185 mill. kr i Nord-Trøndelag. Av dette havner rundt 60 prosent hos hogstfirma og andre spesialiserte tjenesteleverandører. Tømmerpriser har reelt sett utviklet seg negativt over mange år, slik at skogeierne sitter igjen med få kroner pr. kubikkmeter tømmer for salg. Dette er trolig en hovedårsak til at avvirkningen i Trøndelag er mye lavere enn hva tilveksten skulle tilsi.

Verdiskaping fra tilleggsnæringer, regnet som bruttoprodukt, er beregnet til 202,7 mill. kr for Nord-Trøndelag og 203,5 mill. kr for Sør-Trøndelag for 2015. Verdiskaping pr. årsverk er beregnet til over 800 000 kr i gjennomsnitt, slik at tilleggsnæringene trolig bidrar til betydelige arbeidsvederlag ved svært mange gårdsbruk.

Våre kartlegginger viser 4 672 sysselsatte innen landbruksrelatert industri og annen næring i Trøndelag. I tillegg kommer øvrige ringvirkninger fra både primærledd og industri, hvor vi har beregnet en sysselsettingsvirkning på 7 396 sysselsatte i Trøndelag. Innen disse næringene har vi ikke lyktes å få godt nok datagrunnlag til å anslå verdiskaping i kr.

Når vi summerer opp betydningen for annet næringsliv i Trøndelag, finner vi at trøndersk landbruk gir grunnlag for minst 18 549 sysselsatte med hovedinntekt i landbruk eller relaterte næringer. Dette utgjør 8,3 prosent av samlet sysselsetting i Trøndelag, en nedgang fra om lag 10,4 prosent i 2007 når vi justerer for endret beregningsmåte. Hovedårsakene til denne forskjellen er nedgang i sysselsetting i

primærleddet for jordbruk (1,4 prosent) og nedgang i sysselsetting i skogrelatert industri (0,4 prosent).

Kommunen som har flest landbruksrelaterte arbeidsplasser er Trondheim, mens den relative betydningen er størst i Midtre Gauldal og kommuner med lavt innbyggertall som Namdalseid og Leka.

Landbrukets utvikling framover

I Trøndelag har vi de senere årene sett en styrking av verdiskapingsevnen, spesielt innen primærjordbruket og relatert næringsmiddelindustri. Hvordan trøndersk landbruksrelatert virksomhet utvikler seg framover avhenger av rekke forhold, bl.a. arealforvaltning, landbrukspolitikk og innovasjon/fornyelse i næringene. Fellesnevneren for det regionen kan fokusere på selv er økt kunnskap om hvordan øke verdiskapingen ved å få mer ut av ressursene man har i Trøndelag.

10 Tabellsamling 2012 – 2016

Tabellsamlingen inneholder tall fra driftsgranskingene for årene 2012 til 2016.

- 1 Alle bruk
- 2 Melkeproduksjon, alle bruk
- 3 Melkeproduksjon, sammenligning av lav- og høygruppe
- 4 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe under 20 årskyr
- 5 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe 20–29,9 årskyr
- 6 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe fra og med 30 årskyr
- 7 Melkeproduksjon, kystbygder
- 8 Melkeproduksjon, indre bygder
- 9 Melkeproduksjon, fjellbygder
- 10 Melkeproduksjon, samdrift
- 11 Kjøttproduksjon på ammekyr
- 12 Kornproduksjon
- 13 Kombinert kornproduksjon og svinehold
- 14 Sauehold

Hver tabell er på 3 sider og er delt i 6 deler:

- a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser
- b. Nettoinvesteringer
- c. Produksjonsinntekter per bruk
- d. Kostnader per bruk
- e. Resultatregning
- f. Balanse og egenkapital per bruk

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - alle driftsformer

Tabell 1a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bruk	133	136	147	147	149
Brukers alder	47	48	47	48	48
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	89,1	90,8	96,7	98,9	104,4
Grovfôr, daa	254,4	277,4	277,4	276,4	279,8
Annet areal, daa	1,6	1,5	3,4	3,9	4,1
Jordbruksareal, daa	345,1	369,6	377,5	379,2	388,3
- herav leid areal, daa	117,6	140,8	150,5	147,6	155,1
Korn, FEm pr daa	426	336	412	328	404
Grovfôr, FEm pr daa	393	354	378	386	378
Jordbruksareal, FEm pr daa	401	349	384	368	383
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	14,0	13,5	13,4	13,5	13,8
Kumelk, liter omsatt	93 739	90 916	92 623	94 880	98 103
Melkekvote	102 941	99 454	99 670	97 840	100 103
Produsert melk pr årsku, kg	7 408	7 529	7 634	7 774	7 813
Storfekjøtt, kg omsatt	4 164	4 869	4 397	4 359	4 751
Antall avlsgriser	5,5	5,4	4,9	4,3	4,4
Salgbare smågriser	106	103	96	91	99
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	5 636	5 622	5 147	4 560	5 938
Antall vinterfôra sauer (vfs)	24	25	25	27	27
Kg kjøtt pr vfs	28	27	30	32	31
Ull, kg omsatt pr vfs	5,2	3,7	4,7	4,4	4,8
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 922	1 930	1 860	1 839	1 831
Ektefelle	413	436	375	340	327
Barn under 17 år	28	19	24	24	17
Sum familie	2 363	2 384	2 259	2 204	2 175
Leid arbeid	667	654	645	612	659
Sum timer i jordbruket	3 030	3 038	2 904	2 816	2 834
Sum timer familie i skogbruket	50	62	58	45	46
Sum timer i tilleggsnæring	123	128	129	112	123
Familiens arbeid på nyanlegg	63	49	51	15	36
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 375	1 402	1 338	1 380	1 375
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,10	2,27	2,41	2,45	2,47
Havre, kr pr kg	2,08	2,15	2,45	2,09	2,36
Kumelk, kr pr l	4,86	4,77	4,96	5,31	5,49
Kukjøtt, kr pr kg	39,58	42,70	42,96	44,93	46,47
Annet storfekjøtt, kr pr kg	46,96	50,46	51,34	53,11	53,78
Smågris for salg, kr pr stk.	859	774	930	1029	972
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	25,43	25,28	25,65	28,83	28,50
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	45,66	49,50	51,39	52,79	47,81
Ull, kr pr kg	34,07	33,71	35,78	35,49	36,10

Tabell 1b. Nettoinvesteringer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Jord, grøfter og vannanlegg	4 364	7 669	5 517	8 971	13 745
Driftsbygninger	45 442	161 924	75 749	-14 412	105 208
Maskiner og redskap	29 513	43 622	27 232	56 519	42 735
Melkekvote (ku og geit)	6 019	12 042	9 930	15 114	-2 184
Sum nettoinvesteringer	85 338	225 256	118 428	66 191	159 505

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - alle driftsformer

Tabell 1c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Korn	83 588	73 238	98 561	80 536	107 207
Andre planteprodukter	19 777	31 883	30 364	24 359	31 916
Planteprodukter i alt	103 365	105 121	128 925	104 895	139 124
Storfe, melk	455 498	433 782	459 572	503 999	538 827
Storfe, livdyr	32 768	35 907	37 262	47 144	50 488
Kuslakt	78 511	91 922	88 575	96 756	106 998
Annet storfeslakt	124 273	159 446	132 566	150 882	156 826
Smågriser	20 640	21 676	26 071	32 657	27 020
Slaktegriser	155 075	141 718	134 587	131 832	169 208
Avlsgriser	16 764	13 348	16 060	28 793	31 628
Sauer, livdyr og slakt	36 319	42 831	47 694	54 980	46 755
Ull	4 116	3 105	4 233	4 375	4 942
Andre inntekter, husdyrholdet	23 045	48 502	151 585	164 502	164 743
Husdyrprodukt i alt	947 009	992 238	1 098 205	1 215 920	1 297 434
Kulturlandskapsstilskudd ¹⁾	60 155	63 348	66 417	65 963	66 947
Arealtilskudd, grovfôr	36 890	37 542	37 676	40 150	41 571
Arealtilskudd, korn	21 789	21 661	23 906	22 719	22 424
Tilsk. til husdyr	100 528	106 406	107 919	116 409	110 075
Bunnfradrag	-3 064	-3 224	-3 272	-6 441	-6 194
Driftstilskudd melk/Driftstilsk. kjøttfeprod.	68 342	70 908	70 800	71 171	72 083
Distriktstilskudd storfe	39 717	43 021	52 090	52 482	57 802
Distriktstilskudd sau	3 621	3 751	4 083	4 302	4 103
Grunntilskudd sau	2 327	2 602	2 746	2 975	9 882
Beitetilskudd	26 572	29 470	31 118	32 070	32 326
Regionale miljøtilskudd	13 075	10 761	12 194	12 041	13 361
Refunderte avløserutgifter	62 927	64 542	62 847	63 910	67 816
Andre tilskudd	11 598	15 936	12 128	8 902	10 269
Tilskudd i alt	444 479	466 723	480 651	486 653	502 464
Leieinntekter, traktor og redskap	14 153	19 574	18 045	14 782	21 175
Andre inntekter	4 157	7 677	6 814	9 265	27 784
Produksjonsinntekter i alt	1 513 162	1 591 333	1 732 640	1 831 515	1 987 980

Tabell 1d. Kostnader pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kraftfôr	291 256	323 153	379 245	388 418	405 157
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	17 351	25 559	19 812	19 436	23 856
Såvarer	12 275	15 402	18 247	16 035	17 978
Handelsgjødsel og kalk	56 031	58 811	64 618	66 289	71 555
Plantevernmidler	4 641	4 061	5 901	5 316	6 454
Konserveringsmidler	8 847	9 283	8 505	7 887	8 880
Andre forbruksartikler m.v.	72 670	79 678	87 875	98 984	109 677
Kjøp av dyr	36 763	50 782	78 206	79 634	99 413
Sum variable kostnader	499 833	566 729	662 409	681 999	742 969
Leid arbeid	90 251	99 352	90 158	91 676	99 056
Drivstoff	35 049	35 054	37 740	34 534	35 422
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	7 879	11 750	10 421	10 362	8 667
Vedl.h. driftsbygninger	40 404	47 248	51 126	54 933	62 994
Vedl.h. traktor og maskiner	53 296	59 659	60 699	67 623	71 149
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 155	1 212	1 345	1 587	1 642
Avskr. driftsbygninger	77 162	91 931	100 228	105 237	117 436
Avskr. traktor og maskiner	57 978	63 246	69 389	74 441	80 536
Maskinleie	65 947	79 610	90 823	97 629	100 950
Leie av dyr ²⁾	6	61	136		
Leie av bygninger ²⁾	201	261	283	199	223
Leie av kvote ²⁾	6 533	6 307	6 254	5 698	7 967
Andre faste kostnader	123 240	139 094	147 381	155 519	162 601
Sum faste kostnader	559 100	634 785	665 985	699 440	748 641
Kostnader i alt	1 058 933	1 201 513	1 328 394	1 381 439	1 491 610
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,54	1,82	1,78	1,95	1,89
Netto mekaniseringskostnader pr daa	619	634	685	718	724

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - alle driftsformer

Tabell 1e. Resultatregning

År	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	454 229	389 819	404 246	450 076	496 370
- Renter av jordbruksaktiva	83 041	93 412	102 132	71 204	77 401
Familiens arbeidsfortjeneste	371 189	296 407	302 114	378 872	418 969
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	270 222	214 819	228 461	294 317	327 276
Lønnsevne	461 440	395 759	392 272	470 548	518 024
Lønnsevne pr. time	152,29	130,27	135,10	167,10	182,81
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	295 044	254 934	267 357	311 088	344 772
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	287 043	232 215	250 000	297 619	336 260
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	454 229	389 819	404 246	450 076	496 370
Driftsoverskudd, skogbruk	17 970	8 704	11 037	10 295	8 923
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	50 147	52 282	49 976	65 985	71 369
Driftsoverskudd, andre næringer	27 611	18 453	27 242	31 443	25 004
Lønnsinntekt	348 379	372 029	359 980	397 211	412 733
Pensjoner og sykepenger	25 159	33 617	43 577	39 835	47 350
Gevinst/utbytte verdipapir	11 391	12 646	12 405	8 489	10 290
Familiens arbeid på nyanlegg	11 051	8 834	9 432	2 855	7 020
Renteinntekter	13 635	14 412	15 765	13 336	10 077
- Renteutgifter	90 120	104 696	111 530	100 444	97 957
- Kårutgifter	10 319	9 980	10 565	10 593	11 052
Nettoinntekt	859 133	796 120	811 564	908 488	980 129
Privatforbruk ekskl. skatt	544 412	541 154	507 630	529 606	587 753
Betalte skatter	194 256	224 338	216 038	212 834	256 392

Tabell 1f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kontanter og bankinnskudd	486 300	521 488	530 110	622 938	704 811
Andre krav	165 714	192 365	279 876	299 772	374 157
Omløpsmidler, jordbruk	266 784	289 556	308 014	316 872	349 844
Omløpsmidler, skogbruk	511	579	496	453	429
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	3 201	3 759	3 748	3 492	3 044
Omløpsmidler, andre næringer	155 772	195 120	236 728	258 540	288 229
Omløpsmidler i alt	1 078 281	1 202 867	1 358 973	1 502 068	1 720 512
Anleggsmidler, jordbruk	2 560 028	2 953 127	3 176 036	3 287 340	3 612 776
Anleggsmidler, skogbruk	150 408	144 694	154 667	154 337	157 294
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	137 658	132 788	144 763	117 794	118 713
Anleggsmidler, andre næringer	23 892	18 584	25 350	27 010	51 236
Privat hovedbygninger	584 362	630 121	675 670	709 577	671 897
Privat, annet	237 280	264 375	237 240	245 901	266 850
Anleggsmidler i alt	3 693 629	4 143 688	4 413 727	4 541 959	4 878 766
Eiendeler i alt	4 771 910	5 346 555	5 772 700	6 044 027	6 599 278
Eiendeler i jordbruket	2 826 812	3 242 683	3 484 050	3 604 212	3 962 620
Kortsiktig gjeld	364 647	382 105	399 026	411 452	447 558
Langsiktig gjeld	1 826 256	2 278 918	2 466 675	2 479 849	2 727 009
Gjeld i alt	2 190 903	2 661 023	2 865 701	2 891 302	3 174 567
Endring i året, kroner	123 313	284 172	122 496	15 965	162 996
Egenkapital	2 581 007	2 685 532	2 906 999	3 152 725	3 424 711
Egenkapitalprosent	54	50	50	52	52
Endring i året (sparing)	143 271	119 916	135 255	263 411	232 219
Arbeidskapital	713 634	820 762	959 947	1 090 615	1 272 954
Endring i året	29 821	104 920	100 821	145 161	219 541
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 2a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bruk	67	64	67	63	64
Brukers alder	46	47	47	47	47
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	19,6	17,6	19,1	17,1	15,7
Grovfôr, daa	322,3	343,6	358,1	367,5	371,4
Annet areal, daa	1,5	1,4	4,8	5,8	3,8
Jordbruksareal, daa	343,4	362,6	382,1	390,4	391,0
- herav leid areal, daa	133,2	145,0	168,3	171,0	175,5
Korn, FEm pr daa	371	285	371	378	398
Grovfôr, FEm pr daa	429	398	426	428	417
Jordbruksareal, FEm pr daa	424	391	418	420	413
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	25,9	26,8	27,7	29,2	30,0
Kumelk, liter omsatt	173 395	179 530	190 028	205 160	213 307
Melkekvote	191 176	196 619	205 747	213 347	216 624
Produsert melk pr årsku, kg	7 409	7 473	7 579	7 758	7 828
Storfekjøtt, kg omsatt	5 866	6 317	6 321	6 804	6 650
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 383	2 449	2 358	2 368	2 342
Ektefelle	606	631	533	490	477
Barn under 17 år	29	23	28	18	4
Sum familie	3 017	3 103	2 919	2 876	2 823
Leid arbeid	823	805	817	802	871
Sum timer i jordbruket	3 841	3 909	3 736	3 678	3 695
Sum timer familie i skogbruket	43	52	55	49	44
Sum timer i tilleggsnæring	129	132	116	88	97
Familiens arbeid på nyanlegg	102	62	55	19	31
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 040	1 076	1 002	1 014	959
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,06	2,32	2,29	2,34	2,58
Havre, kr pr kg	1,87	2,11	2,26	2,00	
Kumelk, kr pr l	4,87	4,78	4,97	5,31	5,48
Kukjøtt, kr pr kg	39,06	42,51	42,82	44,56	46,00
Annet storfekjøtt, kr pr kg	45,18	48,07	48,24	50,47	51,36

Tabell 2b. Nettoinvesteringer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Jord, grøfter og vannanlegg	6 839	15 640	9 537	-2 671	3 414
Driftsbygninger	143 261	243 849	112 500	-44 897	-4 631
Maskiner og redskap	30 237	63 370	47 385	49 458	30 635
Melkekvote (ku og geit)	16 843	26 484	25 550	29 038	2 228
Sum nettoinvesteringer	197 180	349 344	194 971	30 929	31 646

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 2c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Korn	13 592	13 075	16 237	15 815	14 634
Andre planteprodukter	19 753	30 794	35 745	26 514	26 016
Planteprodukter i alt	33 344	43 869	51 982	42 329	40 650
Storfe, melk	843 572	857 543	944 758	1 089 138	1 169 347
Storfe, livdyr	34 465	33 226	40 720	49 222	49 506
Kuslakt	121 653	145 954	152 018	165 647	180 711
Annet storfeslakt	154 910	183 858	158 365	197 558	182 720
Andre inntekter, husdyrholdet	4 424	4 518	2 856	3 584	2 344
Husdyrprodukt i alt	1 159 024	1 225 099	1 298 717	1 505 149	1 584 627
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	58 774	62 040	65 493	66 823	67 559
Arealtilskudd, grovfôr	47 930	48 250	50 361	55 253	57 691
Arealtilskudd, korn	4 876	5 039	4 725	4 487	2 891
Arealtilskudd, annet	51	49	50	30	23
Tilsk. til husdyr	112 636	116 755	120 433	125 811	124 249
Bunnfradrag	-3 082	-3 477	-3 358	-6 870	-6 156
Driftstilskudd melk ku	111 402	116 193	122 468	125 593	125 371
Distriktstilskudd storfe	68 867	74 640	91 514	99 389	101 701
Distriktstilskudd sau	75	97	194	257	201
Grunntilskudd sau	72	91	180	252	1 065
Beitetilskudd	19 781	22 625	25 249	26 986	26 882
Regionale miljøtilskudd	10 446	9 319	10 688	10 835	12 064
Refunderte avløserutgifter	80 088	80 976	79 968	82 305	91 320
Andre tilskudd	11 224	12 293	10 384	4 916	1 340
Tilskudd i alt	523 139	544 889	578 350	596 070	606 201
Leieinntekter, traktor og redskap	16 038	19 711	16 508	13 123	17 544
Andre inntekter	3 199	5 063	1 125	441	2 458
Produksjonsinntekter i alt	1 734 744	1 838 631	1 946 682	2 157 112	2 251 480

Tabell 2d. Kostnader pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kraftfôr	321 474	350 806	390 353	428 133	426 710
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	25 506	28 910	26 950	28 272	32 072
Såvarer	11 456	12 834	13 714	12 486	11 731
Handelsgjødsel og kalk	62 302	63 099	73 923	73 915	80 426
Plantevernmidler	1 818	1 535	2 442	1 908	2 238
Konserveringsmidler	14 870	15 975	15 457	15 334	16 841
Andre forbruksartikler m.v.	92 726	103 326	116 336	135 413	147 393
Kjøp av dyr	26 538	28 961	37 890	37 297	23 455
Sum variable kostnader	556 691	605 445	677 066	732 757	740 866
Leid arbeid	115 431	123 727	112 780	117 502	133 959
Drivstoff	38 838	38 687	43 486	41 652	40 466
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	7 645	13 717	11 090	11 522	12 975
Vedl.h. driftsbygninger	51 487	66 252	64 899	71 917	85 329
Vedl.h. traktor og maskiner	62 779	73 768	70 626	82 083	76 968
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 372	1 563	1 730	1 841	1 775
Avskr. driftsbygninger	89 703	108 774	117 686	124 967	127 127
Avskr. traktor og maskiner	63 180	72 272	81 074	86 154	91 357
Maskinleie	67 489	79 569	84 149	99 792	97 990
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	331	555	244	248	433
Leie av kvote ²⁾	12 729	13 141	13 474	13 076	18 328
Andre faste kostnader	129 770	144 990	156 880	166 751	171 868
Sum faste kostnader	640 753	737 014	758 119	817 506	858 575
Kostnader i alt	1 197 444	1 342 459	1 435 185	1 550 263	1 599 441
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,60	1,86	1,78	1,90	1,89
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,34	1,47	1,49	1,52	1,43
Netto mekaniseringskostnader pr daa	679	726	743	798	781

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 2e. Resultatregning

År	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	537 300	496 172	511 497	606 850	652 039
- Renter av jordbruksaktiva	97 619	108 878	120 249	85 865	89 525
Familiens arbeidsfortjeneste	439 681	387 294	391 248	520 985	562 515
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	251 478	215 916	227 880	307 847	338 506
Lønnsevne	555 112	511 021	504 028	638 486	696 474
Lønnsevne pr. time	144,54	130,75	134,92	173,62	188,51
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	279 426	257 496	267 651	324 893	357 984
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	266 662	235 131	249 966	313 228	350 767
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	537 300	496 172	511 497	606 850	652 039
Driftsoverskudd, skogbruk	19 676	11 468	2 549	3 253	12 299
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	49 202	46 402	32 778	65 364	64 435
Driftsoverskudd, andre næringer	26 889	15 215	26 378	23 111	17 383
Lønnsinntekt	234 762	247 187	229 202	235 756	237 526
Pensjoner og sykepenger	33 090	39 338	44 423	31 971	46 154
Gevinst/utbytte verdipapir	7 114	5 510	8 061	5 279	7 608
Familiens arbeid på nyanlegg	17 635	11 147	10 041	3 503	6 026
Renteinntekter	14 463	15 000	15 529	14 702	10 715
- Renteutgifter	101 997	105 950	117 879	108 078	97 719
- Kårutgifter	9 715	9 844	10 418	10 493	10 379
Nettoinntekt	828 419	771 646	752 161	871 216	946 088
Privatforbruk ekskl. skatt	497 075	506 281	454 317	449 053	554 067
Betalte skatter	173 641	209 969	194 205	175 128	220 104

Tabell 2f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kontanter og bankinnskudd	476 464	522 710	507 081	656 565	836 971
Andre krav	216 762	245 031	322 234	367 459	403 986
Omløpsmidler, jordbruk	258 954	305 775	324 614	360 469	351 813
Omløpsmidler, skogbruk	397	555	453	391	318
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	4 008	6 836	6 801	7 610	6 232
Omløpsmidler, andre næringer	124 678	158 522	214 297	237 323	254 224
Omløpsmidler i alt	1 081 263	1 239 429	1 375 480	1 629 817	1 853 544
Anleggsmidler, jordbruk	3 106 920	3 533 598	3 804 603	3 974 235	4 155 732
Anleggsmidler, skogbruk	166 212	155 667	166 239	164 808	172 807
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	130 879	129 105	152 106	89 912	86 733
Anleggsmidler, andre næringer	30 252	24 598	28 703	35 391	20 725
Privat hovedbygninger	584 469	637 069	678 227	675 409	636 138
Privat, annet	202 250	209 665	210 138	205 967	209 606
Anleggsmidler i alt	4 220 982	4 689 701	5 040 016	5 145 721	5 281 741
Eiendeler i alt	5 302 245	5 929 130	6 415 496	6 775 538	7 135 285
Eiendeler i jordbruket	3 365 874	3 839 372	4 129 217	4 334 704	4 507 545
Kortsiktig gjeld	419 168	450 319	464 822	470 803	474 072
Langsiktig gjeld	1 936 407	2 309 792	2 543 115	2 568 864	2 605 411
Gjeld i alt	2 355 575	2 760 110	3 007 937	3 039 667	3 079 483
Endring i året, kroner	176 644	395 297	178 361	-40 048	11 550
Egenkapital	2 946 670	3 169 020	3 407 559	3 735 870	4 055 803
Egenkapitalprosent	56	53	53	55	57
Endring i året (sparing)	198 433	167 884	160 141	327 386	264 309
Arbeidskapital	662 095	789 110	910 658	1 159 013	1 379 473
Endring i året	26 272	107 047	89 813	259 679	302 786
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - driftsform melk - bruk under 35 kuenheter - 2016

Tabell 3a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

	Lavgruppe	Høygruppe
Antall kuenheter, gj.snitt	27,1	22,8
Driftsoverskudd før avskrivninger pr kuenhet, gj.snitt	19 096	33 745
Driftsoverskudd før avskrivninger pr kuenhet, største verdi	24 663	45 478
Driftsoverskudd før avskrivninger pr kuenhet, minste verdi	11 968	29 734
Antall bruk	13	13
Brukers alder	49	56
Arealfordeling og avling		
Korn, daa	7,7	32,1
Grovfôr, daa	325,5	237,2
Annet areal, daa	3,0	3,5
Jordbruksareal, daa	336,2	272,8
- herav leid areal, daa	154,7	59,5
Korn, FEm pr daa	208	468
Grovfôr, FEm pr daa	356	429
Jordbruksareal, FEm pr daa	350	432
Husdyrproduksjon		
Antall årskyr	22,7	18,8
Kumelk, liter omsatt	152 666	129 996
Melkekvote	158 031	128 276
Produsert melk pr årsku, kg	7 434	7 753
Storfekjøtt, kg omsatt	5 227	4 753
Arbeidsforbruk, timer		
Bruker	2 284	2 270
Ektefelle	481	479
Barn under 17 år	0	0
Sum familie	2 765	2 749
Leid arbeid	1 135	611
Sum timer i jordbruket	3 900	3 359
Sum timer familie i skogbruket	30	69
Sum timer i tilleggsnæring	188	56
Familiens arbeid på nyanlegg	0	15
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	784	739
Oppnådde priser		
Bygg, kr pr kg	1,90	2,34
Havre, kr pr kg	0,00	0,00
Kumelk, kr pr l	5,41	5,53
Kukjøtt, kr pr kg	46,27	46,20
Annet storfekjøtt, kr pr kg	49,19	51,76

Tabell 3b. Nettoinvesteringer

År	Lavgruppe	Høygruppe
Jord, grøfter og vannanlegg	-1 000	-2 041
Driftsbygninger	4 744	-16 059
Maskiner og redskap	1 786	-26 295
Melkekvote (ku og geit)	638	2 009
Sum nettoinvesteringer	6 168	-42 386

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - driftsform melk - bruk under 35 kuenheter - 2016

Tabell 3c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	Lavgruppe	Høygruppe
Korn	3 121	30 989
Andre planteprodukter	12 996	16 485
Planteprodukter i alt	16 116	47 474
Storfe, melk	825 492	719 029
Storfe, livdyr	44 077	31 762
Kuslakt	141 301	124 413
Annet storfeslakt	115 540	122 638
Andre inntekter, husdyrholdet	0	3 919
Husdyrprodukt i alt	1 126 410	1 001 762
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	58 192	48 427
Arealtilskudd, grovfôr	62 177	38 357
Arealtilskudd, korn	0	7 247
Tilsk. til husdyr	104 275	102 693
Bunnfradrag	-6 000	-6 000
Driftstilskudd melk ku	124 770	124 770
Distriktstilskudd storfe	81 829	57 934
Distriktstilskudd sau	0	207
Grunntilskudd sau	0	2 951
Beitetilskudd	26 874	19 793
Regionale miljøtilskudd	24 550	16 822
Refunderte avløserutgifter	107 355	92 652
Andre tilskudd	779	482
Tilskudd i alt	584 878	506 373
Leieinntekter, traktor og redskap	16 691	10 471
Andre inntekter	297	1 802
Produksjonsinntekter i alt	1 744 393	1 567 882

Tabell 3d. Kostnader pr bruk

År	Lavgruppe	Høygruppe
Kraftfôr	316 624	243 357
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	21 035	13 340
Såvarer	9 032	9 627
Handelsgjødtsel og kalk	62 793	54 739
Plantevernmidler	1 270	1 833
Konserveringsmidler	14 809	9 810
Andre forbruksartikler m.v.	132 533	86 018
Kjøp av dyr	42 524	1 772
Sum variable kostnader	600 620	420 497
Leid arbeid	178 643	105 618
Drivstoff	36 543	27 038
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	9 838	2 785
Vedl.h. driftsbygninger	52 447	38 450
Vedl.h. traktor og maskiner	75 418	49 012
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 000	2 041
Avskr. driftsbygninger	68 468	53 742
Avskr. traktor og maskiner	67 558	77 234
Maskinleie	118 328	37 434
Leie av bygninger	0	810
Leie av kvote	15 337	3 746
Andre faste kostnader	148 832	118 746
Sum faste kostnader	772 413	516 656
Kostnader i alt	1 373 032	937 153
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	2,49	1,65
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,92	1,49
Netto mekaniseringskostnader pr daa	871	712

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

Trøndelag - alle bygder - driftsform melk - bruk under 35 kuenheter - 2016

Tabell 3e. Resultatregning

År	Lavgruppe	Høygruppe
Resultatregning i jordbruket		
Driftsoverskudd	371 361	630 729
- Renter av jordbruksaktiva 1)	55 973	45 186
Familiens arbeidsfortjeneste	315 388	585 543
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	193 914	374 354
Lønnsevne	494 031	691 161
Lønnsevne pr. time	126,68	205,74
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	233 989	397 905
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	194 259	395 683
Regnskapssammendrag		
Driftsoverskudd, jordbruk	371 361	630 729
Driftsoverskudd, skogbruk	- 1 942	38 010
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	47 987	43 250
Driftsoverskudd, andre næringer	42 733	10 823
Lønnsinntekt	155 820	219 161
Pensjoner og sykepenger	42 047	38 090
Gevinst/utbytte verdipapir	9 450	3 536
Familiens arbeid på nyanlegg	0	3 012
Renteinntekter	8 921	23 179
- Renteutgifter	88 277	17 750
- Kårutgifter	6 685	11 615
Nettoinntekt	581 416	980 423
Privatforbruk ekskl. skatt	583 238	518 676
Betalte skatter	136 860	264 242

Tabell 3f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	Lavgruppe	Høygruppe
Kontanter og bankinnskudd	449 053	1 807 823
Andre krav	255 513	439 180
Omløpsmidler, jordbruk	239 696	262 561
Omløpsmidler, skogbruk	154	1 146
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	30 185	0
Omløpsmidler, andre næringer	270 699	314 628
Omløpsmidler i alt	1 245 298	2 825 338
Anleggsmidler, jordbruk	2 559 709	1 977 366
Anleggsmidler, skogbruk	196 574	135 225
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	150 310	63 073
Anleggsmidler, andre næringer	13 277	3 324
Privat hovedbygninger	488 111	579 727
Privat, annet	134 040	209 773
Anleggsmidler i alt	3 542 022	2 968 489
Eiendeler i alt	4 787 320	5 793 827
Eiendeler i jordbruket	2 799 406	2 239 927
Kortsiktig gjeld	611 583	175 789
Langsiktig gjeld	1 790 575	494 582
Gjeld i alt	2 402 158	670 371
Endring i året, kroner	122 761	-114 740
Egenkapital	2 385 162	5 123 456
Egenkapitalprosent	50	88
Endring i året (sparing)	-140 412	479 336
Arbeidskapital	633 715	2 649 549
Endring i året	-76 957	466 642
1) Kalkulasjonsrente	2,0%	2,0%

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe under 20 årskyr - driftsform melk

Tabell 4a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bruk	24	23	20	17	12
Brukers alder	45	46	48	48	51
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	31,2	20,1	24,0	28,2	16,8
Grovfôr, daa	238,0	263,3	268,9	255,7	225,3
Annet areal, daa	1,2	0,6	2,9	3,4	3,8
Jordbruksareal, daa	270,3	284,0	295,7	287,3	245,9
- herav leid areal, daa	97,0	107,8	121,7	110,1	69,2
Korn, FEm pr daa	370	290	374	337	452
Grovfôr, FEm pr daa	394	368	390	388	398
Jordbruksareal, FEm pr daa	390	362	387	381	400
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	16,2	17,0	16,5	16,7	16,3
Kumelk, liter omsatt	101 588	110 303	104 807	109 290	112 526
Melkekvote	116 220	118 923	121 059	122 747	112 902
Produsert melk pr årsku, kg	7 019	7 253	7 053	7 357	7 786
Storfekjøtt, kg omsatt	3 573	3 892	3 894	3 403	3 458
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 962	2 053	2 080	2 043	2 174
Ektefelle	453	677	411	402	373
Barn under 17 år	15	1	4	0	
Sum familie	2 430	2 731	2 494	2 445	2 547
Leid arbeid	707	765	735	633	661
Sum timer i jordbruket	3 137	3 495	3 229	3 078	3 207
Sum timer familie i skogbruket	51	68	87	68	71
Sum timer i tilleggsnæring	176	188	105	108	50
Familiens arbeid på nyanlegg	71	39	5		
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	925	952	1 174	1 185	586
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,92	2,19	2,24	2,18	2,16
Havre, kr pr kg	1,87	2,11	2,26	2,00	
Kumelk, kr pr l	5,01	4,91	5,07	5,42	5,51
Kukjøtt, kr pr kg	39,17	42,32	42,71	43,96	45,76
Annet storfekjøtt, kr pr kg	44,36	46,50	46,07	50,09	51,81

Tabell 4b. Nettoinvesteringer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Jord, grøfter og vannanlegg	3 919	1 247	7 018	677	-1 133
Driftsbygninger	17 831	229 021	-16 026	-35 383	-18 441
Maskiner og redskap	25 135	29 044	50 218	31 873	-12 157
Melkekvote (ku og geit)	2 614	6 120	-216	464	2 116
Sum nettoinvesteringer	49 499	265 433	40 994	-2 370	-29 616

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe under 20 årskyr - driftsform melk

Tabell 4c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Korn	18 519	9 292	17 100	17 046	14 427
Andre planteprodukter	14 337	22 280	33 739	11 897	23 500
Planteprodukter i alt	32 856	31 572	50 839	28 943	37 928
Storfe, melk	508 467	541 990	531 279	592 030	619 547
Storfe, livdyr	26 936	28 312	24 889	30 707	32 928
Kuslakt	78 561	95 296	98 879	87 287	105 791
Annet storfeslakt	73 751	94 774	63 762	82 354	79 910
Andre inntekter, husdyrholdet	3 392	2 535	1 315	3 280	3 076
Husdyrprodukt i alt	691 107	762 907	720 124	795 659	841 251
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	50 637	51 333	53 408	51 976	44 079
Arealtilskudd, grovfôr	40 299	43 487	40 973	43 661	40 142
Arealtilskudd, korn	7 534	6 118	7 897	6 041	4 067
Arealtilskudd, annet	143	136	168	111	40
Tilsk. til husdyr	87 711	89 966	89 664	85 956	85 686
Bunnfradrag	-3 104	-4 152	-3 650	-6 000	-6 000
Driftstilskudd melk ku	111 000	116 000	122 000	125 000	124 770
Distriktstilskudd storfe	36 566	42 786	47 525	48 452	49 328
Distriktstilskudd sau	177	167			
Grunntilskudd sau	165	208	76	216	1 204
Beitetilskudd	15 252	17 842	16 269	16 437	17 454
Regionale miljøtilskudd	11 267	12 102	11 187	11 184	16 922
Refunderte avløserutgifter	67 709	77 572	76 933	71 842	109 654
Andre tilskudd	25 818	20 924	10 812	10 389	1 256
Tilskudd i alt	451 175	474 488	473 261	465 266	488 602
Leieinntekter, traktor og redskap	6 805	7 519	9 793	10 823	7 751
Andre inntekter	7 804	83	1 255	201	1 399
Produksjonsinntekter i alt	1 189 747	1 276 569	1 255 272	1 300 892	1 376 930

Tabell 4d. Kostnader pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kraftfôr	179 574	206 083	204 368	213 652	215 224
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	13 511	11 794	9 169	10 592	10 443
Såvarer	9 542	8 359	13 017	11 028	6 706
Handelsgjødsele og kalk	44 804	38 885	51 257	44 594	49 843
Plantevernmidler	2 016	1 546	1 688	2 181	1 950
Konserveringsmidler	8 356	6 995	8 701	9 222	10 661
Andre forbruksartikler m.v.	61 772	75 232	73 807	92 121	86 484
Kjøp av dyr	5 500	11 602	9 740	12 082	3 253
Sum variable kostnader	325 075	360 495	371 746	395 472	384 565
Leid arbeid	87 273	111 831	97 944	93 987	116 539
Drivstoff	27 931	28 221	29 652	27 580	24 691
Vedl.h. jord, vegger, grøfter og vannanl.	6 418	7 048	5 325	8 914	1 007
Vedl.h. driftsbygninger	21 412	34 245	26 117	38 626	44 386
Vedl.h. traktor og maskiner	48 545	57 099	48 916	52 461	38 466
Avskr. jord, vegger, grøfter og vannanl.	496	1 068	1 339	1 255	1 133
Avskr. driftsbygninger	37 573	53 323	42 487	47 121	41 665
Avskr. traktor og maskiner	52 589	62 321	66 410	66 033	62 823
Maskinleie	32 958	28 272	29 397	32 277	16 263
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾			646	265	
Leie av kvote ²⁾	1 950	1 968	2 180	4 606	2 886
Andre faste kostnader	104 387	120 506	120 854	127 329	119 929
Sum faste kostnader	421 533	505 902	471 266	500 455	469 788
Kostnader i alt	746 608	866 397	843 012	895 927	854 353
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,60	1,79	1,57	1,63	1,48
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,66	1,67	1,72	1,63	1,29
Netto mekaniseringskostnader pr daa	625	649	609	620	590

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe under 20 årskyr - driftsform melk

Tabell 4e. Resultatregning

År	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	443 138	410 171	412 260	404 965	522 576
- Renter av jordbruksaktiva	51 513	60 478	57 117	38 439	36 236
Familiens arbeidsfortjeneste	391 626	349 694	355 143	366 526	486 341
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	270 660	218 920	236 998	259 804	334 075
Lønnsevne	478 899	461 525	453 088	460 513	602 880
Lønnsevne pr. time	152,67	132,03	140,34	149,63	187,97
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	295 755	260 041	271 798	284 598	358 929
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	287 195	238 415	252 028	269 900	348 555
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	443 138	410 171	412 260	404 965	522 576
Driftsoverskudd, skogbruk	37 182	16 540	5 592	7 735	10 411
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	68 626	68 443	41 342	78 647	96 128
Driftsoverskudd, andre næringer	16 028	31 954	52 191	47 366	11 725
Lønnsinntekt	233 877	222 103	235 884	236 599	165 807
Pensjoner og sykepenger	21 199	62 545	35 532	12 197	44 610
Gevinst/utbytte verdipapir	7 828	3 278	5 225	4 887	7 019
Familiens arbeid på nyanlegg	12 311	6 669	924		
Renteinntekter	21 244	24 056	26 759	22 126	22 522
- Renteutgifter	51 126	51 129	67 943	48 364	28 222
- Kårutgifter	11 872	13 178	13 015	10 863	12 000
Nettoinntekt	798 436	781 450	734 751	755 296	840 577
Privatforbruk ekskl. skatt	488 466	489 584	474 819	442 736	517 090
Betalte skatter	178 022	201 499	211 122	199 546	183 476

Tabell 4f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kontanter og bankinnskudd	614 569	818 584	797 704	982 239	1 564 507
Andre krav	130 085	158 625	282 114	290 037	230 052
Omløpsmidler, jordbruk	158 993	188 756	189 590	189 708	211 831
Omløpsmidler, skogbruk	891	1 300	910	912	1 042
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	3 908	2 828	2 560	2 941	
Omløpsmidler, andre næringer	154 344	197 927	171 803	223 956	263 568
Omløpsmidler i alt	1 062 789	1 368 021	1 444 681	1 689 792	2 271 000
Anleggsmidler, jordbruk	1 581 177	1 974 354	1 737 197	1 738 327	1 592 512
Anleggsmidler, skogbruk	165 359	123 200	112 971	105 707	111 321
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	247 364	226 406	129 863	121 664	60 579
Anleggsmidler, andre næringer	48 646	55 724	95 257	130 375	3 601
Privat hovedbygninger	655 235	661 621	747 582	684 115	680 720
Privat, annet	240 396	256 757	252 568	265 129	217 607
Anleggsmidler i alt	2 938 175	3 298 061	3 075 438	3 045 319	2 666 340
Eiendeler i alt	4 000 964	4 666 082	4 520 119	4 735 111	4 937 340
Eiendeler i jordbruket	1 740 169	2 163 110	1 926 787	1 928 035	1 804 343
Kortsiktig gjeld	259 424	291 669	296 652	352 616	160 450
Langsiktig gjeld	1 006 265	1 189 375	1 376 360	1 099 276	702 073
Gjeld i alt	1 265 690	1 481 043	1 673 012	1 451 892	862 523
Endring i året, kroner	56 904	266 358	29 873	-77 893	-171 425
Egenkapital	2 735 275	3 185 039	2 847 106	3 283 219	4 074 817
Egenkapitalprosent	68	68	63	69	83
Endring i året (sparing)	102 807	227 749	99 393	139 107	429 754
Arbeidskapital	803 365	1 076 352	1 148 029	1 337 176	2 110 550
Endring i året	-81 827	209 922	55 784	78 320	384 664
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe 20 - 29,9 årskyr - driftsform melk

Tabell 5a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bruk	26	24	27	25	29
Brukers alder	48	48	47	48	46
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	6,2	12,0	10,0	10,8	14,1
Grovfôr, daa	311,3	322,2	327,0	337,1	339,8
Annet areal, daa	1,5	3,2	3,4	5,8	1,6
Jordbruksareal, daa	319,0	337,4	340,3	353,8	355,4
- herav leid areal, daa	107,7	112,6	121,0	131,9	151,7
Korn, FEm pr daa	386	259	454	414	357
Grovfôr, FEm pr daa	426	397	403	402	392
Jordbruksareal, FEm pr daa	423	389	401	395	389
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	23,9	24,5	24,4	25,1	24,0
Kumelk, liter omsatt	163 626	164 126	167 192	170 040	164 523
Melkekvote	180 717	187 846	174 435	176 420	169 195
Produsert melk pr årsku, kg	7 503	7 403	7 512	7 415	7 545
Storfekjøtt, kg omsatt	6 322	6 973	6 696	6 648	5 953
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 546	2 580	2 416	2 432	2 250
Ektefelle	692	524	530	459	440
Barn under 17 år	12	3	16	2	3
Sum familie	3 250	3 107	2 962	2 893	2 694
Leid arbeid	776	806	893	976	1 065
Sum timer i jordbruket	4 026	3 913	3 855	3 869	3 759
Sum timer familie i skogbruket	40	34	44	53	46
Sum timer i tilleggsnæring	108	105	165	84	124
Familiens arbeid på nyanlegg	53	88	77	20	21
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	998	1 092	794	826	877
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,93	2,28	2,29	2,39	2,29
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	4,88	4,81	5,01	5,33	5,51
Kukjøtt, kr pr kg	39,83	41,35	43,13	44,39	46,23
Annet storfekjøtt, kr pr kg	45,61	48,01	48,76	50,99	51,00

Tabell 5b. Nettoinvesteringer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Jord, grøfter og vannanlegg	13 122	21 002	11 115	-3 510	2 635
Driftsbygninger	208 470	313 890	110 098	-15 377	60 137
Maskiner og redskap	-31 793	32 170	-2 457	58 343	17 160
Melkekvote (ku og geit)	9 426	29 927	32 098	13 814	2 184
Sum nettoinvesteringer	199 225	396 990	150 853	53 270	82 117

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe 20 - 29,9 årskyr - driftsform melk

Tabell 5c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Korn	4 075	7 255	12 090	11 313	10 731
Andre planteprodukter	22 510	22 828	32 312	20 492	16 242
Planteprodukter i alt	26 585	30 083	44 402	31 805	26 973
Storfe, melk	797 756	789 754	837 944	905 891	905 759
Storfe, livdyr	30 139	31 599	34 287	40 637	39 870
Kuslakt	118 111	149 190	137 947	159 371	150 497
Annet storfeslakt	184 227	211 644	185 523	205 978	150 715
Andre inntekter, husdyrholdet	8 049	8 972	5 559	5 801	3 888
Husdyrprodukt i alt	1 138 282	1 191 160	1 201 259	1 317 678	1 250 729
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	53 548	57 037	58 653	60 486	60 925
Arealtilskudd, grovfôr	52 298	48 859	53 519	54 614	54 763
Arealtilskudd, korn	2 252	3 321	2 269	2 406	2 113
Arealtilskudd, annet					34
Tilsk. til husdyr	114 184	117 592	121 683	126 860	117 409
Bunnfradrag	-3 000	-3 000	-3 185	-6 000	-6 000
Driftstilskudd melk ku	112 035	116 516	123 161	126 495	126 097
Distriktstilskudd storfe	76 600	78 725	95 116	90 222	86 728
Distriktstilskudd sau	17	77	426	582	443
Grunntilskudd sau	24	22	339	429	1 852
Beitetilskudd	19 660	20 680	26 668	27 575	26 528
Regionale miljøtilskudd	11 470	9 082	13 276	12 374	12 637
Refunderte avløserutgifter	76 335	85 729	84 067	90 191	90 953
Andre tilskudd	4 647	7 868	10 702	2 888	427
Tilskudd i alt	520 070	542 509	586 695	589 121	574 909
Leieinntekter, traktor og redskap	12 779	20 757	22 914	14 527	19 383
Andre inntekter	1 039	498	989	976	362
Produksjonsinntekter i alt	1 698 755	1 785 006	1 856 259	1 954 106	1 872 357

Tabell 5d. Kostnader pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kraftfôr	325 123	339 703	356 058	361 051	328 763
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	23 940	37 109	30 444	32 328	24 369
Såvarer	7 653	12 553	11 079	12 329	10 141
Handelsgjødsele og kalk	57 692	58 123	63 364	64 595	69 955
Plantevernmidler	969	1 100	3 003	1 200	1 455
Konserveringsmidler	15 818	17 483	13 951	12 226	16 217
Andre forbruksartikler m.v.	94 348	102 993	110 030	119 005	132 117
Kjøp av dyr	43 639	46 454	47 026	59 182	24 629
Sum variable kostnader	569 182	615 517	634 954	661 916	607 645
Leid arbeid	115 506	128 043	122 491	134 293	144 277
Drivstoff	37 183	38 835	42 292	39 970	35 812
Vedl.h. jord, vegger, grøfter og vannanl.	6 895	13 112	12 966	11 068	17 026
Vedl.h. driftsbygninger	43 921	61 647	44 894	45 430	50 440
Vedl.h. traktor og maskiner	63 231	66 408	64 684	86 060	74 677
Avskr. jord, vegger, grøfter og vannanl.	2 005	1 793	1 658	2 018	1 685
Avskr. driftsbygninger	78 954	100 989	87 509	82 510	75 948
Avskr. traktor og maskiner	59 783	61 509	70 933	74 831	80 653
Maskinleie	80 312	96 945	83 923	105 466	88 718
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	853	1 479	126	222	612
Leie av kvote ²⁾	10 400	13 562	10 091	6 478	9 953
Andre faste kostnader	125 868	130 914	141 809	149 255	151 294
Sum faste kostnader	624 911	715 236	683 376	737 601	731 094
Kostnader i alt	1 194 093	1 330 753	1 318 330	1 399 516	1 338 739
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,81	1,97	1,89	2,18	1,99
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,49	1,57	1,54	1,79	1,67
Netto mekaniseringskostnader pr daa	763	764	758	861	774

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe 20 - 29,9 årskyr - driftsform melk

Tabell 5e. Resultatregning

År	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	504 662	454 253	537 928	554 590	533 618
- Renter av jordbruksaktiva	89 731	97 958	96 055	65 086	64 419
Familiens arbeidsfortjeneste	414 931	356 295	441 873	489 504	469 199
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	223 623	198 850	253 048	276 384	282 979
Lønnsevne	530 437	484 338	564 365	623 797	613 476
Lønnsevne pr. time	131,76	123,78	146,41	161,23	163,20
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	256 307	238 028	289 050	300 100	309 458
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	239 156	210 284	275 692	279 492	293 244
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	504 662	454 253	537 928	554 590	533 618
Driftsoverskudd, skogbruk	20 451	3 619	4 989	961	23 059
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	30 639	28 981	29 050	61 563	47 133
Driftsoverskudd, andre næringer	39 959	12 029	14 357	14 327	23 903
Lønnsinntekt	209 645	244 075	199 761	211 534	201 877
Pensjoner og sykepenger	41 252	23 796	36 860	44 938	63 223
Gevinst/utbytte verdipapir	5 014	5 124	15 967	3 915	6 508
Familiens arbeid på nyanlegg	8 892	15 653	13 808	3 729	4 050
Renteinntekter	10 028	8 849	11 001	13 786	9 170
- Renteutgifter	83 977	109 236	84 476	86 148	71 263
- Kårutgifter	7 280	6 117	6 835	8 703	8 722
Nettoinntekt	779 287	681 027	772 410	814 492	832 554
Privatforbruk ekskl. skatt	493 417	469 932	425 674	437 229	554 806
Betalte skatter	162 515	193 599	183 281	173 084	193 369

Tabell 5f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kontanter og bankinnskudd	350 461	257 460	367 341	448 938	633 040
Andre krav	245 327	239 794	302 331	350 732	343 619
Omløpsmidler, jordbruk	268 011	306 098	316 503	354 430	293 261
Omløpsmidler, skogbruk	192	225	441	356	255
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	6 721	15 519	14 831	17 016	13 616
Omløpsmidler, andre næringer	124 165	136 632	251 345	217 996	220 895
Omløpsmidler i alt	994 877	955 728	1 252 792	1 389 468	1 504 685
Anleggsmidler, jordbruk	2 836 769	3 190 274	2 982 613	2 951 503	2 973 961
Anleggsmidler, skogbruk	176 571	189 461	180 678	183 500	180 154
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	79 062	96 263	244 985	101 378	130 142
Anleggsmidler, andre næringer	31 898	11 250			44 247
Privat hovedbygninger	424 498	503 634	563 287	561 861	527 480
Privat, annet	162 010	165 718	143 854	134 589	168 739
Anleggsmidler i alt	3 710 808	4 156 599	4 115 417	3 932 832	4 024 724
Eiendeler i alt	4 705 685	5 112 326	5 368 209	5 322 300	5 529 410
Eiendeler i jordbruket	3 104 779	3 496 372	3 299 116	3 305 933	3 267 222
Kortsiktig gjeld	472 547	477 746	476 262	459 301	448 871
Langsiktig gjeld	1 804 155	2 262 655	1 709 186	1 767 418	1 693 317
Gjeld i alt	2 276 701	2 740 401	2 185 448	2 226 719	2 142 189
Endring i året, kroner	220 682	442 170	165 302	20 307	86 879
Egenkapital	2 428 984	2 371 926	3 182 760	3 095 581	3 387 221
Egenkapitalprosent	52	46	59	58	61
Endring i året (sparing)	228 193	58 633	224 735	262 816	101 443
Arbeidskapital	522 330	477 982	776 530	930 167	1 055 814
Endring i året	112 733	-35 992	154 769	232 710	70 632
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe fra 30 årskyr - driftsform melk

Tabell 6a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bruk	17	17	20	21	23
Brukers alder	46	47	45	47	47
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	23,8	22,2	26,7	15,6	17,1
Grovfôr, daa	458,3	482,4	489,5	494,2	487,7
Annet areal, daa	1,8		8,6	7,6	6,7
Jordbruksareal, daa	483,9	504,5	524,7	517,4	511,5
- herav leid areal, daa	223,3	241,1	278,6	266,9	261,0
Korn, FEm pr daa	366	300	327	407	414
Grovfôr, FEm pr daa	458	420	466	467	444
Jordbruksareal, FEm pr daa	452	415	451	459	437
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	42,6	43,1	43,2	44,2	44,6
Kumelk, liter omsatt	289 710	294 935	306 077	324 578	327 398
Melkevot	312 993	314 123	332 706	330 650	330 542
Produsert melk pr årsku, kg	7 537	7 648	7 831	8 112	8 028
Storfekjøtt, kg omsatt	8 406	8 671	8 243	9 742	9 194
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 726	2 801	2 557	2 556	2 547
Ektefelle	691	719	660	598	577
Barn under 17 år	74	82	68	50	7
Sum familie	3 491	3 602	3 285	3 204	3 130
Leid arbeid	1 060	859	797	731	737
Sum timer i jordbruket	4 551	4 461	4 083	3 935	3 867
Sum timer familie i skogbruket	36	55	37	30	27
Sum timer i tilleggsnæring	96	97	62	78	88
Familiens arbeid på nyanlegg	221	58	75	32	60
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 266	1 220	1 111	1 101	1 256
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,28	2,41	2,37	2,43	3,01
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	4,79	4,68	4,91	5,27	5,46
Kukjøtt, kr pr kg	38,25	43,87	42,60	44,89	45,84
Annet storfekjøtt, kr pr kg	45,05	49,00	48,40	50,12	51,55

Tabell 6b. Nettoinvesteringer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Jord, grøfter og vannanlegg	1 351	27 544	9 924	-4 383	6 768
Driftsbygninger	220 608	165 030	244 269	-87 740	-79 090
Maskiner og redskap	132 310	153 857	111 838	53 117	69 952
Melkevot (ku og geit)	48 274	49 175	42 476	70 294	2 340
Sum nettoinvesteringer	402 544	395 606	408 507	31 288	-29

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe fra 30 årskyr - driftsform melk

Tabell 6c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Korn	21 191	26 412	20 974	20 178	19 663
Andre planteprodukter	23 180	53 558	42 385	45 516	39 653
Planteprodukter i alt	44 371	79 970	63 358	65 694	59 316
Storfe, melk	1 386 735	1 380 168	1 502 435	1 709 709	1 788 548
Storfe, livdyr	51 711	42 171	65 237	74 430	70 305
Kuslakt	187 905	209 923	224 153	236 553	257 894
Annet storfeslakt	224 649	265 155	216 304	280 795	276 715
Andre inntekter, husdyrholdet	335	914	749	1 192	15
Husdyrprodukt i alt	1 851 336	1 898 332	2 008 877	2 302 678	2 393 477
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	78 256	83 588	86 813	86 387	88 174
Arealtilskudd, grovfôr	52 022	53 833	55 485	65 399	70 540
Arealtilskudd, korn	5 137	6 005	4 871	5 707	3 257
Arealtilskudd, annet					
Tilsk. til husdyr	145 455	151 816	149 515	156 826	152 994
Bunnfradrag	-3 176	-3 235	-3 300	-8 609	-6 435
Driftstilskudd melk ku	111 000	116 000	122 000	125 000	124 770
Distriktstilskudd storfe	102 642	111 971	130 639	151 538	147 905
Distriktstilskudd sau	18	33	74	79	
Grunntilskudd sau	14	28	69	69	
Beitetilskudd	26 361	31 840	32 315	34 825	32 247
Regionale miljøtilskudd	7 719	5 890	6 695	8 721	8 808
Refundererte avløserutgifter	103 302	78 869	77 470	81 388	82 216
Andre tilskudd	681	6 862	9 527	2 901	2 535
Tilskudd i alt	629 431	643 499	672 172	710 231	707 011
Leieinntekter, traktor og redskap	34 056	34 729	14 575	13 313	20 335
Andre inntekter		18 245	1 181		5 654
Produksjonsinntekter i alt	2 559 194	2 674 776	2 760 163	3 091 917	3 185 793

Tabell 6d. Kostnader pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kraftfôr	516 224	562 282	622 636	681 620	660 549
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	44 837	40 494	40 012	37 755	53 068
Såvarer	19 973	19 283	17 970	13 853	16 359
Handelsgjødsel og kalk	94 057	102 885	110 846	108 745	109 584
Plantevernmidler	2 838	2 135	2 440	2 530	3 376
Konserveringsmidler	22 617	25 994	24 247	23 981	20 853
Andre forbruksartikler m.v.	133 943	141 805	167 378	189 991	198 433
Kjøp av dyr	30 085	27 752	53 707	31 656	32 516
Sum variable kostnader	864 574	922 629	1 039 236	1 090 131	1 094 737
Leid arbeid	155 070	133 727	114 506	116 547	130 038
Drivstoff	56 769	52 637	58 933	55 048	54 564
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	10 523	23 596	14 324	14 173	14 111
Vedl.h. driftsbygninger	105 516	116 057	130 688	130 398	150 681
Vedl.h. traktor og maskiner	82 181	106 709	100 356	101 327	99 945
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 639	1 908	2 219	2 105	2 225
Avskr. driftsbygninger	179 737	194 788	233 625	238 529	236 247
Avskr. traktor og maskiner	83 328	100 930	109 430	115 923	119 741
Maskinleie	96 626	124 438	139 208	147 693	152 321
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾				266	435
Leie av kvote ²⁾	31 509	27 662	29 334	27 788	36 943
Andre faste kostnader	171 571	197 989	213 254	219 494	224 906
Sum faste kostnader	974 469	1 080 440	1 145 877	1 169 291	1 222 157
Kostnader i alt	1 839 043	2 003 070	2 185 112	2 259 422	2 316 894
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,41	1,80	1,79	1,80	1,91
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,06	1,28	1,38	1,32	1,31
Netto mekaniseringskostnader pr daa	637	748	807	827	836

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - størrelsesgruppe fra 30 årskyr - driftsform melk

Tabell 6e. Resultatregning

År	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	720 151	671 706	575 051	832 494	868 899
- Renter av jordbruksaktiva	174 775	189 777	216 042	148 994	148 983
Familiens arbeidsfortjeneste	545 375	481 929	359 009	683 501	719 917
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	271 308	233 704	189 376	374 207	405 846
Lønnsevne	700 445	615 656	473 515	800 048	849 955
Lønnsevne pr. time	153,91	138,01	115,98	203,30	219,77
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	290 433	275 292	234 233	376 341	413 648
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	279 250	257 930	213 005	375 662	415 493
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	720 151	671 706	575 051	832 494	868 899
Driftsoverskudd, skogbruk	- 6 224	15 685	- 3 789	2 353	- 282
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	50 168	41 177	29 246	59 136	69 716
Driftsoverskudd, andre næringer	22 232	- 2 934	16 795	13 934	12 115
Lønnsinntekt	274 426	285 517	262 266	263 910	319 894
Pensjoner og sykepenger	37 395	29 882	63 525	32 540	25 440
Gevinst/utbytte verdipapir	9 318	9 076	223	7 219	9 303
Familiens arbeid på nyanlegg	38 524	10 846	14 072	6 069	11 663
Renteinntekter	11 672	11 433	10 411	9 781	6 502
- Renteutgifter	201 376	175 479	212 910	182 527	167 337
- Kårutgifter	10 394	10 596	12 657	12 326	11 623
Nettoinntekt	945 891	886 314	742 234	1 032 585	1 144 289
Privatforbruk ekskl. skatt	514 824	580 185	472 482	468 244	572 427
Betalte skatter	184 473	244 539	192 034	157 793	272 923

Tabell 6f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kontanter og bankinnskudd	474 203	496 881	405 108	640 098	714 518
Andre krav	295 442	369 325	389 223	450 047	570 851
Omløpsmidler, jordbruk	386 224	463 637	470 589	505 894	498 673
Omløpsmidler, skogbruk	14	14	12	11	20
Omløpsmidler, tilleggsnæringer			200	190	174
Omløpsmidler, andre næringer	83 581	136 113	206 777	271 153	291 372
Omløpsmidler i alt	1 239 464	1 465 971	1 471 909	1 867 394	2 075 607
Anleggsmidler, jordbruk	5 674 084	6 127 855	6 981 694	7 001 793	6 983 125
Anleggsmidler, skogbruk	151 572	151 886	200 016	190 398	195 623
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	45 677	43 829	48 962	50 557	45 645
Anleggsmidler, andre næringer	1 765	1 331	896	630	
Privat hovedbygninger	729 226	792 229	764 043	803 537	749 881
Privat, annet	209 942	207 994	257 192	243 047	256 959
Anleggsmidler i alt	6 812 267	7 325 124	8 252 802	8 289 962	8 231 232
Eiendeler i alt	8 051 732	8 791 095	9 724 712	10 157 356	10 306 840
Eiendeler i jordbruket	6 060 308	6 591 492	7 452 283	7 507 687	7 481 798
Kortsiktig gjeld	563 050	626 242	617 548	580 172	669 475
Langsiktig gjeld	3 451 818	3 892 197	4 835 674	4 712 633	4 748 488
Gjeld i alt	4 014 867	4 518 439	5 453 222	5 292 805	5 417 963
Endring i året, kroner	278 335	503 572	344 478	-81 262	12 036
Egenkapital	4 036 864	4 272 656	4 271 490	4 864 551	4 888 877
Egenkapitalprosent	50	49	44	48	47
Endring i året (sparing)	287 919	241 129	133 686	556 673	383 342
Arbeidskapital	676 415	839 728	854 361	1 287 222	1 406 133
Endring i året	46 649	169 802	36 152	438 599	552 784
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - kystbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 7a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bruk	17	16	18	16	16
Brukers alder	50	49	48	49	49
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	10,6	2,5	1,2		
Grovfôr, daa	340,2	374,0	367,1	379,6	390,8
Annet areal, daa		0,9	12,4	13,1	12,0
Jordbruksareal, daa	350,8	377,4	380,7	392,7	402,8
- herav leid areal, daa	157,3	181,0	188,2	194,1	210,4
Korn, FEm pr daa	434	449	481		
Grovfôr, FEm pr daa	446	401	424	423	409
Jordbruksareal, FEm pr daa	446	400	410	409	397
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	27,6	30,2	30,2	31,4	33,3
Kumelk, liter omsatt	186 877	201 957	205 535	224 304	237 826
Melkekvote	209 533	220 451	223 332	236 061	241 346
Produsert melk pr årsku, kg	7 446	7 380	7 529	7 883	7 837
Storfe kjøtt, kg omsatt	7 758	8 422	8 106	8 700	6 343
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 379	2 485	2 286	2 439	2 340
Ektefelle	479	446	292	216	184
Barn under 17 år	19				
Sum familie	2 877	2 931	2 578	2 655	2 524
Leid arbeid	893	858	857	858	968
Sum timer i jordbruket	3 769	3 790	3 435	3 513	3 492
Sum timer familie i skogbruket	25	39	26	25	27
Sum timer i tilleggsnæring	152	164	144	92	118
Familiens arbeid på nyanlegg	60	26	50	28	66
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	867	1 043	1 141	1 145	1 167
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,76	2,05	1,88		
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	4,84	4,81	4,99	5,33	5,47
Kukjøtt, kr pr kg	39,70	40,57	42,24	43,52	44,94
Annet storfe kjøtt, kr pr kg	44,90	48,16	48,01	49,70	51,72

Tabell 7b. Nettoinvesteringer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Jord, grøfter og vannanlegg	-871	5 576	-3 064	-3 950	-1 947
Driftsbygninger	192 141	224 066	-56 197	-77 874	88 461
Maskiner og redskap	-35 121	56 819	20 931	124 320	66 474
Melkekvote (ku og geit)	33 420	12 230	30 389	16 115	2 391
Sum nettoinvesteringer	189 570	298 691	-7 941	58 610	155 379

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - kystbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 7c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Korn	8 323	2 369	1 138		
Andre planteprodukter	28 209	33 807	29 210	12 153	28 853
Planteprodukter i alt	36 531	36 176	30 348	12 153	28 853
Storfe, melk	903 820	971 198	1 025 952	1 196 133	1 301 662
Storfe, livdyr	30 533	34 227	31 681	50 144	50 532
Kuslakt	125 593	136 398	147 818	177 157	197 792
Annet storfeslakt	251 564	287 670	243 142	286 145	176 867
Andre inntekter, husdyrholdet	10 358	1 264	1 195	1 463	877
Husdyrprodukt i alt	1 321 868	1 430 756	1 449 790	1 711 042	1 727 730
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	59 635	61 612	64 622	63 773	66 637
Arealtilskudd, grovfôr	54 456	55 856	55 075	61 192	66 587
Arealtilskudd, korn	2 026		3 048	312	
Arealtilskudd, annet					
Tilsk. til husdyr	119 026	128 020	126 906	138 170	127 778
Bunnfradrag	-3 176	-3 188	-3 167	-9 174	-6 625
Driftstilskudd melk ku	111 000	116 000	122 000	125 000	124 770
Distriktstilskudd storfe	98 190	110 734	130 059	142 066	133 185
Distriktstilskudd sau	26	115	84	172	168
Grunntilskudd sau	37	33	53	42	1 494
Beitetilskudd	19 191	22 731	26 072	24 695	23 285
Regionale miljøtilskudd	6 057	4 144	4 686	5 481	10 157
Refundererte avløserutgifter	87 395	75 919	77 789	85 379	95 262
Andre tilskudd	5 579	10 473	5 886	4 321	3 206
Tilskudd i alt	559 443	582 449	613 112	641 428	645 904
Leieinntekter, traktor og redskap	12 304	15 002	18 810	7 878	19 090
Andre inntekter	112	547	3 318	181	119
Produksjonsinntekter i alt	1 930 257	2 064 931	2 115 378	2 372 682	2 421 696

Tabell 7d. Kostnader pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kraftfôr	373 734	409 361	437 545	490 004	460 578
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	32 769	39 260	38 971	38 073	29 797
Såvarer	10 382	12 360	9 242	10 019	9 368
Handelsgjødsel og kalk	73 976	71 200	77 462	80 654	94 747
Plantevernmidler	1 634	606	2 192	1 798	2 022
Konserveringsmidler	16 683	18 042	15 849	14 496	19 938
Andre forbruksartikler m.v.	102 951	120 111	133 559	166 570	172 443
Kjøp av dyr	50 772	50 980	58 876	60 499	24 781
Sum variable kostnader	662 902	721 919	773 696	862 113	813 674
Leid arbeid	129 335	129 444	125 667	152 376	162 962
Drivstoff	39 079	38 089	43 213	40 157	40 336
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 246	23 410	14 738	14 080	14 833
Vedl.h. driftsbygninger	78 357	104 942	98 407	99 242	115 386
Vedl.h. traktor og maskiner	54 088	68 120	77 946	81 528	92 153
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 865	2 027	1 730	1 947	1 947
Avskr. driftsbygninger	96 831	120 053	122 169	132 875	141 357
Avskr. traktor og maskiner	56 740	63 325	65 681	70 887	77 983
Maskinleie	110 241	125 106	120 788	163 800	151 733
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	1 304	2 219			625
Leie av kvote ²⁾	14 949	18 705	18 083	15 985	29 010
Andre faste kostnader	131 783	146 774	166 845	174 973	181 908
Sum faste kostnader	718 818	842 213	855 267	947 849	1 010 234
Kostnader i alt	1 381 720	1 564 132	1 628 964	1 809 962	1 823 908
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,68	1,95	1,95	2,24	2,23
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,40	1,46	1,48	1,60	1,50
Netto mekaniseringskostnader pr daa	748	780	798	916	885

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - kystbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 7e. Resultatregning

År	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	548 538	500 799	486 414	562 720	597 788
- Renter av jordbruksaktiva	101 786	116 382	120 385	86 574	93 835
Familiens arbeidsfortjeneste	446 751	384 417	366 029	476 146	503 953
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	269 003	224 940	243 340	310 963	345 970
Lønnsevne	576 087	513 860	491 696	628 522	666 915
Lønnsevne pr. time	152,83	135,59	143,14	178,90	190,99
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	304 395	269 261	284 851	334 457	362 363
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	296 577	247 899	269 032	316 424	358 944
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	548 538	500 799	486 414	562 720	597 788
Driftsoverskudd, skogbruk	1 095	500	- 2 099	- 4 801	- 1 548
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	- 1 511	4 500	- 1 890	33 711	26 126
Driftsoverskudd, andre næringer	10 044		25 125	13 877	2 737
Lønnsinntekt	222 404	249 448	268 590	245 597	299 427
Pensjoner og sykepenger	56 034	59 291	48 605	45 748	40 422
Gevinst/utbytte verdipapir	14 694	7 115	12 730	768	3 838
Familiens arbeid på nyanlegg	10 113	4 382	8 864	5 101	12 805
Renteinntekter	13 258	11 496	10 818	7 474	6 946
- Renteutgifter	79 203	106 654	119 476	109 219	103 612
- Kårutgifter	4 927	5 968	7 193	6 305	6 599
Nettoinntekt	790 538	724 909	730 488	794 669	878 330
Privatforbruk ekskl. skatt	452 107	498 918	479 422	395 302	464 533
Betalte skatter	192 168	184 791	203 484	191 388	212 105

Tabell 7f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kontanter og bankinnskudd	399 776	325 324	401 767	351 426	696 833
Andre krav	289 965	275 453	370 978	435 456	585 799
Omløpsmidler, jordbruk	330 682	381 897	368 467	414 947	352 069
Omløpsmidler, skogbruk		188	167	188	188
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	11 565	25 347	22 247	26 588	24 678
Omløpsmidler, andre næringer	232 944	261 154	350 893	313 493	335 086
Omløpsmidler i alt	1 264 931	1 269 361	1 514 520	1 542 097	1 994 652
Anleggsmidler, jordbruk	3 176 651	3 681 684	3 656 020	3 964 159	4 448 971
Anleggsmidler, skogbruk	109 874	113 753	112 023	105 504	110 521
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	288 325	302 394	350 641	139 806	132 488
Anleggsmidler, andre næringer	788		34 258	59 178	54 285
Privat hovedbygninger	280 935	361 148	586 019	544 118	381 008
Privat, annet	166 292	172 633	140 029	122 576	108 625
Anleggsmidler i alt	4 022 865	4 631 612	4 878 990	4 935 342	5 235 898
Eiendeler i alt	5 287 797	5 900 974	6 393 509	6 477 439	7 230 550
Eiendeler i jordbruket	3 507 333	4 063 581	4 024 487	4 379 107	4 801 040
Kortsiktig gjeld	390 131	480 129	505 363	476 801	566 418
Langsiktig gjeld	1 901 461	2 466 284	2 616 259	2 627 124	2 888 315
Gjeld i alt	2 291 592	2 946 413	3 121 622	3 103 925	3 454 733
Endring i året, kroner	267 169	363 430	125 652	-85 831	177 247
Egenkapital	2 996 205	2 954 560	3 271 887	3 373 514	3 775 817
Egenkapitalprosent	57	50	51	52	52
Endring i året (sparing)	112 449	111 737	224 288	253 161	483 296
Arbeidskapital	874 800	789 232	1 009 157	1 065 296	1 428 234
Endring i året	-6 331	-17 775	166 328	163 781	847 507
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - indre bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 8a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bruk	37	35	34	32	32
Brukers alder	46	48	47	48	48
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	24,3	27,3	36,0	32,2	30,3
Grovfôr, daa	324,6	342,3	368,5	387,4	389,8
Annet areal, daa	2,6	2,1	1,8	3,3	0,4
Jordbruksareal, daa	351,5	371,7	406,4	422,8	420,5
- herav leid areal, daa	127,1	138,4	166,0	174,8	173,1
Korn, FEm pr daa	375	294	367	383	402
Grovfôr, FEm pr daa	438	413	451	457	434
Jordbruksareal, FEm pr daa	431	402	441	448	432
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	27,7	28,1	29,0	31,1	31,6
Kumelk, liter omsatt	184 735	187 881	201 474	217 820	224 625
Melkekvote	201 512	207 870	219 963	225 111	227 659
Produsert melk pr årsku, kg	7 375	7 492	7 672	7 746	7 809
Storfekjøtt, kg omsatt	5 812	6 155	6 555	7 072	7 751
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 488	2 548	2 547	2 517	2 494
Ektefelle	665	710	578	554	547
Barn under 17 år	36	42	43	35	8
Sum familie	3 190	3 300	3 167	3 106	3 049
Leid arbeid	857	819	850	806	849
Sum timer i jordbruket	4 047	4 119	4 018	3 912	3 898
Sum timer familie i skogbruket	55	62	67	64	55
Sum timer i tilleggsnæring	124	127	109	82	75
Familiens arbeid på nyanlegg	132	82	51	17	27
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 120	1 153	919	934	791
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,20	2,35	2,31	2,34	2,58
Havre, kr pr kg	1,87	2,11	2,26	2,00	
Kumelk, kr pr l	4,88	4,76	4,96	5,30	5,50
Kukjøtt, kr pr kg	39,08	43,69	43,49	45,18	46,58
Annet storfekjøtt, kr pr kg	45,70	48,28	48,43	51,47	51,60

Tabell 8b. Nettoinvesteringer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Jord, grøfter og vannanlegg	11 142	23 507	12 399	-3 403	6 145
Driftsbygninger	172 333	183 591	169 837	-44 461	-40 602
Maskiner og redskap	66 299	75 121	69 595	8 692	26 526
Melkekvote (ku og geit)	13 092	38 633	21 384	26 496	1 791
Sum nettoinvesteringer	262 867	320 853	273 216	-12 676	-6 140

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - indre bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 8c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Korn	18 574	22 692	31 497	30 880	29 314
Andre planteprodukter	18 417	34 341	41 405	42 842	26 683
Planteprodukter i alt	36 991	57 032	72 902	73 722	55 997
Storfe, melk	901 895	894 044	999 343	1 155 001	1 235 792
Storfe, livdyr	38 933	33 492	46 375	54 792	50 894
Kuslakt	131 206	164 108	170 767	184 340	192 122
Annet storfeslakt	135 222	167 905	146 399	191 951	224 955
Andre inntekter, husdyrholdet	2 354	7 684	4 995	6 325	4 249
Husdyrprodukt i alt	1 209 610	1 267 232	1 367 880	1 592 409	1 708 013
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	61 652	64 401	69 223	72 973	74 648
Arealtilskudd, grovfôr	40 047	41 337	44 071	48 269	51 583
Arealtilskudd, korn	6 157	7 626	7 033	8 449	5 441
Arealtilskudd, annet	93	90	99	59	46
Tilsk. til husdyr	116 344	119 638	127 827	132 263	134 358
Bunnfradrag	-3 068	-3 757	-3 588	-6 125	-6 000
Driftstilskudd melk ku	111 000	116 000	122 922	126 168	125 972
Distriktstilskudd storfe	58 840	61 155	77 902	85 024	90 484
Distriktstilskudd sau	123	126	338	421	317
Grunntilskudd sau	114	151	326	474	1 382
Beitetilskudd	20 055	22 892	25 493	29 794	30 212
Regionale miljøtilskudd	6 973	6 192	9 671	7 541	8 117
Refunderte avløserutgifter	78 548	79 523	77 311	78 160	82 684
Andre tilskudd	7 169	10 902	7 210	4 023	253
Tilskudd i alt	504 047	526 274	565 837	587 492	599 496
Leieinntekter, traktor og redskap	19 568	24 614	14 569	14 393	16 404
Andre inntekter	5 655	9 008	287		3 786
Produksjonsinntekter i alt	1 775 871	1 884 161	2 021 474	2 268 016	2 383 695

Tabell 8d. Kostnader pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kraftfôr	330 767	360 859	408 102	446 494	455 541
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	27 968	27 458	27 366	23 677	41 130
Såvarer	12 052	14 655	18 873	15 238	14 594
Handelsgjødsel og kalk	60 053	65 796	81 506	80 905	85 293
Plantevernmidler	1 996	2 136	2 560	2 337	2 620
Konserveringsmidler	14 665	15 840	15 260	15 923	14 715
Andre forbruksartikler m.v.	90 905	99 799	113 018	129 137	146 631
Kjøp av dyr	19 281	25 437	34 266	33 890	22 667
Sum variable kostnader	557 687	611 980	700 950	747 600	783 189
Leid arbeid	113 217	119 599	107 990	100 560	116 849
Drivstoff	40 215	41 068	44 832	45 484	43 502
Vedl.h. jord, vegger, grøfter og vannanl.	9 094	11 274	11 718	9 281	16 172
Vedl.h. driftsbygninger	45 639	57 796	59 488	65 165	80 496
Vedl.h. traktor og maskiner	68 884	78 671	75 280	84 475	73 574
Avskr. jord, vegger, grøfter og vannanl.	1 356	1 553	1 670	1 724	1 645
Avskr. driftsbygninger	97 669	115 245	128 496	136 298	138 534
Avskr. traktor og maskiner	69 328	81 719	95 247	99 764	105 160
Maskinleie	56 824	68 238	80 946	88 883	90 244
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾			380	348	554
Leie av kvote ²⁾	13 608	12 572	12 688	12 652	13 993
Andre faste kostnader	135 090	152 382	162 640	178 922	183 007
Sum faste kostnader	650 924	740 114	781 375	823 556	863 730
Kostnader i alt	1 208 611	1 352 094	1 482 326	1 571 156	1 646 920
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,55	1,79	1,72	1,70	1,74
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,27	1,42	1,53	1,48	1,40
Netto mekaniseringskostnader pr daa	668	719	758	762	750

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - indre bygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 8e. Resultatregning

År	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	567 260	532 067	539 149	696 860	736 775
- Renter av jordbruksaktiva	108 480	119 853	135 519	97 007	100 158
Familiens arbeidsfortjeneste	458 779	412 214	403 630	599 853	636 617
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	245 655	214 995	214 158	323 015	348 984
Lønnsevne	571 996	531 813	511 620	700 413	753 467
Lønnsevne pr. time	141,36	129,11	127,35	179,02	193,31
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	268 562	252 343	251 593	332 623	365 538
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	254 770	231 453	233 381	325 675	359 276
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	567 260	532 067	539 149	696 860	736 775
Driftsoverskudd, skogbruk	32 075	13 384	3 765	6 515	19 711
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	68 431	58 757	37 523	75 360	79 820
Driftsoverskudd, andre næringer	27 890	9 319	17 345	16 160	9 558
Lønnsinntekt	262 327	275 852	218 862	235 231	206 946
Pensjoner og sykepenger	32 645	36 689	55 667	33 037	52 050
Gevinst/utbytte verdipapir	3 966	4 188	4 360	6 185	6 514
Familiens arbeid på nyanlegg	23 059	14 872	9 559	3 215	5 200
Renteinntekter	12 905	14 043	15 821	14 847	11 982
- Renteutgifter	129 252	124 068	139 239	128 866	113 940
- Kårutgifter	10 820	11 355	10 988	11 795	12 236
Nettoinntekt	890 487	823 748	751 822	946 747	1 002 380
Privatforbruk ekskl. skatt	528 746	525 131	437 837	465 758	570 600
Betalte skatter	173 775	231 500	196 608	171 572	235 544

Tabell 8f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kontanter og bankinnskudd	463 029	540 212	509 614	766 348	922 654
Andre krav	206 772	260 093	327 840	362 647	385 091
Omløpsmidler, jordbruk	251 835	301 909	339 094	390 303	407 928
Omløpsmidler, skogbruk	479	580	519	489	402
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	1 944	913	1 624	1 688	125
Omløpsmidler, andre næringer	78 051	102 550	142 988	199 133	217 565
Omløpsmidler i alt	1 002 111	1 206 256	1 321 678	1 720 607	1 933 765
Anleggsmidler, jordbruk	3 504 530	3 893 988	4 340 968	4 488 092	4 607 474
Anleggsmidler, skogbruk	202 359	183 470	217 654	217 433	235 741
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	90 251	81 871	97 739	90 496	63 281
Anleggsmidler, andre næringer	39 946	39 561	31 880	32 914	
Privat hovedbygninger	707 982	755 404	747 102	757 665	745 935
Privat, annet	234 707	247 353	264 631	270 175	284 742
Anleggsmidler i alt	4 779 775	5 201 647	5 699 974	5 856 774	5 937 173
Eiendeler i alt	5 781 886	6 407 903	7 021 652	7 577 381	7 870 938
Eiendeler i jordbruket	3 756 364	4 195 897	4 680 062	4 878 394	5 015 403
Kortsiktig gjeld	491 432	481 264	514 895	499 215	531 586
Langsiktig gjeld	2 260 578	2 547 760	2 905 955	2 959 420	2 925 757
Gjeld i alt	2 752 011	3 029 023	3 420 850	3 458 635	3 457 343
Endring i året, kroner	219 756	371 514	217 801	-102 374	-10 161
Egenkapital	3 029 875	3 378 880	3 600 802	4 118 747	4 413 595
Egenkapitalprosent	52	53	51	54	56
Endring i året (sparing)	267 847	189 457	155 753	436 129	223 567
Arbeidskapital	510 678	724 992	806 784	1 221 392	1 402 178
Endring i året	60 491	165 232	101 121	382 788	127 301
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - fjellbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 9a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bruk	13	13	15	15	16
Brukers alder	43	44	44	45	45
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	18,0	10,2	2,3	3,2	2,4
Grovfôr, daa	292,5	309,6	323,8	312,2	315,4
Annet areal, daa	0,1	0,0	2,4	3,2	2,4
Jordbruksareal, daa	310,5	319,7	328,5	318,6	320,2
- herav leid areal, daa	119,0	118,4	149,5	138,3	145,3
Korn, FEm pr daa	306	174	424	267	320
Grovfôr, FEm pr daa	373	349	365	361	384
Jordbruksareal, FEm pr daa	369	344	365	359	383
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	18,5	19,1	21,7	22,9	23,4
Kumelk, liter omsatt	123 488	129 442	145 474	157 733	166 151
Melkekvote	137 753	136 996	152 420	164 021	169 834
Produsert melk pr årsku, kg	7 482	7 582	7 381	7 610	7 866
Storfekjøtt, kg omsatt	3 547	4 160	3 651	4 211	4 754
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 087	2 139	2 015	1 974	2 042
Ektefelle	604	644	722	646	628
Barn under 17 år	20	2	27	0	
Sum familie	2 711	2 785	2 765	2 620	2 671
Leid arbeid	637	702	693	732	820
Sum timer i jordbruket	3 348	3 488	3 458	3 352	3 491
Sum timer familie i skogbruket	32	40	62	45	39
Sum timer i tilleggsnæring	116	110	99	98	121
Familiens arbeid på nyanlegg	69	55	71	13	5
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 037	908	1 023	1 047	1 086
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,70	2,21			
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	4,85	4,79	4,97	5,29	5,44
Kukjøtt, kr pr kg	37,82	41,12	41,27	44,08	45,50
Annet storfekjøtt, kr pr kg	43,90	46,78	48,23	49,10	49,80

Tabell 9b. Nettoinvesteringer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Jord, grøfter og vannanlegg	4 673	6 847	18 168	254	3 313
Driftsbygninger	-3 402	430 431	184 972	-10 651	-25 781
Maskiner og redskap	13 067	39 796	28 785	56 574	3 015
Melkekvote (ku og geit)	5 840	11 319	29 185	48 248	2 937
Sum nettoinvesteringer	20 178	488 393	261 111	94 424	-16 517

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - fjellbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 9c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Korn	6 300	362	-233	546	-92
Andre planteprodukter	12 497	17 537	30 758	6 999	21 847
Planteprodukter i alt	18 797	17 898	30 525	7 545	21 755
Storfe, melk	598 793	619 389	723 597	834 501	904 142
Storfe, livdyr	26 890	31 278	38 750	36 357	45 701
Kuslakt	89 312	108 840	114 560	113 493	140 806
Annet storfeslakt	84 550	99 039	83 753	115 025	104 102
Andre inntekter, husdyrholdet	2 554				
Husdyrprodukt i alt	802 099	858 545	960 659	1 099 376	1 194 752
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	49 457	56 210	58 086	56 959	54 304
Arealtilskudd, grovfôr	61 830	57 499	58 960	63 819	61 013
Arealtilskudd, korn	4 958	4 277	1 509	490	681
Arealtilskudd, annet					
Tilsk. til husdyr	93 724	95 128	95 907	98 864	100 501
Bunnfradrag	-3 000	-3 077	-3 067	-6 000	-6 000
Driftstilskudd melk ku	113 070	116 952	122 000	125 000	124 770
Distriktstilskudd storfe	59 060	66 523	76 114	84 515	92 652
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau					
Beitetilskudd	19 775	21 774	23 710	23 439	23 819
Regionale miljøtilskudd	26 068	24 110	20 195	23 574	21 867
Refunderte avløserutgifter	74 914	91 109	88 608	87 870	104 650
Andre tilskudd	30 149	18 276	22 974	7 456	1 648
Tilskudd i alt	530 005	548 782	564 996	565 987	579 906
Leieinntekter, traktor og redskap	10 873	12 306	18 140	16 008	18 279
Andre inntekter	246		395	1 661	2 143
Produksjonsinntekter i alt	1 362 020	1 437 531	1 574 716	1 690 576	1 816 835

Tabell 9d. Kostnader pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kraftfôr	226 685	251 672	293 491	322 968	335 180
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	9 005	20 083	11 580	27 619	16 230
Såvarer	11 163	8 512	7 389	9 248	8 370
Handelsgjødsel og kalk	53 438	45 868	52 488	51 813	56 370
Plantevernmidler	1 552	1 060	2 477	1 110	1 691
Konserveringsmidler	13 085	13 793	15 433	14 971	17 997
Andre forbruksartikler m.v.	84 534	92 163	103 189	115 565	123 869
Kjøp av dyr	15 503	11 349	20 922	19 816	23 706
Sum variable kostnader	414 965	444 500	506 971	563 111	583 412
Leid arbeid	103 553	127 805	108 173	116 444	139 176
Drivstoff	34 605	33 011	40 765	35 073	34 524
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	7 963	8 368	5 290	13 573	4 722
Vedl.h. driftsbygninger	32 992	41 401	36 955	57 174	64 937
Vedl.h. traktor og maskiner	56 766	67 517	51 291	77 571	68 569
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	771	1 020	1 866	1 980	1 866
Avskr. driftsbygninger	57 709	77 472	87 806	92 359	90 084
Avskr. traktor og maskiner	54 105	57 850	67 422	73 406	77 125
Maskinleie	41 936	54 028	47 443	54 792	59 740
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾			227	300	
Leie av kvote ²⁾	7 325	7 825	9 724	10 878	16 314
Andre faste kostnader	111 995	122 895	131 867	132 019	139 548
Sum faste kostnader	509 721	599 193	588 828	665 567	696 605
Kostnader i alt	924 686	1 043 693	1 095 798	1 228 678	1 280 016
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,66	1,95	1,72	2,08	1,92
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,54	1,66	1,42	1,50	1,41
Netto mekaniseringskostnader pr daa	612	671	627	745	734

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - fjellbygder - alle bruk - driftsform melk

Tabell 9e. Resultatregning

År	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	437 334	393 838	478 918	461 898	536 819
- Renter av jordbruksaktiva	61 257	70 096	85 472	61 338	63 947
Familiens arbeidsfortjeneste	376 077	323 742	393 446	400 561	472 871
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	246 811	206 828	247 177	264 767	306 667
Lønnsevne	479 630	451 548	501 620	517 004	612 047
Lønnsevne pr. time	143,27	129,47	145,06	154,26	175,34
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	278 900	256 901	288 472	294 236	336 073
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	264 154	228 597	271 722	276 328	322 098
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	437 334	393 838	478 918	461 898	536 819
Driftsoverskudd, skogbruk	8 684	19 806	5 371	4 885	11 322
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	60 787	64 710	63 622	77 804	71 974
Driftsoverskudd, andre næringer	46 068	49 816	48 359	47 792	47 680
Lønnsinntekt	172 468	167 228	205 374	226 381	236 785
Pensjoner og sykepenger	4 356	21 911	13 918	15 001	40 096
Gevinst/utbytte verdipapir	6 162	7 093	10 845	8 156	13 566
Familiens arbeid på nyanlegg	12 036	9 447	12 547	2 413	902
Renteinntekter	20 472	21 890	20 521	22 101	11 949
- Renteutgifter	54 234	56 301	67 547	62 514	59 384
- Kårutgifter	12 832	10 546	12 994	12 185	10 447
Nettoinntekt	701 302	688 892	778 935	791 732	901 263
Privatforbruk ekskl. skatt	465 740	464 592	461 544	470 751	610 537
Betalte skatter	149 033	182 992	177 623	165 369	197 223

Tabell 9f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kontanter og bankinnskudd	614 988	718 527	627 718	747 841	805 745
Andre krav	149 466	167 036	251 033	305 193	259 964
Omløpsmidler, jordbruk	185 417	222 494	239 170	238 715	239 326
Omløpsmidler, skogbruk	683	942	647	400	281
Omløpsmidler, tilleggsnæringer					
Omløpsmidler, andre næringer	115 807	182 901	212 016	237 548	246 681
Omløpsmidler i alt	1 066 362	1 291 901	1 330 584	1 529 697	1 551 996
Anleggsmidler, jordbruk	1 884 077	2 381 055	2 767 140	2 888 755	2 959 010
Anleggsmidler, skogbruk	137 003	132 401	114 760	115 798	109 224
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	40 620	42 994	37 094	35 446	87 883
Anleggsmidler, andre næringer	41 189	14 589	14 833	15 302	28 614
Privat hovedbygninger	629 863	658 068	632 763	639 974	671 673
Privat, annet	156 894	153 774	170 753	157 938	160 315
Anleggsmidler i alt	2 889 645	3 382 880	3 737 342	3 853 212	4 016 719
Eiendeler i alt	3 956 006	4 674 781	5 067 926	5 382 909	5 568 715
Eiendeler i jordbruket	2 069 494	2 603 549	3 006 310	3 127 469	3 198 336
Kortsiktig gjeld	251 463	330 315	302 675	403 794	266 697
Langsiktig gjeld	1 059 466	1 476 504	1 632 904	1 673 535	1 681 814
Gjeld i alt	1 310 929	1 806 819	1 935 579	2 077 329	1 948 511
Endring i året, kroner	-64 439	498 551	152 215	141 750	-110 725
Egenkapital	2 645 077	2 867 962	3 132 347	3 305 580	3 620 205
Egenkapitalprosent	67	61	62	61	65
Endring i året (sparing)	113 307	178 908	93 109	174 576	126 804
Arbeidskapital	814 899	961 586	1 027 909	1 125 903	1 285 300
Endring i året	-28 485	104 023	-27 636	99 337	109 036
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %

Landet - alle bygder - alle bruk - driftsform melk-samdrift

Tabell 10a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bruk	27	29	27	24	19
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	66,9	55,5	61,1	56,0	83,9
Grovfôr, daa	582,4	624,3	669,7	696,2	713,2
Annet areal, daa	0,5	0,3	0,6	2,6	2,5
Jordbruksareal, daa	649,8	680,1	731,5	754,8	799,6
- herav leid areal, daa	240,9	281,2	318,3	324,6	339,5
Korn, FEm pr daa	410	270	455	377	464
Grovfôr, FEm pr daa	368	370	371	348	362
Jordbruksareal, FEm pr daa	372	362	378	348	372
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	44,1	46,5	49,7	48,4	51,1
Kumelk, liter omsatt	315 358	331 497	361 624	364 735	390 540
Melkekvote	347 862	350 104	379 049	376 547	400 150
Produsert melk pr årsku, kg	7 741	7 779	7 947	8 182	8 357
Storfekjøtt, kg omsatt	12 581	12 678	13 449	12 959	14 213
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	3 713	3 922	3 873	3 851	3 791
Ektefelle	121	205	201	205	193
Barn under 17 år	8	34	30	45	79
Sum familie	3 842	4 160	4 104	4 100	4 063
Leid arbeid	894	792	1 081	1 114	1 640
Sum timer i jordbruket	4 735	4 953	5 185	5 214	5 702
Sum timer familie i skogbruket	46	50	78	82	40
Sum timer i tilleggsnæring	328	237	196	205	167
Familiens arbeid på nyanlegg	109	45	40	40	45
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	2 212	2 059	1 930	1 937	1 947
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,07	2,20	2,33	2,38	2,42
Havre, kr pr kg	2,12	2,00		2,14	2,10
Kumelk, kr pr l	4,84	4,79	5,00	5,38	5,63
Kukjøtt, kr pr kg	39,45	43,16	44,43	46,27	47,60
Annet storfekjøtt, kr pr kg	47,01	49,64	50,43	52,47	53,91

Tabell 10b. Nettoinvesteringer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Jord, grøfter og vannanlegg	-22 895	10 019	12 522	16 314	27 232
Driftsbygninger	123 470	-74 050	-144 254	11 770	143 037
Maskiner og redskap	142 329	76 388	82 754	29 165	108 499
Melkekvote (ku og geit)	10 230	21 547	15 411	26 025	1 324
Sum nettoinvesteringer	253 134	33 904	-33 568	83 274	280 092

1) Inkl. nyttet halmavling

Landet - alle bygder - alle bruk - driftsform melk-samdrift

Tabell 10c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Korn	58 362	34 259	65 122	48 341	100 980
Andre planteprodukter	33 842	56 235	42 057	33 123	28 453
Planteprodukter i alt	92 204	90 494	107 179	81 464	129 433
Storfe, melk	1 527 340	1 588 596	1 809 262	1 961 301	2 198 116
Storfe, livdyr	33 008	46 292	64 685	70 510	122 608
Kuslakt	246 810	280 230	308 293	288 289	313 377
Annet storfeslakt	379 114	405 379	414 745	370 461	431 626
Andre inntekter, husdyrholdet	60 888	40 441	53 005	70 221	89 567
Husdyrprodukt i alt	2 247 160	2 360 937	2 649 990	2 760 782	3 155 294
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	109 380	119 505	124 835	124 283	135 955
Arealtilskudd, grovfôr	82 457	85 872	93 265	115 131	115 735
Arealtilskudd, korn	14 754	14 296	15 190	12 080	14 694
Arealtilskudd, annet					
Tilsk. til husdyr	165 131	181 923	187 193	202 148	197 132
Bunnfradrag	-6 222	-6 293	-6 333	-13 000	-9 474
Driftstilskudd melk ku	111 741	114 039	125 342	129 380	129 991
Distriktstilskudd storfe	160 639	171 276	213 933	222 669	214 533
Distriktstilskudd sau	1 431	2 413	2 177	3 529	1 551
Grunntilskudd sau	919	1 237	1 329	2 351	4 057
Beitetilskudd	36 010	41 356	43 198	48 487	46 319
Regionale miljøtilskudd	21 005	25 779	23 869	25 149	30 147
Refundererte avløserutgifter	73 758	81 393	87 914	86 317	93 760
Andre tilskudd	15 937	22 878	27 924	12 265	16 916
Tilskudd i alt	786 940	855 672	939 835	970 790	991 318
Leieinntekter, traktor og redskap	36 162	39 046	27 219	50 657	55 917
Andre inntekter	26 304	8 087	6 486	21 861	10 820
Produksjonsinntekter i alt	3 188 771	3 354 237	3 730 708	3 885 554	4 342 782

Tabell 10d. Kostnader pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kraftfôr	628 732	673 599	783 591	783 630	844 743
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	58 845	102 625	92 700	98 469	85 045
Såvarer	17 289	19 446	27 284	19 167	29 328
Handelsgjødsel og kalk	102 516	114 392	131 199	133 322	129 540
Plantevernmidler	5 776	4 823	7 289	6 677	7 696
Konserveringsmidler	17 634	17 015	19 260	21 563	22 328
Andre forbruksartikler m.v.	167 910	173 744	206 722	230 717	264 924
Kjøp av dyr	91 236	91 838	72 161	49 307	91 959
Sum variable kostnader	1 089 939	1 197 483	1 340 207	1 342 852	1 475 564
Leid arbeid	129 227	122 305	137 014	203 368	260 347
Drivstoff	66 165	70 389	74 903	73 476	72 621
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	15 539	21 509	23 564	22 012	22 105
Vedl.h. driftsbygninger	81 298	101 137	113 473	141 334	152 071
Vedl.h. traktor og maskiner	129 513	128 216	139 188	142 020	176 783
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 127	1 177	1 129	1 143	811
Avskr. driftsbygninger	219 255	219 521	240 271	272 118	306 080
Avskr. traktor og maskiner	118 406	120 730	127 032	142 430	152 762
Maskinleie	136 974	138 891	160 228	193 686	230 441
Leie av dyr ²⁾	231	246	223	369	617
Leie av bygninger ²⁾		684	556	1 695	2 632
Leie av kvote ²⁾	15 591	11 489	17 629	17 477	15 928
Andre faste kostnader	268 023	298 533	309 459	316 788	342 486
Sum faste kostnader	1 181 351	1 234 828	1 344 667	1 527 916	1 735 684
Kostnader i alt	2 271 290	2 432 311	2 684 874	2 870 768	3 211 248
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,84	1,83	1,84	2,00	2,03
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,41	1,36	1,40	1,44	1,54
Netto mekaniseringskostnader pr daa	683	661	694	697	754

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Landet - alle bygder - alle bruk - driftsform melk-samdrift

Tabell 10e. Resultatregning

År	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	917 480	921 926	1 045 835	1 014 786	1 131 534
- Renter av jordbruksaktiva	198 465	203 398	220 088	155 608	168 803
Familiens arbeidsfortjeneste	719 016	718 528	825 746	859 178	962 731
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	334 639	307 185	350 609	370 995	425 693
Lønnsevne	848 243	840 833	962 760	1 062 546	1 223 077
Lønnsevne pr. time	179,13	169,77	185,67	203,79	214,48
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	353 597	341 846	370 918	383 467	409 577
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	362 237	340 024	384 452	380 118	444 632
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	917 480	921 926	1 045 835	1 014 786	1 131 534
Driftsoverskudd, skogbruk	18 618	19 219	24 853	40 731	25 645
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	109 692	94 134	104 008	101 394	103 871
Driftsoverskudd, andre næringer	35 437	52 386	39 081	30 698	77 365
Lønnsinntekt	548 794	525 150	488 682	525 641	537 355
Pensjoner og sykepenger	80 865	101 015	85 220	100 726	142 174
Gevinst/utbytte verdipapir	21 368	26 867	37 289	61 476	18 026
Familiens arbeid på nyanlegg	18 695	7 718	7 138	7 117	8 618
Renteinntekter	41 458	44 112	45 469	20 337	27 087
- Renteutgifter	223 358	204 564	217 364	197 445	195 763
- Kårutgifter	14 838	18 199	19 399	20 174	17 032
Nettoinntekt	1 554 211	1 569 763	1 640 811	1 685 286	1 858 881
Privatforbruk ekskl. skatt	942 708	949 688	954 773	897 906	1 142 625
Betalte skatter	403 876	427 236	419 740	445 972	459 540

Tabell 10f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kontanter og bankinnskudd	1 370 209	1 643 307	1 456 373	1 311 973	1 644 731
Andre krav	734 663	794 967	992 059	877 020	1 185 956
Omløpsmidler, jordbruk	491 614	525 560	593 278	560 471	633 222
Omløpsmidler, skogbruk	630	69	74	217	274
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	8 420	638	1 269	1 561	7 358
Omløpsmidler, andre næringer	466 086	668 532	581 187	573 924	715 349
Omløpsmidler i alt	3 071 621	3 633 073	3 624 239	3 325 165	4 186 889
Anleggsmidler, jordbruk	6 297 082	6 312 092	6 784 581	7 271 385	7 974 808
Anleggsmidler, skogbruk	107 836	200 921	209 554	245 839	230 441
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	291 110	279 771	179 926	207 344	192 632
Anleggsmidler, andre næringer	162 589	208 938	170 735	309 319	299 721
Privat hovedbygninger	1 189 355	994 136	1 166 545	1 095 060	1 204 272
Privat, annet	457 072	396 660	360 433	396 849	499 751
Anleggsmidler i alt	8 505 045	8 392 517	8 871 774	9 525 795	10 401 626
Eiendeler i alt	11 576 665	12 025 590	12 496 013	12 850 960	14 588 515
Eiendeler i jordbruket	6 788 696	6 837 652	7 377 859	7 831 856	8 608 031
Kortsiktig gjeld	984 978	1 027 404	1 129 992	1 237 070	1 706 217
Langsiktig gjeld	4 742 713	4 532 790	4 990 253	5 267 709	5 532 333
Gjeld i alt	5 727 691	5 560 194	6 120 245	6 504 779	7 238 550
Endring i året, kroner	199 355	-190 614	-165 788	-21 321	413 099
Egenkapital	5 848 974	6 465 397	6 375 768	6 346 181	7 349 965
Egenkapitalprosent	51	54	51	49	50
Endring i året (sparing)	308 237	379 246	411 895	542 401	327 916
Arbeidskapital	2 086 643	2 605 670	2 494 247	2 088 095	2 480 672
Endring i året	184 756	197 493	186 637	155 693	120 565
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform ammeku

Tabell 11a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bruk	15	19	22	22	22
Brukers alder	49	48	48	49	50
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	14,6	42,6	34,4	44,3	43,6
Grovfôr, daa	389,7	445,0	424,8	420,9	420,6
Annet areal, daa	1,0	0,8	3,4	2,9	6,8
Jordbruksareal, daa	405,3	488,4	462,6	468,0	471,0
- herav leid areal, daa	157,8	258,1	245,0	248,8	253,5
Korn, FEm pr daa	332	384	429	357	423
Grovfôr, FEm pr daa	369	294	320	344	340
Jordbruksareal, FEm pr daa	367	301	325	343	343
Husdyrproduksjon					
Antall kalvinger	33,3	32,7	30,9	33,0	32,7
Kumelk, liter omsatt					
Melkekvote					
Produsert melk pr årsku, kg					
Storfe kjøtt, kg omsatt	8 664	11 232	9 264	8 134	9 027
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 211	1 232	1 236	1 259	1 241
Ektefelle	283	406	351	359	390
Barn under 17 år	28	24	31	38	50
Sum familie	1 522	1 662	1 617	1 656	1 681
Leid arbeid	487	551	522	526	512
Sum timer i jordbruket	2 010	2 212	2 139	2 182	2 193
Sum timer familie i skogbruket	100	116	83	28	33
Sum timer i tilleggsnæring	231	247	195	187	205
Familiens arbeid på nyanlegg		95	107	5	
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 788	1 890	1 881	2 032	2 004
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,11	2,09	2,26	2,23	2,27
Havre, kr pr kg		2,84			2,14
Kumelk, kr pr l					
Kukjøtt, kr pr kg	42,70	43,25	43,58	46,71	48,23
Annet storfe kjøtt, kr pr kg	51,52	54,09	55,52	56,86	58,25

Tabell 11b. Nettoinvesteringer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Jord, grøfter og vannanlegg	9 979	-999	1 625	42 181	7 635
Driftsbygninger	-84 661	-27 659	197 986	-94 996	-53 298
Maskiner og redskap	9 915	45 022	43 652	25 333	22 881
Melkekvote (ku og geit)					
Sum nettoinvesteringer	-64 767	16 364	243 263	-27 482	-22 782

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform ammeku

Tabell 11c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Korn	7 850	34 729	33 651	36 042	42 472
Andre planteprodukter	17 514	34 625	42 153	30 763	16 952
Planteprodukter i alt	25 364	69 353	75 804	66 805	59 424
Storfe, melk			160		
Storfe, livdyr	87 998	87 672	85 351	104 949	122 511
Kuslakt	116 846	114 247	106 106	121 275	148 592
Annet storfeslakt	355 569	474 335	379 968	412 009	370 650
Andre inntekter, husdyrholdet	17 831	1 166	777	1 787	1 523
Husdyrprodukt i alt	578 244	677 420	572 361	640 020	643 276
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	69 560	78 728	81 065	81 498	81 180
Arealtilskudd, grovfôr	49 994	49 625	49 981	58 697	57 181
Arealtilskudd, korn	4 707	7 367	9 057	7 862	10 050
Arealtilskudd, annet					
Tilsk. til husdyr	146 454	157 785	147 571	164 951	169 711
Bunnfradrag	-3 200	-3 000	-3 000	-6 000	-6 000
Driftstilskudd til kjøttfeproduksjon	68 718	77 868	76 756	80 369	83 233
Distriktstilskudd storfe	34 996	38 875	59 332	52 327	58 786
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau	11	26	16	5	27
Beitetilskudd	47 560	49 034	46 750	46 584	44 390
Regionale miljøtilskudd	16 594	13 931	17 059	16 360	18 855
Refunderte avløserutgifter	48 540	52 490	53 212	49 766	51 818
Andre tilskudd	18 055	43 470	23 018	17 457	19 756
Tilskudd i alt	501 987	566 199	560 817	569 878	588 987
Leieinntekter, traktor og redskap	16 006	39 995	21 247	17 252	26 957
Andre inntekter	5 178	1 807	7 721	6 811	6 966
Produksjonsinntekter i alt	1 126 779	1 354 775	1 237 950	1 300 765	1 325 610

Tabell 11d. Kostnader pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kraftfôr	117 467	151 217	141 879	133 297	124 209
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	29 417	64 399	37 413	29 466	42 596
Såvarer	7 736	15 869	15 848	11 716	15 886
Handelsgjødsele og kalk	53 437	66 864	67 334	73 290	71 705
Plantevernmidler	1 149	2 219	2 686	2 371	2 750
Konserveringsmidler	4 401	7 398	3 456	1 851	3 308
Andre forbruksartikler m.v.	39 615	47 279	45 390	63 285	65 607
Kjøp av dyr	38 803	73 962	62 293	44 330	56 527
Sum variable kostnader	292 025	429 206	376 299	359 605	382 587
Leid arbeid	65 478	86 947	78 747	74 275	73 484
Drivstoff	39 840	45 703	38 970	33 623	34 476
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	14 084	15 236	14 427	10 358	6 302
Vedl.h. driftsbygninger	21 731	31 739	27 403	31 324	34 434
Vedl.h. traktor og maskiner	55 265	53 666	51 809	56 975	67 726
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	840	999	1 479	2 597	2 710
Avskr. driftsbygninger	62 062	89 753	103 109	101 703	102 449
Avskr. traktor og maskiner	40 977	39 967	45 788	47 828	48 052
Maskinleie	116 043	153 818	170 761	150 562	177 113
Leie av dyr ²⁾	53		909		
Leie av bygninger ²⁾			1 091		
Leie av kvote ²⁾					
Andre faste kostnader	116 793	150 850	159 988	169 396	170 017
Sum faste kostnader	533 166	668 677	694 482	678 641	716 763
Kostnader i alt	825 191	1 097 883	1 070 781	1 038 247	1 099 350
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,65	1,78	1,97	1,74	1,91
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk					
Netto mekaniseringskostnader pr daa	606	537	642	597	656

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform ammeku

Tabell 11e. Resultatregning

År	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	301 588	256 891	167 169	262 519	226 261
- Renter av jordbruksaktiva	72 367	102 307	106 321	74 156	74 675
Familiens arbeidsfortjeneste	229 221	154 585	60 848	188 363	151 586
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	265 705	162 342	65 311	194 764	157 358
Lønnsevne	294 699	241 532	139 595	262 638	225 070
Lønnsevne pr. time	146,64	109,17	65,26	120,36	102,63
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	290 237	208 454	143 241	222 806	196 432
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	290 559	171 194	93 739	195 680	166 092
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	301 588	256 891	167 169	262 519	226 261
Driftsoverskudd, skogbruk	17 164	5 645	19 041	10 060	4 875
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	71 110	90 874	70 253	70 282	82 254
Driftsoverskudd, andre næringer	44 863	25 757	44 135	32 567	37 752
Lønnsinntekt	472 561	576 002	584 737	689 246	706 979
Pensjoner og sykepenger	41 441	39 086	64 698	45 607	68 137
Gevinst/utbytte verdipapir	39 102	72	- 5 978	1 678	12 731
Familiens arbeid på nyanlegg		17 527	19 963	962	
Renteinntekter	17 126	15 710	17 866	12 741	14 332
- Renteutgifter	84 450	144 276	120 752	109 807	99 767
- Kårutgifter	7 130	6 908	9 136	9 184	11 045
Nettoinntekt	913 373	876 380	851 996	1 006 670	1 042 509
Privatforbruk ekskl. skatt	629 340	575 484	564 685	554 716	604 814
Betalte skatter	208 514	228 967	251 695	279 396	310 538

Tabell 11f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kontanter og bankinnskudd	659 600	554 492	581 723	592 050	660 738
Andre krav	122 675	162 864	361 917	344 928	417 379
Omløpsmidler, jordbruk	311 348	348 887	365 211	393 459	394 550
Omløpsmidler, skogbruk	2 061	1 546	1 066	1 084	1 084
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	1 438	632	1 227	1 189	1 333
Omløpsmidler, andre næringer	156 687	225 878	201 339	242 024	325 921
Omløpsmidler i alt	1 253 809	1 294 298	1 512 482	1 574 734	1 801 004
Anleggsmidler, jordbruk	2 091 969	3 074 579	3 311 853	3 345 130	3 326 401
Anleggsmidler, skogbruk	138 661	118 373	121 584	129 600	130 331
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	127 610	123 409	105 523	105 999	109 356
Anleggsmidler, andre næringer	47 346	27 989	34 083	36 622	32 298
Privat hovedbygninger	506 811	728 293	709 025	723 622	733 244
Privat, annet	184 573	238 641	153 786	181 895	236 262
Anleggsmidler i alt	3 096 970	4 311 284	4 435 853	4 522 868	4 567 893
Eiendeler i alt	4 350 779	5 605 583	5 948 335	6 097 602	6 368 897
Eiendeler i jordbruket	2 403 317	3 423 466	3 677 063	3 738 588	3 720 952
Kortsiktig gjeld	270 344	369 137	348 254	306 152	418 950
Langsiktig gjeld	1 706 829	2 934 749	2 912 071	2 942 487	2 854 026
Gjeld i alt	1 977 173	3 303 886	3 260 325	3 248 640	3 272 977
Endring i året, kroner	-75 443	106 092	216 407	-11 686	1 155
Egenkapital	2 373 606	2 301 697	2 688 010	2 848 963	3 095 920
Egenkapitalprosent	55	41	45	47	49
Endring i året (sparing)	101 041	121 184	148 317	163 826	248 454
Arbeidskapital	983 465	925 162	1 164 228	1 268 582	1 382 054
Endring i året	-57 132	27 966	60 960	110 020	137 558
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform korn

Tabell 12a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bruk	16	16	16	17	17
Brukers alder	51	53	51	53	54
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	277,2	288,5	266,0	288,9	279,3
Havre, daa	31,4	19,9	33,6	15,8	34,9
Hvete, daa	8,1	3,8	10,9	6,8	7,6
Annet korn, daa			1,9	9,1	
Oljefrø og tørre erter, daa	3,1	4,0	5,1		
Korn i alt, daa	319,9	316,2	317,5	320,7	321,9
Grovfôr, daa	8,6	14,3	16,0	15,4	16,8
Annet areal i alt, daa	4,8	4,9	5,7	5,7	4,3
Jordbruksareal, daa	333,2	335,4	339,2	341,8	343,0
- herav leid areal, daa	19,9	26,3	31,0	35,6	36,4
Bygg, kg pr daa	482	380	440	343	412
Havre, kg pr daa	206	330	308	481	328
Hvete, kg pr daa	756	417	402	470	446
Oljefrø, kg pr daa					
Korn ialt, FEm pr daa	445	362	406	335	387
Grovfôr, FEm pr daa	635	363	365	464	342
Jordbruksareal, FEm pr daa	453	368	407	342	387
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	690	677	621	620	630
Ektefelle	82	83	86	81	71
Barn under 17 år	13	4	25	41	31
Sum familie	784	764	731	742	731
Leid arbeid	250	236	300	258	192
Sum timer i jordbruket	1 034	1 000	1 032	1 000	923
Sum timer familie i skogbruket	58	45	75	76	71
Sum timer i tilleggsnæring	118	65	62	69	54
Familiens arbeid på nyanlegg	22	6			
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	2 625	2 546	2 422	2 148	2 109
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,15	2,33	2,47	2,49	2,51
Havre, kr pr kg	2,28	2,11	2,67	2,05	2,58
Hvete, kr pr kg	1,74	2,29	3,30	2,61	

Tabell 12b. Nettoinvesteringer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Jord, grøfter og vannanlegg	857	-490	765	11 111	3 890
Driftsbygninger	-9 596	-11 442	-17 016	-12 022	-17 421
Maskiner og redskap	30 438	49 362	-14 262	-13 938	8 940
Sum nettoinvesteringer	21 699	37 431	-30 513	-14 849	-4 591

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform korn

Tabell 12c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Bygg	282 655	264 164	281 439	238 133	284 439
Havre	12 884	14 351	29 191	15 268	29 344
Hvete	15 532	2 249	14 075	6 756	11 054
Annet korn, oljefrø og tørre erter	5 152	4 144	9 690	6 982	544
Andre planteprodukter	40 923	66 038	18 052	30 088	34 903
Planteprodukter i alt	357 146	350 945	352 446	297 227	360 284
Storfeslakt		1 804	104		
Andre inntekter, husdyrholdet		462	268	85	- 15
Husdyrprodukt i alt		2 266	372	85	- 15
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	63 656	62 791	63 577	61 236	62 497
Arealtilskudd, grovfôr	639	1 473	2 137	1 552	1 598
Arealtilskudd, korn	79 628	76 875	76 568	70 490	72 278
Arealtilskudd, annet	280	284	350	367	329
Tilsk. til husdyr		625	575	1	1
Bunnfradrag	-3 000	-3 000	-3 000	-6 235	-6 520
Beitetilskudd	37	254	195	49	132
Regionale miljøtilskudd	16 278	13 247	14 916	16 353	17 207
Andre tilskudd	17 931	19 153	21 619	17 240	25 476
Tilskudd i alt	175 448	171 703	176 937	161 053	172 999
Leieinntekter, traktor og redskap	9 556	6 218	10 273	8 632	10 370
Andre inntekter	8 991	10 648	12 461	5 690	3 353
Produksjonsinntekter i alt	551 141	541 780	552 487	472 687	546 990

Tabell 12d. Kostnader pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Førkostnader i alt	28	1	1 465	1 945	957
Såvarer	19 304	25 365	28 286	30 998	30 923
Handelsgjødsel og kalk	59 947	62 016	63 368	71 197	77 864
Plantevernmidler	13 562	11 485	15 082	13 933	17 013
Konserveringsmidler					
Andre forbruksartikler m.v.	4 303	3 240	4 776	4 656	5 242
Kjøp av dyr					
Sum variable kostnader	97 144	102 108	112 976	122 728	131 999
Leid arbeid	8 418	9 300	16 832	15 066	8 561
Drivstoff	22 868	18 271	28 176	22 688	20 293
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 004	3 216	5 558	6 145	3 901
Vedl.h. driftsbygninger	12 900	17 315	19 036	11 794	16 199
Vedl.h. traktor og maskiner	34 412	31 303	37 842	32 853	41 532
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	490	490	556	1 286	1 551
Avskr. driftsbygninger	27 658	29 976	31 194	31 148	30 896
Avskr. traktor og maskiner	52 998	60 862	60 869	60 680	64 312
Maskinleie	51 098	50 757	50 011	62 882	65 435
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾			82	360	175
Leie av kvote ²⁾					
Andre faste kostnader	65 380	73 458	69 650	81 610	81 772
Sum faste kostnader	280 228	294 948	319 805	326 514	334 626
Kostnader i alt	377 372	397 055	432 781	449 242	466 625
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,10	1,38	1,33	1,55	1,44
Netto mekaniseringskostnader pr daa	497	509	541	530	559

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform korn

Tabell 12e. Resultatregning

År	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	173 769	144 725	119 706	23 445	80 365
- Renter av jordbruksaktiva	43 624	46 441	50 705	31 951	31 691
Familiens arbeidsfortjeneste	130 145	98 283	69 001	- 8 506	48 674
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	246 908	191 002	134 601	- 16 944	101 968
Lønnsevne	138 564	107 583	85 833	6 560	57 235
Lønnsevne pr. time	134,02	107,62	83,21	6,56	62,03
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	269 991	225 103	187 193	22 433	135 886
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	271 059	218 960	171 332	- 5 794	124 442
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	173 769	144 725	119 706	23 445	80 365
Driftsoverskudd, skogbruk	14 680	6 100	43 864	9 869	12 236
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	59 702	57 246	45 428	55 498	55 163
Driftsoverskudd, andre næringer	66 600	56 841	52 989	92 986	35 790
Lønnsinntekt	760 528	743 219	753 919	732 441	753 676
Pensjoner og sykepenger	10 145	41 298	47 120	96 143	101 987
Gevinst/utbytte verdipapir	4 853	25 689	33 937	7 201	11 139
Familiens arbeid på nyanlegg	3 957	1 133			
Renteinntekter	10 839	9 805	12 594	13 109	8 850
- Renteutgifter	65 260	71 767	72 824	62 752	48 883
- Kårutgifter	15 045	13 772	14 855	13 851	14 428
Nettoinntekt	1 024 769	1 000 517	1 021 879	954 088	995 894
Privatforbruk ekskl. skatt	665 851	673 060	608 806	613 826	657 823
Betalte skatter	284 308	303 059	321 436	308 701	295 381

Tabell 12f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kontanter og bankinnskudd	395 685	401 402	530 537	643 308	763 327
Andre krav	78 494	72 388	154 264	194 838	265 913
Omløpsmidler, jordbruk	165 046	174 518	164 492	145 913	149 006
Omløpsmidler, skogbruk	124	184	138	71	71
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	4 614				
Omløpsmidler, andre næringer	142 361	224 933	202 504	258 400	284 247
Omløpsmidler i alt	786 323	873 424	1 051 934	1 242 530	1 462 565
Anleggsmidler, jordbruk	1 312 698	1 402 181	1 506 936	1 439 388	1 434 782
Anleggsmidler, skogbruk	145 113	142 972	215 517	200 883	197 791
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	357 722	339 354	348 569	345 605	337 107
Anleggsmidler, andre næringer	6 463	6 613	51 837	46 022	132 283
Privat hovedbygninger	841 725	847 611	1 046 391	962 181	868 191
Privat, annet	530 531	552 043	460 039	435 649	466 234
Anleggsmidler i alt	3 194 252	3 290 773	3 629 288	3 429 730	3 436 388
Eiendeler i alt	3 980 576	4 164 197	4 681 222	4 672 260	4 898 953
Eiendeler i jordbruket	1 477 744	1 576 699	1 671 428	1 585 302	1 583 788
Kortsiktig gjeld	268 602	215 024	251 676	259 133	167 245
Langsiktig gjeld	1 610 476	1 666 188	1 706 668	1 504 153	1 520 981
Gjeld i alt	1 879 078	1 881 212	1 958 344	1 763 285	1 688 226
Endring i året, kroner	318 288	-5 469	-19 510	4 726	-75 060
Egenkapital	2 101 498	2 282 986	2 722 878	2 908 974	3 210 727
Egenkapitalprosent	53	55	58	62	66
Endring i året (sparing)	83 223	72 078	84 549	51 714	301 753
Arbeidskapital	517 721	658 400	800 258	983 397	1 295 320
Endring i året	-10 403	76 049	50 099	79 391	312 305
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsformer korn og svin

Tabell 13a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bruk	12	12	12	12	12
Brukers alder	48	49	50	51	51
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	257,8	308,6	303,0	280,1	309,4
Havre, daa	30,2	10,6	10,0	14,2	35,3
Hvete, daa	6,3				
Annet korn, daa					
Oljefrø og tørre erter, daa					
Korn i alt, daa	294,3	319,2	313,0	294,3	344,8
Grovfôr, daa	12,5	14,3	18,7	19,5	12,4
Annet areal i alt, daa	1,4	1,4	1,4	1,4	10,7
Jordbruksareal, daa	308,2	334,9	333,1	315,2	367,8
- herav leid areal, daa	107,4	134,3	133,2	124,5	139,2
Bygg, kg pr daa	448	295	401	251	425
Havre, kg pr daa	309	215	334	240	289
Hvete, kg pr daa	551				
Oljefrø, kg pr daa					
Korn ialt, FEm pr daa	420	283	388	242	395
Grovfôr, FEm pr daa	298	310	272	336	365
Jordbruksareal, FEm pr daa	414	282	380	246	395
Husdyrproduksjon					
Antall avlsgriser	60,0	60,9	58,9	52,0	54,3
Antall smågriskull	113	108	108	99	108
Salgbare smågriser	1160	1155	1157	1093	1220
Antall smågris omsatt	281	325	315	362	341
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	62 463	63 722	63 037	55 836	73 718
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 929	1 944	1 934	1 933	2 063
Ektefelle	343	343	338	233	113
Barn under 17 år	51	26	28	36	31
Sum familie	2 322	2 313	2 300	2 201	2 207
Leid arbeid	660	663	631	622	701
Sum timer i jordbruket	2 983	2 976	2 930	2 823	2 907
Sum timer familie i skogbruket	60	78	74	45	78
Sum timer i tilleggsnæring	120	96	96	88	53
Familiens arbeid på nyanlegg	25	13	13	17	42
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 109	1 207	1 219	1 204	1 308
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	2,04	2,26	2,38	2,39	2,42
Havre, kr pr kg	2,09	2,21	2,26	2,15	2,21
Hvete, kr pr kg	1,84	2,17			
Oljefrø og tørre erter, kr pr kg					
Smågris for salg, kr pr stk.	862	776	939	1033	972
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	25,43	25,28	25,65	28,83	28,50

Tabell 13b. Nettoinvesteringer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Jord, grøfter og vannanlegg	-2 301	-1 885	2 493	-1 823	68 530
Driftsbygninger	-120 412	126 934	-154 934	-59 503	176 533
Maskiner og redskap	62 990	17 802	-16 475	72 393	18 491
Sum nettoinvesteringer	-59 722	142 852	-168 916	11 068	263 555

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsformer korn og svin

Tabell 13c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Bygg	251 827	199 354	282 204	159 569	306 504
Havre	12 539	7 199	5 824	6 306	20 975
Hvete	13 561	-229			
Annet korn, oljefrø og tørre ertre					
Andre planteprodukter	4 015	6 382	4 690	6 789	135 728
Planteprodukter i alt	281 943	212 707	292 718	172 664	463 207
Smågriser	216 991	236 153	305 947	383 580	323 038
Slaktegriser	1 718 752	1 606 138	1 648 087	1 614 194	2 100 834
Avlsgriser	185 167	150 624	195 895	351 725	391 602
Andre inntekter, husdyrholdet	85	443	1	- 65	170
Husdyrprodukt i alt	2 120 995	1 993 359	2 149 930	2 349 434	2 815 645
Kulturlandskapsstilskudd ¹⁾	58 428	59 565	63 746	61 051	64 673
Arealtilskudd, grovfôr	1 767	1 181	1 798	1 667	1 192
Arealtilskudd, korn	71 860	74 374	78 152	71 070	74 230
Arealtilskudd, annet	133				687
Tilsk. til husdyr	42 138	42 147	50 611	49 493	37 623
Bunnfradrag	-3 000	-3 000	-4 250	-6 500	-6 750
Beitetilskudd	85	50	118	74	248
Regionale miljøtilskudd	16 093	12 914	16 809	14 484	13 361
Refunderte avløserutgifter	63 458	66 904	70 565	73 291	72 992
Andre tilskudd	2 733	8 774	13 228	3 687	30 829
Tilskudd i alt	253 696	262 908	290 776	268 317	289 085
Leieinntekter, traktor og redskap	21 814	23 960	21 920	15 743	19 626
Andre inntekter	3 030	2 617	1 667	11 189	64 309
Produksjonsinntekter i alt	2 681 477	2 495 550	2 757 011	2 817 346	3 651 871

Tabell 13d. Kostnader pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kraftfôr	989 686	1 094 437	1 151 398	1 082 952	1 285 321
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	425	1 910	584	750	2 312
Såvarer	19 455	21 725	24 924	23 938	33 581
Handelsgjødsel og kalk	34 728	39 320	37 201	49 805	57 714
Plantevernmidler	14 043	11 566	17 301	12 530	20 850
Konserveringsmidler	7		249	2 370	3 078
Andre forbruksartikler m.v.	135 762	138 255	145 806	145 188	161 132
Kjøp av gris	127 852	121 284	145 459	138 162	272 639
Kjøp av andre husdyr					
Sum variable kostnader	1 321 958	1 428 497	1 522 921	1 455 695	1 836 627
Leid arbeid	97 064	106 028	104 314	104 244	129 399
Drivstoff	43 968	35 345	37 474	29 496	39 146
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	8 030	6 387	7 699	7 505	6 668
Vedl.h. driftsbygninger	48 708	32 925	40 911	31 701	69 146
Vedl.h. traktor og maskiner	51 057	54 653	56 616	69 155	81 811
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 301	1 885	2 115	1 823	2 082
Avskr. driftsbygninger	150 046	159 354	157 829	161 542	200 252
Avskr. traktor og maskiner	66 617	69 863	71 056	74 866	90 880
Maskinleie	26 267	34 031	42 520	37 194	62 604
Leie av dyr ²⁾					
Leie av bygninger ²⁾	375			375	206
Leie av kvote ²⁾					
Andre faste kostnader	192 679	203 713	198 913	206 818	238 548
Sum faste kostnader	687 113	704 183	719 446	724 719	920 742
Kostnader i alt	2 009 070	2 132 680	2 242 367	2 180 414	2 757 369
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,44	1,99	1,62	2,68	1,87
Netto mekaniseringskostnader pr daa	595	563	613	660	739

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsformer korn og svin

Tabell 13e. Resultatregning

År	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	672 407	362 870	514 644	636 932	894 502
- Renter av jordbruksaktiva	117 346	118 721	118 173	76 936	93 848
Familiens arbeidsfortjeneste	555 061	244 149	396 471	559 996	800 654
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	421 204	187 364	307 251	453 503	641 288
Lønnsevne	652 125	350 177	500 785	664 240	930 053
Lønnsevne pr. time	218,64	117,66	170,89	235,27	319,91
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	415 928	226 045	324 727	432 758	586 386
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.	436 575	198 451	318 860	451 862	636 435
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	672 407	362 870	514 644	636 932	894 502
Driftsoverskudd, skogbruk	2 537	10 286	12 242	43 128	21 892
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	51 680	42 503	50 113	41 209	41 566
Driftsoverskudd, andre næringer	2 500	2 469	4 225	3 712	3 678
Lønnsinntekt	295 277	314 637	312 900	329 732	361 568
Pensjoner og sykepenger	295	1 914	830	14 997	15 595
Gevinst/utbytte verdipapir	9 078	55 138	26 030	19 803	22 008
Familiens arbeid på nyanlegg	4 522	2 157	2 311	3 235	8 106
Renteinntekter	13 327	16 172	21 565	14 566	6 176
- Renteutgifter	129 711	144 003	147 967	112 912	134 572
- Kårutgifter	9 850	10 083	9 067	9 067	12 292
Nettoinntekt	912 062	654 059	787 825	985 336	1 228 228
Privatforbruk ekskl. skatt	612 533	495 991	549 793	576 176	628 804
Betalte skatter	219 165	272 084	215 110	177 611	322 664

Tabell 13f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kontanter og bankinnskudd	456 194	576 889	678 144	656 524	684 538
Andre krav	149 791	186 698	149 596	139 766	223 036
Omløpsmidler, jordbruk	595 547	543 864	603 221	540 858	775 497
Omløpsmidler, skogbruk	333	867	867	867	867
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	5 148	5 148	5 148		
Omløpsmidler, andre næringer	271 717	305 948	310 743	335 179	279 746
Omløpsmidler i alt	1 478 731	1 619 413	1 747 719	1 673 193	1 963 685
Anleggsmidler, jordbruk	3 322 563	3 452 765	3 278 342	3 271 193	4 046 104
Anleggsmidler, skogbruk	116 011	110 114	109 551	107 654	118 027
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	32 096	29 381	33 110	30 839	38 334
Anleggsmidler, andre næringer					
Privat hovedbygninger	470 741	456 012	454 273	440 953	533 219
Privat, annet	227 738	331 474	335 443	402 808	481 200
Anleggsmidler i alt	4 169 149	4 379 745	4 210 718	4 253 446	5 216 883
Eiendeler i alt	5 647 880	5 999 158	5 958 437	5 926 639	7 180 568
Eiendeler i jordbruket	3 918 110	3 996 629	3 881 562	3 812 050	4 821 601
Kortsiktig gjeld	607 584	633 610	601 216	615 104	647 711
Langsiktig gjeld	2 812 383	3 110 156	3 121 929	2 886 868	3 640 047
Gjeld i alt	3 419 967	3 743 766	3 723 145	3 501 971	4 287 759
Endring i året, kroner	67 196	323 799	-20 621	-221 173	332 644
Egenkapital	2 227 913	2 255 392	2 235 292	2 424 668	2 892 809
Egenkapitalprosent	39	38	38	41	40
Endring i året (sparing)	-16 526	-21 073	-51 093	189 626	232 660
Arbeidskapital	871 147	985 804	1 146 503	1 058 089	1 315 973
Endring i året	103 352	66 105	130 974	-88 164	227 773
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform sau

Tabell 14a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2012	2013	2014	2015	2016
Antall bruk	15	16	17	17	16
Brukers alder	44	44	44	45	46
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	4,1	2,9	12,8	10,0	10,8
Grovfôr, daa	282,9	302,7	287,6	299,0	324,8
Annet areal, daa	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Jordbruksareal, daa	287,1	305,7	300,4	309,0	335,6
- herav leid areal, daa	91,4	106,4	102,6	97,2	117,6
Korn, FEm pr daa	476	839	510	412	423
Grovfôr, FEm pr daa	251	245	252	255	241
Jordbruksareal, FEm pr daa	254	250	263	260	246
Husdyrproduksjon					
Antall vinterfôra sauer (vfs)	194	200	197	206	223
Antall gagnslam pr vfs	1,4	1,4	1,5	1,6	1,5
Kg kjøtt pr vfs	28	28	31	33	31
Ull, kg omsatt pr vfs	5,3	3,9	4,8	4,5	5,0
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 813	1 853	1 950	1 968	1 924
Ektefelle	273	281	132	134	176
Barn under 17 år	28	9	4	20	13
Sum familie	2 114	2 143	2 086	2 122	2 113
Leid arbeid	570	574	531	491	637
Sum timer i jordbruket	2 684	2 716	2 617	2 613	2 750
Sum timer familie i skogbruket	33	49	40	38	47
Sum timer i tilleggsnæring	31	68	114	89	138
Familiens arbeid på nyanlegg	7	33	71	41	22
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 370	1 276	1 157	1 269	1 114
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,71	1,44	2,41	2,24	2,44
Lammekjøtt, kr pr kg	50,83	55,76	57,02	58,47	54,84
Sauerkjøtt, kr pr kg	22,67	20,90	23,96	24,35	22,06
Ull, kr pr kg	34,37	33,70	36,00	35,48	35,95

Tabell 14b. Nettoinvesteringer

År	2012	2013	2014	2015	2016
Jord, grøfter og vannanlegg	-453	6 092	-538	33 539	31 407
Driftsbygninger	-12 647	104 696	120 203	289 504	78 690
Maskiner og redskap	32 657	26 804	4 957	119 351	44 519
Sum nettoinvesteringer	19 556	137 592	124 622	442 393	154 615

1) Inkl. nyttet halmavling

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform sau

Tabell 14c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Korn	3 032	4 033	15 946	11 146	9 316
Andre planteprodukter	12 749	18 337	16 702	13 883	9 707
Planteprodukter i alt	15 780	22 370	32 648	25 030	19 023
Sauer, livdyr	12 341	12 303	12 215	14 908	16 919
Saue- og lammeslakt	289 672	346 803	367 000	420 079	378 861
Ull	35 026	26 234	33 670	34 669	41 644
Andre inntekter, husdyrholdet	726	18 481	533	2 941	1 875
Husdyrprodukt i alt	337 766	403 821	413 418	472 597	439 299
Kulturlandskapstilskudd	46 920	48 505	49 467	49 043	51 566
Arealtilskudd, grovfôr	46 106	47 829	44 754	45 117	48 631
Arealtilskudd, korn	656	600	3 386	2 898	2 298
Arealtilskudd, annet	4	4			5
Tilsk. til husdyr	157 276	168 315	182 800	230 676	180 961
Bunnfradrag	-3 000	-3 000	-3 000	-6 000	-6 000
Distriktstilskudd sau	31 002	31 496	32 960	34 076	34 321
Grunntilskudd sau	19 617	21 724	21 634	22 908	79 064
Beitetilskudd	90 079	92 336	97 038	100 864	110 478
Regionale miljøtilskudd	15 449	10 349	7 264	9 512	11 119
Refunderte avløserutgifter	68 665	71 553	67 538	68 610	75 045
Andre tilskudd	9 713	13 230	3 287	5 895	7 702
Tilskudd i alt	482 487	502 941	507 126	563 598	595 190
Leieinntekter, traktor og redskap	7 186	7 212	15 244	8 720	20 491
Andre inntekter	930	313		138	5 591
Produksjonsinntekter i alt	844 148	936 656	968 437	1 070 082	1 079 593

Tabell 14d. Kostnader pr bruk

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kraftfôr	57 383	67 518	70 708	92 089	90 909
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	6 877	10 880	12 082	14 837	19 412
Såvarer	4 732	7 232	6 868	5 459	6 525
Handelsgjødsel og kalk	38 958	39 058	41 255	41 193	43 813
Plantevernmidler	1 050	720	1 010	766	786
Konserveringsmidler	4 785	3 736	4 078	4 334	3 509
Andre forbruksartikler m.v.	44 703	52 452	51 134	59 322	64 541
Kjøp av sau	5 837	2 828	4 538	8 746	10 984
Kjøp av andre husdyr		22 768	1 206	1 794	2 444
Sum variable kostnader	164 326	207 191	192 880	228 540	242 924
Leid arbeid	78 189	86 012	74 214	75 672	89 145
Drivstoff	20 195	21 985	23 494	22 643	25 699
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	6 467	10 566	5 737	7 672	2 545
Vedl.h. driftsbygninger	26 705	29 522	33 704	28 068	35 350
Vedl.h. traktor og maskiner	37 769	42 618	53 331	52 255	57 920
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	453	585	550	619	657
Avskr. driftsbygninger	31 253	36 163	40 398	56 381	61 378
Avskr. traktor og maskiner	48 459	54 335	62 312	71 552	80 835
Maskinleie	39 435	46 416	61 628	68 940	60 764
Leie av dyr		519			
Leie av bygninger					
Leie av kvote					
Andre faste kostnader	92 286	104 144	99 996	105 297	113 185
Sum faste kostnader	381 212	432 864	455 365	489 099	527 478
Kostnader i alt	545 537	640 055	648 245	717 640	770 401
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	2,09	2,27	2,57	2,73	2,66
Netto mekaniseringskostnader pr daa	532	568	677	711	655

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

2) Var tidligere regnet inn i maskinleie

Trøndelag - alle bygder - alle bruk - driftsform sau

Tabell 14e. Resultatregning

År	2012	2013	2014	2015	2016
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	298 611	296 601	320 192	352 443	309 192
- Renter av jordbruksaktiva 1)	42 334	46 421	56 282	43 687	49 954
Familiens arbeidsfortjeneste	256 277	250 179	263 910	308 756	259 238
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	209 020	202 965	218 896	253 744	203 741
Lønnsevne	334 465	336 192	338 125	384 428	348 382
Lønnsevne pr. time	124,61	123,77	129,22	147,13	126,68
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	236 849	236 264	248 704	271 784	235 589
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	217 269	212 410	231 009	254 124	205 921
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	298 611	296 601	320 192	352 443	309 192
Driftsoverskudd, skogbruk	35 311	4 080	9 018	- 4 508	- 888
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	12 213	24 766	50 996	48 578	70 426
Driftsoverskudd, andre næringer	7 702	7 268	5 583	18 926	13 672
Lønnsinntekt	347 335	345 621	308 777	334 663	322 737
Pensjoner og sykepenger	22 780	6 831	21 882	27 363	26 894
Gevinst/utbytte verdipapir	6 630	11 018	22 266	20 099	8 298
Familiens arbeid på nyanlegg	1 125	5 779	13 176	7 610	4 117
Renteinntekter	7 986	9 830	12 275	10 432	7 468
- Renteutgifter	54 661	57 553	69 645	72 620	71 703
- Kårutgifter	8 367	10 872	11 556	11 362	11 558
Nettoinntekt	676 665	643 369	682 962	731 624	678 653
Privatforbruk ekskl. skatt	505 219	479 735	469 488	569 582	560 644
Betalte skatter	158 027	166 981	151 407	165 753	190 002

Tabell 14f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2012	2013	2014	2015	2016
Kontanter og bankinnskudd	380 895	448 720	574 144	672 539	525 474
Andre krav	70 654	105 549	170 031	247 848	174 361
Omløpsmidler, jordbruk	78 967	94 592	110 437	115 529	119 088
Omløpsmidler, skogbruk	33	31	382	382	406
Omløpsmidler, tilleggsnæringer			388	388	647
Omløpsmidler, andre næringer	183 463	185 190	251 904	222 951	271 374
Omløpsmidler i alt	714 011	834 083	1 107 287	1 259 638	1 091 350
Anleggsmidler, jordbruk	1 343 550	1 537 154	1 842 625	2 300 096	2 448 677
Anleggsmidler, skogbruk	120 563	131 950	143 237	142 081	146 956
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	12 400	29 326	21 499	31 655	30 023
Anleggsmidler, andre næringer	4 500	3 886	3 343	3 030	2 886
Privat hovedbygninger	467 158	448 714	538 880	725 259	514 089
Privat, annet	164 050	201 217	177 561	190 484	175 836
Anleggsmidler i alt	2 112 221	2 352 246	2 727 146	3 392 606	3 318 465
Eiendeler i alt	2 826 233	3 186 330	3 834 433	4 652 243	4 409 815
Eiendeler i jordbruket	1 422 516	1 631 746	1 953 062	2 415 625	2 567 765
Kortsiktig gjeld	168 674	120 931	172 910	219 649	171 235
Langsiktig gjeld	1 127 344	1 452 616	1 698 832	1 949 045	1 952 782
Gjeld i alt	1 296 018	1 573 547	1 871 742	2 168 695	2 124 017
Endring i året, kroner	79 527	251 282	234 788	337 658	25 080
Egenkapital	1 530 215	1 612 783	1 962 691	2 483 548	2 285 798
Egenkapitalprosent	54	51	51	53	52
Endring i året (sparing)	52 071	32 906	123 862	478 744	-21 196
Arbeidskapital	545 338	713 153	934 377	1 039 988	920 115
Endring i året	21 138	172 336	291 876	104 203	-57 979
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %	3,0 %	2,0 %	2,0 %

11 Forklaring på faguttrykk

Anleggsmidler er eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk, det vil si alle eiendeler unntatt omløpsmidler. Anleggsmidlene har en funksjonstid i foretaket på over ett år. Eksempler på anleggsmidler er jord- og skogbruksarealer, driftsbygninger, maskiner og produksjonsdyr.

Arbeid: Både ubetalt og betalt leid arbeid, og familiens arbeid, registreres i timer etter medgått arbeidstid. For personer under 18 år eller over 65 år regnes arbeidstimene om til fullverdige timer etter følgende reduksjonstabell:

Alder	Multiplikasjonsfaktor
12–14 år	0,6
15–16 år	0,8
17 år	0,9
66–70 år	0,9
over 70 år	0,7

Arbeidstid for kårfolk og familiens barn over 17 år som har arbeidet i jord- eller skogbruket, føres som leid hjelp i driftsregnskapet, selv om de ikke har fått utbetalt lønn. Familiens arbeid på nyanlegg blir ført særskilt, og vederlag for dette arbeidet blir balanseført.

All arbeidsinnsats i de ulike yrkesgreinene registreres, enten ved ukentlige noteringer eller i form av en mer summarisk årlig rapportering.

Arbeidskapital er omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen er et uttrykk for familiens likvide situasjon.

Avlinger registreres som lagringsdyktig mengde. For korn vil det si kilo med 15 prosent vanninnhold. Andre vekster registreres som kilo innhøstede rotvekster og poteter, kilo innkjørt høy, m³ ferdig surfôrmasse, FEm oppfôret gras, grønnfôr og beite. Alle avlinger omregnes til FEm per daa.

Avskrivninger defineres som planmessig fordeling av eiendelenes verdiforringelse over eiendelenes forventede levetid. Verdiforringelsen skyldes slitasje, elde og teknisk utvikling.

I skatteregnskapet blir de fleste avskrivbare eiendeler avskrevet etter saldoprinsippet; det vil si med en viss prosent av eiendelens bokførte verdi. Dette prinsippet fører til at de årlige avskrivningene avtar etter hvert som eiendelene blir eldre. De avskrivbare eiendelene er delt i ulike avskrivningsgrupper. Bygninger og anlegg avskrives individuelt, mens inventar, redskaper og maskiner avskrives kollektivt.

I driftsregnskapet benyttes lineære avskrivninger, slik at den nominelle verdiforringelsen blir like stor hvert år i avskrivningsperioden. De avskrivbare anleggsmidlene avskrives individuelt, og avskrivningstiden fastsettes ut fra sannsynlig varighet eller brukstid. Brukt utstyr avskrives dermed over kortere tid enn nytt utstyr.

Avvirkningsprosenten er årets totale avvirkningskvantum i skogen i prosent av balansekvantumet.

Balansen er en oppstilling for brukerfamiliens eiendeler, gjeld og egenkapital per 31.12.

Balanseføring, grenser: Varige eiendeler balanseføres dersom kostprisen inklusive eventuell investeringsavgift er minimum 15 000 kr. Dette er samme beløpsgrense som i skatteregnskapet.

Maskiner og redskap som brukes lite, kan det være aktuelt å balanseføre selv om kostprisen er mindre enn 15 000 kr.

I skatteregnskapet balanseføres bare en eventuell standardheving ved større reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. I driftsregnskapet vil ofte en betydelig del av slikt arbeid bli balanseført og gjort til gjenstand for enten ordinære avskrivninger eller kostnadsfordeling over en kortere tidsperiode.

Balansekvantumet er det høyest mulige kvantum, målt i m³ uten bark, som kan avvirkes hvert år i en skog, uten at avvirkningskvantumet i framtida blir mindre. Det forutsettes en bestemt investeringsinnsats i primærproduksjonen.

Bruk er en driftsenhet i landbruket. Den kan bestå av eid og/eller leid areal.

Brukeren er den som administrerer driftsenheten. Han eller hun vil som oftest være eier av hele eller deler av den faste eiendommen, og er vanligvis den som har flest arbeidstimer på bruket.

Brukerfamilien: Se *familien*.

Buskap: I skatteregnskapet er hele buskapen klassifisert som omløpsmidler og verdsatt etter standardiserte enhetspriser for variable oppdrettskostnader (tilvirkningsverdier). I driftsregnskapet verdsettes buskapen, som hovedprinsipp, til slakteverdi, med unntak for verpehøns, smågriser og hester. Okser, smågriser, slaktegriser og fjørfe til slakt blir klassifisert som omløpsmidler, mens resten av buskapen blir regnet som anleggsmidler (produksjonsdyr). Både i skatteregnskapet og i driftsregnskapet blir voksne dyr stående i balansen med den verdien de en gang er gitt.

Dekningsbidrag er produksjonsinntekter minus variable kostnader.

Driftsoverskuddet er produksjonsinntekter minus kostnader. Driftsoverskuddet er den godtgjørelsen familien får for innsatsen av eget arbeid og eventuelt ubetalt leid arbeid, og for egen og lånt kapital. Driftsoverskudd landbruk brukes som betegnelse på driftsoverskudd fra jordbruk, skogbruk, tilleggsnæring og familiens arbeid på nyanlegg.

Egenkapitalen (EK) er den delen av totalkapitalen som tilhører brukerfamilien. Egenkapitalen beregnes ved å trekke samlet gjeld fra samlet verdi av eiendelene.

Eiendeler: Se stikkordene *anleggsmidler* og *omløpsmidler*.

Familien består av bruker og eventuell ektefelle, samboer eller partner og deres barn under 17 år.

Familiens arbeidsfortjeneste (beregnes bare for jordbruket) er driftsoverskuddet fratrukket kalkulert rente av eiendelene i jordbruket. Dette resultatmålet viser hva familien har igjen som godtgjørelse for egen arbeidsinnsats og for innsatsen til eventuelt ubetalt leid arbeidskraft. Som uttrykk for jordbrukseiendelens verdi brukes gjennomsnittet av inngående og utgående balanse.

Familiens arbeidsvederlag er et kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats. Familiens registrerte arbeidstimer er utgangspunkt. En beregner hva det ville ha kostet å leie arbeidskraft i like mange timer, til tariffønn, inkludert feriepenger og betaling for bevegelige helligdager. Arbeidsgiveravgiften som er regionalt differensiert, tas også med. Derfor vil arbeidsvederlaget per time variere mellom ulike områder.

Faste kostnader er kostnader som i en gitt periode ikke endrer seg nevneverdig med omfanget av produksjonen. Eksempler på faste kostnader er avskrivninger og vedlikehold av driftsbygninger.

Frasalg: Salgsinntekter fra aktiverte anleggsmidler blir behandlet forskjellig i skatteregnskapet og i driftsregnskapet. I skatteregnskapet blir gevinst eller tap ved salg av ikke avskrivbare anleggs-

midler eller anleggsmidler med individuell avskrivning, periodisert over gevinst- og tapskontoen. Ved salg av anleggsmidler som avskrives som gruppe, er det ikke mulig å fastsette eventuell gevinst eller tap. Hele salgssummen blir derfor nedskrevet i vedkommende saldogruppe. I driftsregnskapet blir gevinst ved salg brukt til nedskrivning, og tap ved salg avskrives.

Ved frasalg av jord eller skog skal den bokførte verdien av det solgte arealet nedskrives til null i driftsregnskapet. Overskytende verdi føres som verdiregulering.

Gjeldsprosenten er familiens gjeld i prosent av totalkapitalen og viser hvor stor del av eiendelene som er finansiert med fremmed kapital

Inngående balanse (IB) er balanse ved regnskapsårets begynnelse.

Jordbruksareal: Arealet av hver enkelt vekst registreres i dekar med en desimal. Areal med natureng og overflatedyrket beite reduseres for uproduktivt areal slik at en kommer fram til et produktivt nettoareal. Andel av fellesbeite regnes som del av bruket. Jordbruksarealet omfatter både eget og leid areal, og det er registrert hvor stort det leide arealet er.

Kortsiktig gjeld er gjeld som normalt forfaller til betaling innen ett år fra regnskapsavslutning, eller som er direkte knyttet til bedriftens kortsiktige omsetning av varer og tjenester.

Kostnader er verdien av varer og tjenester som er satt inn i produksjonen i regnskapsperioden.

Langsiktig gjeld er gjeld som normalt forfaller til betaling ett år eller mer etter regnskapsavslutning, og som ikke er knyttet til bedriftens kortsiktige omsetning av varer og tjenester.

Lønnsevne beregnes bare for jordbruket og forteller hvor mye jordbruket kan betale for samlet arbeidsinnsats når all kapital har fått sin godtgjøring. Den angis i kroner per bruk eller kroner per time.

Nettoinntekt er samlet driftsoverskudd fra all næringsvirksomhet, med tillegg av lønnsinntekter, pensjoner, kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats på nyanlegg samt renteinntekter. Rente- og kårutgifter er trukket fra.

Nettoinvestering er nyanlegg minus avskrivninger, frasalg og investeringstilskudd.

Netto mekaniseringskostnader omfatter alle kostnader vedrørende maskininnsatsen (traktorer, skurtresker, yrkesbil og andre maskiner og redskaper), inklusive rente av bokført verdi, men fratrukket inntekter fra utleie av maskiner:

Avskrivninger og vedlikehold

- + Drivstoffkostnader
- + Leieutgifter til maskiner og redskaper
- + Rentekrav
- = Brutto mekaniseringskostnader
- Leieinntekter av maskiner og redskaper
- = Netto mekaniseringskostnader

Omløpsmidler er eiendeler som ikke er anskaffet for varig eie eller bruk. De har enten en funksjonstid i foretaket på under ett år, eller de er knyttet til den kortsiktige omsetningen av varer og tjenester. Eksempler på omløpsmidler er bankinnskudd, kontanter, andre krav, slaktedyr og varelager.

Produksjonsinntekter er verdien av varer og tjenester som er produsert i løpet av året. Produksjonsinntektene omfatter derfor både hva som er solgt eller tatt ut til forbruk i løpet av året, og endringene i lagerbeholdningene av disse produktene.

Produktivt skogbruksareal: Som produktivt skogbruksareal regnes all mark som har en produksjonsevne som minst tilsvarer produksjonskravet i laveste klasse på en bonitetskala.

Rentekrav er kalkulert rente av gjennomsnittlig verdi av eiendeler i jordbruket. Rentekravet var 3 prosent i 2012 til 2014, og 2 prosent i 2015 og 2016. Bakgrunnen for beregningen av rentekravet er alternativ plassering av kapitalen. Det er gjennomsnittlig 3 mnd. NIBOR-rente i regnskapsåret som er benyttet i beregningene.

Sparing er økning i egenkapitalen i løpet av året.

Ubetalt leid arbeid Arbeid utført på bruket av personer utenom familien. Det er ofte kårfolk og andre slektninger som utfører ubetalt leid arbeid.

Utgående balanse (UB) er balansen ved utgangen av regnskapsåret.

Variable kostnader er kostnader som i en gitt periode forandrer seg proporsjonalt med omfanget av produksjonen, slik som f. eks. såfrø, gjødsel og innkjøpt fôr. Drivstoff regnes som en fast kostnad.

Vederlag til arbeid og egenkapital (beregnes bare for jordbruket) omfatter driftsoverskuddet pluss kostnadene til leid arbeid minus jordbrukets andel av utgifter til renter og kår. Jordbrukets andel av utgifter til renter og kår settes lik den prosentandelen som verdien av eiendelene *i jordbruket* utgjør av sumverdien av *alle* eiendeler.

Vederlag til familiens arbeid og egenkapital (beregnes bare for jordbruket) omfatter driftsoverskuddet minus jordbrukets andel av utgifter til renter og kår.

Årsverk: Et årsverk i j ordbruket er satt til 1 845 timer.

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) ble opprettet 1. juli 2015 som en fusjon av Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk institutt for skog og landskap.

Bioøkonomi baserer seg på utnyttelse og forvaltning av biologiske ressurser fra jord og hav, fremfor en fossil økonomi som er basert på kull, olje og gass. NIBIO skal være nasjonalt ledende for utvikling av kunnskap om bioøkonomi.

Gjennom forskning og kunnskapsproduksjon skal instituttet bidra til matsikkerhet, bærekraftig ressursforvaltning, innovasjon og verdiskaping innenfor verdikjedene for mat, skog og andre biobaserte næringer. Instituttet skal levere forskning, forvaltningsstøtte og kunnskap til anvendelse i nasjonal beredskap, forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig.

NIBIO er eid av Landbruks- og matdepartementet som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og eget styre. Hovedkontoret er på Ås. Instituttet har flere regionale enheter og et avdelingskontor i Oslo.